Simply The Story

Induktivní studium Bible ústní formou

Příručka STS

Objevování pokladů Písma prostřednictvím diskuse, „naslouchat a reagovat“

Dorothy A. Miller
Projekt Prostě příběh

Copyright © 2006, 2012, 2014, by The God's Story Project

Originally published in English under the title:
Simply The Story Handbook, Edition 6a
by The God's Story Project
PO Box 187, Hemet, California 92546
(951) 658-1619
info@SimplyTheStory.org | info@Gods–Story.org
www.SimplyTheStory.org | www.Gods–Story.org

Thank you to Wycliffovi překladatelé Bible, z.s. for the Czech edition. of the *Simply The Story* Handbook, Edition 6a.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část publikace nesmí být reprodukována, uchovávaná v informačním systému nebo rozšiřována elektronicky, mechanicky, fotokopiemi, nahrávkami či jiným způsobem s výjimkou krátkých citací bez předchozího souhlasu vydavatele.

Pokud není uvedeno jinak, všechny použité biblické citáty a parafráze citátů jsou z Ekumenického překladu České biblické společnosti z roku 1979.

Obsah

1. kapitola Potřeba ústní strategie 5
2. kapitola Otázky a příběhy - biblický precedens 10
3. kapitola *Simply The Story* - krátký přehled 15
4. kapitola Jak si připravit příběh metodou Simply The Story 16
   I. Dovednost: Jak si vybrat,naučit se a dobře vyprávět příběh 16
   II. Dovednost: Jak najít v příběhu poklady 25
   III. Dovednost: Jak formulovat otázky 33
5. kapitola Vyzkoušejme si svou zručnost v přípravě a prezentaci příběhu 39
   I. Příprava: Hledají se duchovní poklady 39
   II. Prezentace - první fáze: Tři vyprávění příběhu 41
   III. Prezentace - druhá fáze: Diskuse o duchovních objevech 47
   IV. Prezentace - druhá fáze: Diskuse o duchovních aplikacích 53
6. kapitola Obecné rady pro vedení diskuse 57
7. kapitola Správná ponaučení - hledá se slon 65
8. kapitola Negramotní a ústní biblické školy 70
9. kapitola Vytahování ostnů - změna myšlení 75
10. kapitola Klasifikace vypravěčů Simply The Story 88
11. kapitola Možnosti použití, zdroje materiálů a rozšiřování STS 91
   Príloha A: Hodnotící formuláře pro instruktory 97
   Příloha B: Vzorový příběh krok za krokem 97
   Příloha C: Zprávy od uživatelů – mentoring a znásobení 122
   Příloha D: Objev jednoho vůdce 125
   Boží příběh: Od stvoření po věčnost 127

Hluboké pravdy o Bohu se ukrývají v jednoduchých příbězích Bible

Boží slovo nás varuje, aby se naše smýšlení neodvrátilo "Od upřímnosti a čistoty vůči Kristu".
(Druhý Korintským 11,3)

Poděkování

V Bibli nám Pán Bůh zjevil Sebe samého i Jeho vůli pro náš život. Velmi Mu za Jeho Slovo děkujeme. On nás připravil na to, abychom Mu mohli sloužit a zvěstovat Jeho Slovo. Za tuto velkou výsadu Mu vzdáváme dík a vyznáváme, že veškerá sláva za úspěch naší služby patří jedině Jemu.
Bůh nám poslal do Projektu Boží příběh tisíce dobrovolných služebníků, kteří připravili stovky jazykových verzí Božího příběhu. Děkujeme Mu za všechny koordinátory, překladatele, vypravěče, nahrávací techniky, sponzory a uživatele Božího příběhu - misionáře, místní služebníky - úžasné lidi, kteří milují Pána Ježíše!
Vzdáváme Mu chválu i za administrativní pracovníky a organizátory v různých zemích, kteří slouží s nesmírným nasazením, častokrát neviděni jinými (kromě Boha). Zahrnujeme sem i všechny, kteří se na tvorbě této příručky podíleli svou prací, myšlenkami či příběhy. Při pohledu na rostoucí počet ředitelů a instruktorů metody Simply The Story nás naplňuje údiv a vděčnost vůči Pánu Bohu. Chválíme Ho za početnou armádu milionů lidí, kteří s odvahou vyprávějí Jeho příběhy po celém světě.
V roce 1994 namaloval talentovaný umělec Norm McGary deset biblických obrazů. Zobrazil na ně Ježíše jako "Já jsem" v naději, že pomohou jeho stárnoucí matce uvěřit v Pána Ježíše jako svého Spasitele a Pána. V roce 2012 odešel Norm na věčnost k Pánu, tak jako jeho matka. Jeho obrazy se staly základem filmu Boží příběh, který vznikl poté, co se začala metoda Simply the Story rozšiřovat. Milovali jsme na něm srdce služebníka. Chválíme Boha za to, že láska jednoho muže k Ježíši a jeho touha po spasení matky vyústila do celosvětové mise nesmírného rozsahu.

Tom a Dorothy Miller
Projekt Boží Příběh / The God's Story Project

1. kapitola

Potřeba ústní strategie

Představit lidem Bibli tak, aby jí porozuměli a aby měnila jejich životy - tuto touhu jsem měla, už když jsem učila Boží slovo v sekulárním i křesťanském prostředí západního světa. Postupně jsem dospěla k závěru, že chronologické studium Bible a diskuse o jednotlivých příbězích jsou prostředkem, jak tuto touhu naplnit. Když se lidem kladly pomocné otázky, na které sami nacházeli odpovědi, porozuměli Božímu slovu a správně ho aplikovali do života.

Pán Bůh mi otevřel dveře k napsání scénáře pro film Boží příběh: Od stvoření po věčnost. Film chronologicky prochází Biblí a zprostředkovává její poselství celosvětovému publiku formou příběhu. Viděli jsme, jaký dopad měl tento 80 minutový převyprávěný příběh Bible ve stovkách jazyků, do nichž se postupně překládal. Účinnost filmu i jeho audio verze nám jasně ukázaly, že příběh hraje v evangelizaci a vedení učedníků významnou roli.

Později jsme se spojili s jinými misionáři, kteří začali příběhy používat. Ti trvali na tom, že je důležité zůstat v jednom příběhu a nedoplňovat do něj informace odjinud. Díky tomuto pravidlu se rozšířil okruh lidí, kteří by mohli studovat Písmo, o lidi po celém světě, kteří se buď neumí učit čtením, nebo vůbec neumí číst. Zkušenosti těchto misionářů nás přivedly k tomu, abychom diskusní styl vyučování spojili s pravidlem zůstat vždy v jednom příběhu. Z této kombinace vznikla metoda Prostě příběh (Simply The Story - STS).

STS zůstává v jednom příběhu a zároveň jde do hloubky Božího slova. Pomocí cílených otázek a diskuse lidé sami objevují poklady Bible. Díky tomu vidíme, že Boží slovo nejen chápou a aplikují do svého života, ale také si ho pamatují!

Kdo cestou do města sám usedne za volant,
nebude cestou zpět bloudit.

Kromě zmíněných výsledků jsme si také všimli, že metoda STS lidi učí a pomáhá jim mluvit s ostatními.

STS vybízí učitele Božího slova, aby používali příběhy tak, jak nám je Pán Bůh dal, v jejich ucelené podobě. Když mluvíme o "příbězích", myslíme tím množství biblických pasáží, dokonce i ty, které na první pohled nevypadají jako příběhy. Tato příručka nabízí návod, jak biblické příběhy vyprávět zajímavě a zároveň věrně a jak vyučovat pravdy v nich obsažené pomocí diskuse. Kromě příručky a dostupných nahrávek pomáháme zájemcům o tuto metodu osvojit si potřebné dovednosti i osobně na seminářích STS.

Kdo potřebuje tento styl vyučování Božího slova?

Jistý muž, který přišel na náš seminář STS ve Spojených státech amerických, nám vysvětlil, proč se na něj přihlásil:

> *"Po roce kazatelské služby v mém prvním sboru jsem si uvědomil, že mám vážný problém. Měl jsem diplom za čtyřleté studium na charlestonské univerzitě v Jižní Karolíně a magisterský titul s nejvyšším vyznamenáním z GordonConwellovho teologického semináře. Byl jsem připraven učit a vést*

sbor. Chtěl jsem naplnit Velké poslání a sloužit na místě, které mi Pán Bůh dal. Z kazatelny by se zdálo, že všechno jde dobře. Lidé souhlasně přikyvovali a při loučení mi kázání chválili.

Za pár měsíců mi začalo na skupinku pro nově obrácené chodit několik nových věřících. Dospěli k víře, ale potřebovali další vyučování, které by jim pomohlo růst. Dali jsme jim běžně používanou učebnici z vydavatelství naší denominace. Povzbudil jsem je: "Přečtěte si doma tento materiál. Na nejbližším setkání si o něm promluvíme. "

Týden co týden jsem se jich na skupince ptal: "Co jste se z přečteného dozvěděli? Chcete se na něco zeptat? Bylo tam něco, co vás zaujalo? "

Téměř vždy jsem od nich dostal stejnou odpověď, ticho. Začalo mi být jasné, že lekce nečetli. Nakonec jsem je jeden týden, celý znechucený, požádal, aby někdo z nich začal číst lekci nahlas. Po velmi dlouhém a rozpačitém čekání se přece jen našel dobrovolník. Pouze s velkou námahou přelouskal řádky a zkomolil mnoho slov. Tehdy mi to došlo. Tito lidé si nečtou lekce, protože sotva umí číst!

Když jsem začal hlouběji pátrat, statistiky mi potvrdily zkušenost z mé skupinky. Téměř jedna třetina dospělých, kteří žijí v okolí našeho sboru, neměla ukončené středoškolské vzdělání. Jako mladý kazatel jsem musel čelit složité otázce: Jak evangelizovat a vyučovat lidi, kteří neumí nebo nejsou zvyklí číst?

Na tuto otázku jsem si bohužel nedokázal odpovědět. I když jsem strávil sedm let příprav na službu na dvou evangelikálních vzdělávacích institutech, nikdy jsem neslyšel o lidech, kteří se učí naslouchánim. Netušil jsem, že by nízká úroveň gramotnosti mohla být problémem ve službě a neměl jsem nástroje k vyučování lidí, kteří se učí naslouchánim - těch lidí, které jsem měl z Boží vůle vést. Proto jsem přišel na váš seminář.

Tento kazatel a jiní lidé, kteří přicházejí na naše semináře, mají jedno společné: cení si Boží slovo. Touží poznat, pamatovat si a uplatňovat Písmo v každodenním životě. A také chtějí tyto věci předávat jiným.

Jak moc potřebujeme ústní komunikaci?

Hodnota vyučování biblických příběhů v jejich celistvosti nabývá na významu, když si uvědomíme, kdo vše spadá do kategorie studujících naslouchánim a jak tato skupina lidí získává informace.

Lidé, kteří neumějí číst, nemají jinou možnost, než se učit poslechem. Pro ty, kteří chtějí druhým předávat Boží slovo, by bylo moudré zjistit si, kolik lidí se dokáže učit z psaného výkladu Písma. Takové zjišťování má však nejeden háček. Při důkladnějším zkoumání si například uvědomíme, že většina zemí svoji míru gramotnosti buď nafoukne, nebo zveřejňuje hodnoty získané z pochybných průzkumů na způsob "Pokud se umíš podepsat, jsi gramotný!"

Výsledky několika testů a výzkumu, například studie o gramotnosti dospělých National Assessment of Adult Literacy ukázaly, že 43% lidí ve Spojených státech amerických buď neumí vůbec číst, nebo čte tak špatně, že nedokáže porozumět krátkému textu. Navíc dalších 44% lidí ve Spojených státech si raději vyměňuje informace poslechem nebo rozhovorem. Tyto překvapující statistické výsledky platí

i pro ostatní rozvinuté země. Znamená to, že 87% lidí v rozvinutých státech se buď neumí učit z psaného textu, nebo upřednostňuje ústní formy vzdělávání.
V rozvojových zemích, kde jsou možnosti chodit do školy omezené, je míra gramotnosti ještě nižší než v rozvinutých státech. Znamená to, že i procento negramotných či takových, kteří se raději učí poslechem, bude ještě vyšší. Učící se poslechem si nedělají nebo nedokáží dělat poznámky. Informace si zapamatují tak, že je zakomponují do příběhu. Pokud jim podáváme informace ve formě pojmů, pouček, témat nebo tezí, tedy bez příběhu, chybí jim kostra, na níž by se "zachytily".
Všimněte si, jak Bůh poskládal Bibli a jaký v ní dává důraz na příběh. Bible sestává z:
10% výkladu,
15% poezie a
75% vyprávění (příběhů).
Zkusili jste už někomu vyprávět příhodu, ale on vás neustále přerušoval otázkami nebo svými poznámkami? Než jste se dostali ke konci, opakované přerušování obralo váš příběh o veškerou působivost. Stejně i biblické příběhy mají maximální sílu, když je vyprávíme celé, tak jak jsou zapsány. Pokud nám Pán Bůh dal 75% Bible formou příběhu, neměli bychom Ho nechat, aby nám vyprávěl celý Svůj příběh?

Nebezpečí současných metod

Představte si, že zabalíte a pošlete příteli dárek, ale on se vám vrátí neotevřený! Měli byste si hned myslet, že váš přítel obsah balíčku nechce? Co když jen zamýšlený příjemce nevěděl, jak si má balíček rozbalit? Když lidem podáváme biblické pravdy v tematickém, konceptuálním či analytickém balíku, lidé, kteří se učí nasloucháním, si je prostě neumí otevřít. Je načase, abychom se my všichni, co toužíme předávat biblické pravdy dále, zamysleli nad důsledky ztráty příběhu.
Velká většina lidí, kteří potřebují slyšet evangelium a duchovně růst, se učí nasloucháním. Když budeme příběh obcházet a dávat informacím jinou strukturu a uspořádání, lidé, kteří se učí nasloucháním, si nejenže nebudou umět informace zapamatovat, většina z nich vyučovaným pravdám ani neporozumí!

Proč používáme Simply The Story

Jeden z hlavních rozdílů mezi zažitým tematickým vyučováním a STS metodou vyprávění příběhů s ústním induktivním studiem se odráží v této důležité otázce: Kdo nebo co bude vyučovat? Podívejme se blíže na úlohy učitele, žáka, Písma a Ducha z biblického hlediska.
V tematickém vyučování se učitel předem rozhodne, co bude učit. Vybere svým posluchačům verše a úryvky z Bible, které ilustrují nebo potvrzují jeho názory.
Tato metoda není sama o sobě špatná, není však jediným způsobem jak učit. Tematické vyučování rozbíjí příběh, a tím posluchačům stěžuje zapamatování nových informací. Biblické příběhy mluví k duchu, duši i tělu. Čím více se příběh rozmělní, a informace podávají v kategoriích, tím častěji proniknou nové poznatky jen do naší mysli, a ne k naší duši a duchu.
Když se vyučuje tematicky, učitel si vybírá úryvky z různých částí Bible, aby potvrdil pravdivost předem připravených bodů. Shromáždění poslouchá a možná si

přitom dělá poznámky. Při tomto přístupu však posluchačům chybí dějová linie, kterou by mohli sledovat. Ti, kteří si nemohou dělat poznámky, nemají nic, co by jim pomohlo udržet informace pohromadě. Z jejich hlediska jsou informace bez příběhu jako lidské tělo bez kostry.

Jelikož lidé, kteří se učí nasloucháním, nemají možnost si zapamatovat, co se na vyučování probíralo, nejsou schopni ani předat informace druhým. Když chybí příběh, chybí i souvislosti mezi informacemi.

A co gramotní posluchači? Většina z nich není schopna podělit se o přijaté poselství s ostatními, aniž by se dívali do svých poznámek. Řekněme si ale upřímně, kolik věřících chodí od rána do večera se zápisníčkem v kapse? Obě dvě skupiny posluchačů, gramotní i negramotní, však dokáží velmi dobře převyprávět svědectví nebo příběhy, které měly tematicky zaměřené kázání jen ilustrovat!

Většina posluchačů také netuší, jak by si mohli takovýto tematický druh informací najít sami. Jejich závislost na učiteli tak jen roste. Vyučování přijímají po soustech podobně jako malá ptáčata, která čekají, kdy jim jejich matka něco sežene a pustí rovnou do otevřeného zobáčku. Takoví posluchači pak čekají každý týden na svou porci jídla. Příliš mnoho tematického vyučování způsobuje, že nám v hnízdě pípají padesátiletá ptáčátka!

Dalším z nebezpečí tematického vyučování je, že si učitelé nejčastěji vybírají témata, která podle nich lidé potřebují slyšet. Tato tendence je vede k tomu, že si vybírají verše z Bible, které již znají a hodily by se jim k tématu. Tematická metoda je nenutí k tomu, aby prozkoumali i méně známé pasáže Písma a zjistili, co v nich Bůh říká.

Většina věřících už byla na nějaké křesťanské konferenci a slyšela tematické vyučování. Mohlo se týkat evangelizace, misie mezi dosud nezasaženými národy, rodiny, financí, abstinence, modlitby, Božích vlastností, uzdravení, poctivosti v podnikání či proroctví. Všechno jsou to důležitá témata. Představte si, že všechna tato témata lze obsáhnout i při vyprávění příběhů s následnou diskusí.

Při induktivním vyprávění příběhu používá učitel celý příběh. Ne on, ale obsah příběhu určuje, co se posluchači naučí.

Když se učitelé předem rozhodnou, o jakém tématu budou při daném úryvku nebo příběhu z Písma mluvit, snadno se stane, že zbytek informací prohlédnou. Ale když se příběh probírá celý a zkoumá se prostřednictvím otázek a diskuse, objeví se v něm hned několik témat. Duch svatý dá podle svého uvážení každému osobně zaslechnout to, co v dané chvíli slyšet potřebuje.

Tematické vyučování, které obyčejně obsahuje mnoho potvrzujících úryvků a veršíky z Písma, může, i když neúmyslně, představovat posluchačům biblické pravdy jako soubor pravidel a zákonů. Když používáme příběhy, dovolujeme pravdám v něm obsaženým, aby samy mluvily k posluchačům.

Někdy si učitelé myslí, že používají STS metodu, i když jim ve skutečnosti chybí ta nejpodstatnější ingredience, díky které se příběhy dotýkají tolika životů. Dělají tuto chybu: učitel vysvětlí příběh, ale pak ho použije na vyučování o tématu, kterého se příběh možná vůbec netýká. Učitel si přizpůsobuje příběh podle sebe namísto toho, aby se on přizpůsoboval příběhu. Při skutečném STS musí všechny věci, které se vyučují, jasně vyplývat z příběhu. Když učitelé používají příběh jako platformu pro

výuku toho, co již posluchači vědí nebo věří, promarní příležitost, aby jejich Duch naučil něco nového.
Objevování nových pokladů v biblickém příběhu či úryvku je pro učitele vždy vzrušující věc. Nelehký úkol, který na ně čeká, je nabídnout posluchačům nově objevené poklady nenásilně a ve formě otázek, aby i oni prožili vzrušení z objevování.

Důležité rozhodnutí. Toužíte po tom, aby se biblické pravdy jasně hlásaly nejen v rozvinutých zemích, ale i mezi dosud nezasaženými národy a nespasenými v okně 10/40? (Okno 10/40 je obdélníkové území severní Afriky, Středního východu a Asie, přibližně mezi 10. a 40. stupněm severní šířky, ve kterém žijí přibližně 2/3 světové populace. Většina z nich dosud neuvěřila v Pána Ježíše.) Pokud ano, musí dojít k radikální změně způsobu, jakým podáváme informace. Jak odpovíme? (Viz také knihu Making Disciples of Oral Learners. Můžete si ji stáhnout na stránce www.oralbible.com v písemné i zvukové podobě.)

2. kapitola

Otázky a příběhy - biblický precedens

Metoda Pána Ježíše: vyprávět příběh a klást otázky

Jak učil Pán Ježíš? Z téměř 200 případů, kdy se Pána Ježíše na něco ptali, dal přímou odpověď jen párkrát! Téměř vždy odpověděl tak, že pokládal otázky nebo vyprávěl příběh či podobenství. Když už jsme u toho, změnil Pán Ježíš téma, když dokončil příběh? Ne! Obvykle domluvil a pak položil otázku a čekal od přítomných odpověď.

Používal snad Pán Ježíš příběhy proto, že nevystudoval "vysokou školu Tóry" a byl jen obyčejný tesař? Samozřejmě, že ne! Možná byl Pán Ježíš nucen používat příběhy proto, že za Jeho života nebylo mnoho lidí gramotných (nejvíce tak 11 procent) a On chtěl, aby Mu porozuměli i obyčejní lidé? Možná… ale pozor: Jak rozmlouval Pán Ježíš právě s farizeji? Používal příběhy! A oni rozuměli, co jim chce říci, a někteří dokonce uvěřili.

Musíme si položit otázku: mohl Pán Ježíš přednášet velkolepá kázání a používat ten nejvytříbenější slovník? Ano, mohl. Ježíš si však vybíral slova, kterým dokázal porozumět jednoduchý pracující lid. Neříkal tak, že Mu mohly porozumět jen nejvzdělanější hlavy té doby.

Pán Ježíš nás nepřišel učit historky, Jeho slova měla duchovní význam, kterému mohli porozumět všichni, kteří "poslouchali". V STS se účastníci nejprve učí najít duchovní informace (poklady) obsažené v příbězích, a potom zformulovat a klást otázky do diskuse, které posluchače k těmto pokladům dovedou.

Co jsou biblické poklady? Podobenství o cestě

Žil jednou jeden muž, který se rozhodl opustit svou rodnou vesnici a jít pracovat do města. Po mnoha letech ve městě velmi zbohatl. Když se nakonec vrátil domů, každý ho vítal jako svého nejlepšího přítele.

Ten bohatý muž chtěl použít část vydělaných peněz a obdarovat své skutečné přátele. Vymyslel si plán: na jeden den odešel z vesnice, a zase se vrátil. Dal si zavolat všechny, kteří ho považovali za přítele, a požádal je, aby se s ním setkali na druhé straně přilehlého kopce.

Bohatý muž shromážděným oznámil: "Pracoval jsem na pěšině, která vede k řece. Pokud po ní půjdete, najdete poklady. Teď už jděte! Najděte si moje dary. "

Lidé začali kráčet po cestě. Někteří si po chvilce řekli: "Hm, to je ale zajímavá pěšina. Podívejme se na ní zblízka. "Sehnuli se, nabrali si z pěšinky trochu písku a vzali si ho domů na rozbor.

Jiní se po pěšině k řece rozběhli. Když přišli na její konec, reptali: "Vždyť tu cestu dobře známe. Nic na ní není nové. Žádné poklady jsme neviděli! "

Zbytek lidí si dál vykračoval po známé pěšině. Jak tak šli, začali jeden druhému říkat věci jako: "Podívej se na ten velký spadlý strom. Náš přítel ho odklidil z cesty, aby se nám po pěšině snadněji kráčelo. "Jiní si zase všimli, že je vyřezané trní, které jim předtím znepříjemňovalo cestu.

Místo toho, aby se rozběhli dolů po pěšině hledat dary, začali tito lidé kráčet ještě pomaleji. Chtěli si vychutnat výsledky tvrdé práce, kterou pro ně jejich bohatý přítel

podstoupil. Uvědomovali si, že už samotná cesta je darem od jejich přítele. Najednou se jeden z nich zastavil a zavolal všechny, aby se přišli na něco podívat.
"Podívejte se na stranu pod tím keřem. Jsou tam pytle rýže! " Pak další z nich vykřikl: "Pojďte sem, pod keři vedle pěšiny jsem našel mnoho nových hrnců! "
Ti, co kráčeli pomalu, nacházeli jeden poklad za druhým, jen kousek od pěšinky. Pochopili, že ty dary jim tam nechal jejich bohatý přítel. Bohatý muž věděl, že jeho skuteční přátelé mu budou důvěřovat a ocení jeho pěšinu. Věděl, že právě oni budou těmi, kteří najdou jeho dary.
Ti, co se rozběhli po pěšině, kterou jim bohatý muž s láskou připravil, přišli o všechny poklady. Nešli dostatečně pomalu na to, aby byli schopni ocenit cestu či toho, kdo tu cestu zvelebil. (Ti, kteří se pustili do rozboru písku z cesty, ho analyzují dosud. Ještě se po pěšině ani neprošli!)
Každý příběh v Bibli je jako pěšina, kterou nám Bůh nachystal. Ti, kteří po ní půjdou dostatečně pomalu, mohou na ní objevit skryté poklady, pravdy darované od Boha. A právě toto děláme během STS.

Nátanův příklad

V Druhé knize Samuelově 12, 1 - 14 si Bůh použil specifický způsob, jak předa duchovní pravdu. Král David, věrný služebník, kterého si Hospodin vyvolil za krále, později těžce zhřešil - dopustil se cizoložství a nakázal veliteli svého vojska, aby dal muže té ženy zavraždit! I po tom všem se ještě David snažil svůj hřích skrývat.
Proto k němu přišel prorok Nátan a vyprávěl mu takovýto příběh: Žili dva muži, jeden bohatý a druhý chudý. Bohatý muž vlastnil spoustu ovcí a dobytka. Jednoho dne, kdy měl bohatý muž návštěvu, ukradl tomu chudému jeho ovečku, zabil ji a připravil z ní svému hostu jídlo!
Když si David vyslechl Nátanův příběh, velmi se rozhněval. V Bibli čteme, co prorokovi odpověděl: "Jakože živ je Hospodin, ten muž, co to udělal, zasluhuje smrt. Ovci nahradí čtyřnásobně za to, že spáchal takový skutek a neměl slitování. "
Nátan tehdy Davidovi řekl: "Ty jsi ten muž!"
Věděl David, jako člověk oddaný Bohu, že cizoložství, zrada a vražda jsou špatné i před tím, než si vyslechl Nátanův příběh? Určitě! Takže David si uvědomoval, že spáchal hřích. Zřejmě ano. Přiznal si ale David svůj hřích? Ne, nepřiznal.
Jak by měl podle vás Boží prorok za normálních okolností kázat proti cizoložství a vraždě? Jaký druh kázání použil Nátan? Ano, namísto přímé konfrontace řekl Nátan Davidovi příběh.
Všimněte si, co se stalo. Jak David zareagoval na příběh? Spravedlivě odsoudil jednání bohatého muže a dokonce rozhodl, jak by měl škodu vynahradit? A co si ten viník podle Davida zasloužil? Správně. David řekl, že bohatý muž měl vrátit čtyři ovce za tu jednu, co ukradl, a podle něj měl ten muž zemřít!
David se vcítil do příběhu - viděl hřích bohatého muže - a spravedlivě posoudil situaci.
Poté, co David slovně vyjádřil, co je podle něj správné udělat, ho Nátan vtáhl rovnou do příběhu a udělal duchovní ponaučení na Davidův život: "Ty jsi ten muž, Davide. "Nátan následně Davidovi podrobně popsal, jak zhřešil proti Hospodinu.

Nakonec David přijal zodpovědnost za svůj hřích. Nátanovi řekl: "Zhřešil jsem proti Hospodinu." Později v příběhu vidíme, že trest smrti (který David vyměřil bohatému muži) postihl místo něho jeho nejbližší rodinu.
Biblický příběh o Davidovi dobře ilustruje nejdůležitější poznávací znaky metody Simply The Story i její hlavní části. Poté, co si lidé vyslechnou biblický příběh a skutečně se do něj vžijí, dokáží jít v diskusi o něm skutečně do hloubky. Při pohledu do nitra příběhu objeví a slovně vyjádří duchovní objevy o postavách v příběhu. Tyto objevy nazýváme duchovními postřehy.
Po tom, co posluchači nahlas diskutují a vymění si informace o postavách v příběhu, je vypravěč pozve, aby se sami vložili do příběhu. Každý vstoupí do příběhu osobně a přemýšlí nad tím, jestli se i dnes mohou lidé setkat s podobnými obtížemi nebo situacemi. Vypravěč pokládá otázky, které vybízejí posluchače přemýšlet o jejich objevech a o tom, jak by se daly aplikovat na jejich život dnes.
V STS nazýváme pravdy, které lidé vztáhnou na svůj život, duchovními poučeními. Máme zkušenost, že často již během diskuse začne k posluchačům Duch svatý mluvit na osobní rovině. Lidé vztahují na svůj život to, co se z příběhu dozvěděli dříve, než je k tomu vyzveme.

Díky čemu nebo komu to funguje?

Nezáleží na tom, kolik let někdo zná Pána osobně, ani na tom, jak dlouho se kdo vzdělával ve školách či doma, existuje jen jeden způsob, jak můžeme porozumět Bibli. Náš vztah s Bohem je duchovní. Písmo obsahuje Boží duchovní poselství pro lidstvo, a proto duchovní pravdy obsažené v Bibli lze pochopit pouze skrze vyučování Ducha svatého.
Z Bible se učíme různými způsoby. Účastníci bohoslužeb získávají informace od svých kazatelů, kteří jim vysvětlují duchovní pravdy. Někteří horlivci navštěvují biblické školy, aby se dozvěděli více. Kazatelé vychodili biblické školy a teologické semináře a dále hledají inspirace v různých biblických komentářích, navštěvují konference, aby se dozvěděli něco nového. Studenti teologie a zapálení věřící také čtou knihy rozličných autorů, aby prohloubili své poznání.
I když jsou všechny tyto zdroje v pořádku a od Boha, následovníci Pána Ježíše Krista se díky nim mohou stát nezdravě závislými na svých učitelích.
Existuje však ten nejlepší zdroj, který všechny převyšuje, přitom často zůstává bez povšimnutí! Tento zdroj pro nás Božím darem. Co je tím zdrojem? Zamyslete se: Po více než třech letech, co Pán Ježíš osobně učil Své učedníky, slyšeli od Něho znepokojující zprávu: Opouští je! V Janovi 14. kapitole jim Pán Ježíš říká: "Ať se vaše srdce neznepokojuje!"
Můžeme ze slov Pána Ježíše vytušit, jak se tehdy mohli Jeho učedníci cítit? Ano. Báli se. Jejich úžasný Učitel už s nimi osobně nebude. Kdo je teď bude utěšovat? Kdo je bude vyučovat? Pán Ježíš je ve Své rozmluvě na rozloučenou ujistil, že nezůstanou sami.
V 14. a 16. kapitole Janova evangelia vidíme, co Pán Ježíš slíbil Svým následovníkům. Natrvalo budou mít u sebe Učitele, který je naučí všechny věci a připomene jim, co jim On sám řekl. Ten Učitel – Duch svatý, bude s každým následovníkem Pána Ježíše dnem i nocí, sedm dní v týdnu! Ten Duch Pravdy je uvede do celé pravdy. Nejlepším zdrojem porozumění Božímu slovu je Jeho Svatý

Duch - On je tím darem, který nám zanechal Pán Ježíš. Bůh nám vysvětluje, jak nás Duch svatý vyučuje duchovní pravdy:

> *„Ale jak je psáno: Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo a co ani do lidského srdce nevstoupilo, to připravil Bůh těm, kdo ho milují. Nám to však Bůh zjevil skrze Ducha, neboť Duch zkoumá všechno, i Boží hlubiny. Vždyť kdo z lidí ví, co je v člověku, ne-li duch člověka, který je v něm? Tak ani Boží věci nezná nikdo, jen Boží Duch. My jsme však nepřijali ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom poznali, co nám Bůh daroval. O tom také mluvíme, ne však naučenými slovy lidské moudrosti, ale těmi slovy, které učí Duch; a tak duchovní věci přijímáme duchovně. Tělesný člověk nepřijímá věci Božího Ducha; jsou mu bláznovstvím a nemůže jejich znát, protože se posuzují duchovně. Ale duchovní člověk posuzuje všechno, jeho však neposuzuje nikdo. Vždyť kdo poznal Pánovu mysl, aby Ho poučoval? My však máme mysl Kristovu!“*
>
> *(První list Korintským 2, 9 - 16)*

Příliš dlouho byla učebna Ducha svatého prázdná. Přicházejme na Jeho hodiny, hlasme se a ptejme se. Při každém příběhu či úryvku Písma, který budeme studovat, můžeme prosit Pána o moudrost, abychom porozuměli jeho obsahu a věřme, že On nám dá poznat odpovědi.

V první části této příručky jsme se zabývali tím, proč je důležité používat ústní metody vyučování Bible. Ukázali jsme vám biblický precedens pro používání příběhů a otázek k předávání toho, co nám chce Bůh říci.

V další části uvidíte několik příběhů s otázkami. Čekají vás praktické informace, jak na to. Možná již používáte příběhy a ústní metody vyučování. Skvělé! Doufáme, že najdete nějaké věci, které má jedině STS, a zařadíte je mezi své pracovní nástroje. I my jsme se v mnohém inspirovali myšlenkami jiných učitelů a uživatelů ústních metod.

Možná vás překvapí styl vyučování a výměny informací či zprávy o výsledcích, které tato metoda přináší. Mohou vás zaskočit, protože jste se s něčím takovým dosud nesetkali. Možná se přesvědčíte o svých schopnostech nebo schopnostech druhých a bude to dost odlišné od toho, co jste si dosud mysleli nebo co vám někdo řekl.

STS používá k vyučování ústních metod – ústní metody. Vykročte na tyto neznámé pěšinky. Možná objevíte nové schopnosti, které vám Bůh dal.

Jako dítě

Jedna z ohromujících pravd, které Pán Ježíš názorně předvedl a učil v Matoušovi 18, zní: Největší v nebeském království jsou ti, kteří se pokoří jako malé dítě. Protože je jasné, že se nikdo z nás neumí tělesně stát dítětem, musel tím Pán Ježíš poukazovat na něco, co je pro děti typické, něco, v čem je dítě opravdu pokorné. Nemohla by být pokora, o které Pán Ježíš mluví, tím, co dítěti umožňuje otevřeně přijímat nové vědomosti?

Asi všichni jsme si všimli, jak děti s pokorou pozorně naslouchají dospělým a napodobují to, co vidí a slyší. Zdá se, že to byl Boží stvořitelský záměr, abychom

byli v mladém věku plní údivu. Dává to smysl, když si uvědomíme, jak se z dítěte stává zralý dospělý. Když jsme děti, vše, co nám přichází do mysli, je pro nás nové. Jsme schopni rychle nabírat nové znalosti a osvojit si je, protože nemáme mnoho poznání, ani zažité vzorce, které by mohly být v rozporu s novými poznatky. Poté, už jako dospělí, děláme rozhodnutí a fungujeme na základě spojování informací, které jsme si za svůj život nashromáždili.

Co kdybyste otestovali užitečnost nových ústních složek STS tak, že se myslí vrátíte do základní školy, a jen tyto nové nepoznané metody uchopíte a vyzkoušíte.

Možná vám malý návrat do dětství umožní svobodněji zkoušet nové způsoby a metody, na které nejste zvyklí. Možná, že když si bez předsudků vyzkoušíte tyto nové, možná zdánlivě nezvládnutelné věci, zjistíte, že se k vašim dovednostem přidala nějaká další, nová.

3. kapitola

Simply The Story - krátký přehled

PŘÍPRAVA

K úspěšnému používání metody STS je třeba osvojit si určité dovednosti: vědět, jak se snadno naučit biblický příběh a jak v něm objevit "duchovní poklady". Dále k tomu patří i správné formulování otázek, které pomohou rozproudit diskusi o příběhu.

PREZENTACE

Prezentace má dvě fáze: 1. vyprávět příběh, 2. objevit v něm poklady.

První fáze:

Příběh se posluchačům představí třikrát. Umožní jim to, aby se důkladně seznámili s jeho obsahem. K tomu potřebujeme tyto dovednosti: umět dobře vyprávět příběh, požádat o vyprávění nějakého dobrovolníka a zopakovat obsah příběhu ještě jednou zajímavým způsobem.

1. **Vyprávění**
   Vypravěč řekne příběh. (První vyprávění má posluchačům pomoci představit si příběh a pocítit jeho sílu.)
2. **Prosba o dobrovolníka**
   Vypravěč požádá jednoho dobrovolníka, aby příběh převyprávěl, nebo poprosí posluchače, aby si příběh převyprávěli navzájem ve dvojicích. (Ti z dvojice, kdo poslouchají, dbají na to, aby byl příběh převyprávěný "správně". Tento přístup pomáhá posluchačům zafixovat si příběh v paměti.)
3. **Provedení příběhem**
   Vypravěč ještě jednou provede všechny posluchače příběhem. Během tohoto třetího vyprávění zapojuje do příběhu všechny. Snaží se posluchačům vykreslit kompletní a věrný obraz příběhu - i tím, že je občas nutí zalovit v paměti.

Druhá fáze.

Vypravěč vede posluchače k duchovním pokladům. Nyní je už nežádá, aby mu příběh vylíčili. Než se v něm pustí hledat poklady, krátký úsek příběhu jim sám zopakuje.

1. **Duchovní postřehy**
   Nejprve vypravěč klade jednoduché otázky, které posluchače vybízejí hledat duchovní informace. (Posluchače pozveme, aby se podívali na to, co dělají postavy v příběhu. Odpovídáním na otázky se posluchači zároveň dělí s druhými o to, jaké duchovní informace se dozvěděli o lidech v příběhu. Společně zkoumají, jak Bůh pracuje s lidmi a událostmi v příběhu.)
2. **Duchovní ponaučení**
   Na základě duchovních postřehů, které spolu skupina našla, pak posluchači hledají, jak aplikovat příběh do dnešního života. (Interpreti používají otázky, které lidi vedou k zamyšlení a následné diskusi.)

4. kapitola

Jak si připravit příběh metodou Simply The Story

Na vyučování metodou STS si potřebujeme osvojit tři dovednosti:

I. Jak si vybrat, naučit se a dobře vyprávět příběh.
II. Jak najít v příběhu poklady.
III. Jak formulovat a klást vhodné otázky.

I. Dovednost: Jak si vybrat, naučit se a dobře vyprávět příběh

Když se učíme a používáme metodu Simply The Story, je třeba dodržovat jedno pravidlo, které převyšuje všechny ostatní - důvěřovat Božímu slovu. Věřte, že příběhy v Bibli znějí nejlépe ucelené, tak jak je Bůh napsal. Když vyprávíte Biblický příběh, nepřidávejte do něj žádné další informace, ani nic nevynechejte a nesnažte se během vyprávění příběhu kázat či vysvětlovat jeho obsah.

Výběr biblických příběhů

V určitých situacích vám možná přidělí příběh nebo pasáž z Bible křesťanský vůdce. Pokud si však vybíráte své příběhy sami, doporučujeme držet se těchto pravidel:

1. Pokud máte jednu nebo jen pár příležitostí na to, abyste určité skupině povyprávěli biblické příběhy, vyberte si takový příběh, jehož obsah bude vhodný pro věkovou kategorii vašich posluchačů. Dbejte také o to, abyste si vybrali příběh, který zvládnete probrat v omezeném čase. Modlete se, aby vás Duch svatý dovedl k příběhu s těmi biblickými pravdami, které potřebují vaši posluchači slyšet.
2. Když Pán Bůh sestavoval Bibli, mohl si vybrat z nepřeberného množství historických událostí. Ve své moudrosti vybral pro lidstvo právě ty, které jsme potřebovali. Jelikož Bůh stvořil všechny lidi, věděl i to, jaké potřeby budou mít. Ve Své vševědoucnosti věděl o každé kultuře a každém náboženském systému, který kdy lidé vytvoří.
Bible je "nadkulturní". Znamená to, že její obsah přesahuje všechny kultury.
Říkáme to proto, aby si vypravěči uvědomili, že náš Pán vložil do každého příběhu něco duchovně hodnotného pro všechny lidi bez rozdílu.
Proto nejsou namístě přehnané obavy, že byste mohli pro svou skupinu vybrat "špatný" příběh. Když budete vybraný příběh vyprávět, spolehněte se na to, že Duch Svatý řekne každému jednotlivci osobně to, co má slyšet.
3. Při metodě STS si nevybíráme určité příběhy na evangelizaci, a jiné na budování učedníků. Opakovaně dostáváme od uživatelů STS svědectví, že Duch Svatý mluví přes všechny příběhy a používá je na budování věřících i na to, aby lidi přivedl k víře v Boha.
4. Pokud máte více příležitostí vyprávět příběhy stejné skupině posluchačů, ideální je, když začnete od začátku Bible. Většina biblických příběhů stojí na informacích z předchozích příběhů, a proto pokud můžete, vybírejte a vyprávějte příběhy v chronologickém sledu.

5. Když vyprávíte nebo nahráváte příběhy, můžete některé příběhy vynechat, pokud to uznáte za vhodné. Pokud však nějaké příběhy přeskočíte, bude dobré, abyste k tomu dalšímu dali nějaký úvod. Posluchačům by mělo být jasné, jak příběhy na sebe navazují. I v případě, že žádný příběh nepřeskočíte, bývá užitečné připravit své posluchače na nový příběh tím, že jim připomenete, co se událo v tom předešlém. Zapojte je do toho. Zeptejte se: "Co si pamatujete z příběhu, o kterém jsme mluvili minule? Úkol převyprávět příběh zadejte celé skupině, takže pokud dobrovolník na něco zapomene, nebude se cítit zahanben, když ho jiní doplní.

6. Pokud je nějaký příběh příliš dlouhý, řekněme nad 15 veršů, můžete jej rozdělit na dva samostatné příběhy. Tím umožníte svým posluchačům, aby se důkladně naučili a rozebrali obě části. Příběhy rozdělte v jejich přirozeném zlomu, který nemusí být přesně v polovině textu.

Například v Druhé knize králů 5, 1 - 27 se nachází jeden úžasný příběh o Naamanovi, který lze probrat metodou STS. Ovšem pokud máte k dispozici 3 hodiny na diskusi! Ve skutečnosti jsou v Naamánově příběhu zřetelné čtyři samostatné příběhy. Velký příběh se přirozeně láme na tyto části: 1 - 5, 6 - 14, 15 - 19 a 20 - 27.

7. Některé příběhy obsahují velmi dlouhé seznamy míst nebo jmen. Pokud je příběh dostatečně dlouhý, rozdělte ho do dvou. Rozdělte ho v místě, kde se seznam začíná. Poté v úvodu k vašemu druhému příběhu se můžete o seznamu zmínit například takto: "Na shromáždění přišli obyvatelé 14 zemí. "Hned nato můžete začít vyprávět druhou část příběhu od místa, kde se seznam končí. Vyhnete se tak seznamu a zároveň věrně předáte dva příběhy, které se věrně drží Písma. Začínajícím vypravěčem a žákům rozdělení příběhů pomůže - snadněji si je zapamatují. Když později rozvinou své dovednosti, vždy se mohou k příběhům vrátit, spojit je a zahrnout i seznam všech jmen.

Teď, když už víme, jak si příběh vybrat, podívejme se na některé ze způsobů, jak se ho naučit vyprávět.

1. **Modlete se** za schopnost porozumět příběhu, zapamatovat si ho a vyprávět ho s přesností a nadšením.
2. **Přečtěte si celý příběh jednou NAHLAS** (nebo si poslechněte někoho, kdo vám příběh probere či přečte). Když jím budete procházet, možná uznáte za vhodné změnit některé formulace. Volte si při mluvení slova, jaká by použili vaši posluchači. Například, místo toho, abyste o někom řekli, že byl "zbabělý", raději použijte slovo "vystrašený" nebo řekněte, že "se bál". Vaše řeč by měla znít přirozeně. Pohlídejte si však, aby byl obsah vašeho příběhu navlas podobný tomu v Bibli!

   Pokud patříte mezi ty šťastnější, kteří ovládají více než jeden jazyk, můžete využít unikátní způsob učení se příběhů. Přečtěte si příběh nahlas v jednom jazyku a poté jej zopakuje v jazyce, ve kterém budete příběh vyprávět.

   Pokud například umíte hindsky a chcete příběh vyprávět anglicky, najděte si ho nejprve v hindštině a pak ho nahlas vyprávějte v angličtině. Díky tomu se nebudete snažit zopakovat přesná slova. Namísto toho si zapamatujete obsah

a příběh povyprávíte mnohem přirozeněji - jako příběh. Navíc si budete vybírat hovorová slova, která vám přirozeně jdou na jazyk.

3. **Zavřete si Bibli i oči a převyprávějte příběh NAHLAS** zpaměti. Pokuste se vyprávět příběh co nejlépe. Snažte se přehrát si příběh ve své mysli. Pokud zaváháte nebo něco zapomenete zmínit, netrapte se tím! Jen nepřestávejte, pokračujte. Vynechanou informaci můžete doplnit v jiné větě, když vám přijde na rozum. Příběh si pokoušíte zapamatovat, ne se ho doslova naučit zpaměti.

   Například, pokud se v textu říká, že "Ježíš s sebou vzal Petra, Jakuba a Jana ... ", ale v daném okamžiku vás nenapadají jejich jména, můžete jednoduše říci: "Ježíš vzal s sebou tři učedníky." Pokud si pak během vyprávění na jejich jména vzpomenete, řeknete "Petr, Jakub a Jan" tam, kde by stačilo říci "oni". (V tomto kroku se pouze snažíte příběh poskládat. Když si ho budete znovu číst a opakovat, pravděpodobně si zapamatujete i jména, i místo, kde se v příběhu objevují.)
4. **Přečtěte si příběh podruhé NAHLAS**. Při čtení si určitě všimnete informací, které jste k příběhu přidali nebo z něj vynechali. Asi vás překvapí, kolik hodně jste si z příběhu zapamatovali. Pokud je příběh, který chcete vyprávět, příliš dlouhý (více než 12 až 15 veršů), můžete si ho rozdělit na dvě části. Dlouhé příběhy se obvykle přirozeně dělí do odstavců. Svůj příběh si také můžete představit v mysli jako dvě scény, případně dva obrazy. Nesnažte se přitom naučit se nazpaměť přesná slova, snažte se zapamatovat si přesný příběh podle obrazů, které vám utkvěly v paměti.
5. **Znovu si zavřete Bibli i oči a vyprávějte příběh NAHLAS**. Čtení nahlas vám pomůže vytěsnit rušivé zvuky a příběh se vám lépe vtlačí do paměti. Zavření očí vám zase umožní vidět příběh během vyprávění. Představujte si v mysli postavy a prostředí. Tentokrát si při opakování příběhu uvědomíte, že si z něj pamatujete mnohem více než při prvním vyprávění. Pak si ještě jednou otevřete Bibli a přečtěte příběh nahlas, abyste zjistili, zda jste k příběhu něco nepřidali nebo na něco nezapomněli. I malé části příběhu musí být správně. Každá jedna část příběhu, v podobě, jaké nám ji Pán Bůh dal, je důležitá.
6. **Připravte si úvodní a závěrečné věty**. Promyslete si trasu svého příběhu - kde příběh začnete vyprávět, i to, jak ho zakončíte.
7. **Paměťové pomůcky**. Možná se váš příběh snadno pamatuje, je jako přímá cesta, která má svůj začátek i konec. Některé příběhy však budou obsahovat těžké úseky, křižovatky, kde byste se mohli ztratit, pokud si na svou trasu nedáte paměťovou pomůcku. Poté, co si příběh tímto způsobem několikrát přeříkáte a zkontrolujete, uvidíte jakákoliv těžká místa, která se těžko pamatují. Pokud jste opakovaně zapomněli zmínit jména nebo jiné pevně dané části příběhu, ukazuje to na těžké místo, kam byste si měli dát paměťovou pomůcku.
   a) K zapamatování slov, jmen nebo detailů, které se ve vašem příběhu těžko pamatují, si v mysli nakreslete směšný obrázek. (Tuto metodu zpopularizoval Jerry Lucas, známý také jako "lékař paměti".)

Například při vyprávění příběhu o Jonášovi můžete mít problém zapamatovat si jméno Jonášová otce Amittaje. Přemýšlejte, zda není ve vašem jazyku slovo nebo slova podobně znějící jako jméno, které se snažíte si zapamatovat. V angličtině by si mohl vypravěč vymyslet směšný obraz muže, který by nosil basebalovou rukavici (a mitt) namísto kravaty (ty): Amittáj. Najděte si slovo, které se rýmuje nebo směšný obraz, který by vám připomněl jméno či situaci v příběhu - v jakémkoli jazyce, který umíte.

Uvidíte, že čím bláznivější obraz si v mysli nakreslíte, tím snadněji si ta těžká slova zapamatujete.

b) Někteří učitelé nekladou důraz na pamatování si přesných jmen. My žáky povzbuzujeme, aby jména v příbězích říkali přesně, i když se tak těžko pamatují. Bůh ví, že většina lidí má problém si je zapamatovat. Ale když se On sám v tolika případech rozhodl dát nám jména postav a míst v příběhu, i my je rádi zahrneme do svého vyprávění.

8. **Příběh si opakujte a kontrolujte stále dokola**, dokud ho neřeknete přesně. Opakujte tyto kroky, dokud nebudete příběh opravdu dobře znát. Opakujte si nahlas celý příběh se zavřenýma očima, dokud ho nezopakujete věrně.Vždy si dávejte velký pozor na to, abyste k příběhu nepřidávali další skutečnosti, ani ty, které se nacházejí v paralelních biblických pasážích! Pan Bůh se rozhodl vyprávět nám některé příběhy v Bibli vícekrát. Každé vyprávění je v něčem odlišné. Pokud nám Pán Bůh chtěl vyprávět tyto příběhy zvlášť, měli bychom je vyprávět odděleně i my. Takové omezení nás více nutí objevovat jedinečné pravdy v daném podání příběhu. Když se později rozhodneme zkoumat paralelní příběhy současně, objevíme, jak do sebe navzájem zapadají.

Vykročení do neznáma

Když si osvojujeme nové dovednosti, máme skon zařadit mezi naše osvědčené metody a způsoby jen část z toho, co se právě učíme.

Dovolte mi jednu ilustraci. Dva naši horliví dobrovolníci souhlasili, že si vyslechnou novou lekci, kterou jsem psala pro Simply The Story. Přestože mým původním záměrem bylo zjistit, zda je jedna její část jasně vysvětlena, Bůh mě přes tuto příhodu naučil něco velmi cenného.

Na to, aby danou část skutečně pochopili, potřebovali znát příběh, proto jsem tyto dva trochu plaché lidi požádala, aby se ho nejprve naučili. První z nich byla paní z Asie, která se zúčastnila a pomáhala při přípravě čtyř našich seminářů.

Druhým byl osmdesátník (s energií dvacetiletého!), Který se až do této chvíle úspěšně vyhýbal vyprávění příběhů.

"Pokud se budete držet pokynů," vysvětlovala jsem jim, "můžete se naučit tento desetiveršový příběh za deset minut.“ Připomněla jsem jim i metodu STS, jak se učit příběhy. "Přečtěte si jedenkrát celý příběh nahlas. Během toho, jak čtete, mluvte příběh v přirozené, hovorové řeči. Například, místo toho, abyste v příběhu řekli, spatřil', můžete říct, ‚uviděl'. Představujte si v mysli, co se v příběhu odehrává. Hned, jak si příběh dočtete, si zavřete oči a nahlas řekněte všecko, co si z něj pamatujete. Vaším cílem je zapamatovat si přesný příběh, ne přesná slova. Poté se

opět vraťte k textu a opět si ho nahlas přečtěte. Všimnete si části, které jste vynechali. Zavřete oči a znovu nahlas opakujte příběh. Udělejte to stejně třikrát. "
Tito ochotní lidé se srdcem pro službu po mně poslušně zopakovali pokyny: "Přečtu si příběh nahlas s použitím přirozených, hovorových slov, zavřu si Bibli a řeknu příběh"
Pak se do toho pustili. Začali číst - potichu! Nevydali ze sebe ani hlásku. Přerušila jsem je:
"Jak jste měli číst ten příběh?"
"Nahlas," odpověděli oba.
"Ale," zasmála jsem se, "já nic neslyším."
"Když já si to jen čtu pro sebe," ozval se muž.
"Ale no tak, věděli jste, i jste mi už řekli, jak jste si dle zadání měli příběh číst. Vy vždy dobře spolupracujete. Proč jste se nyní neřídili pokyny? "zeptala jsem se.
"Nevím," řekl zmateně, "asi proto, že jsem to tak nikdy předtím nedělal. "
"A vy," obrátila jsem se k paní, "věděla jste, že máte číst nahlas?" "Ano."
"Nerozumím, proč jste potom nečetla nahlas."
"Připadala bych si jako blázen," nesměle mi vysvětlila.
Všichni jsme se zasmáli, hlavně, když jsme si uvědomili, že náš příběh je o Zacheovi, muži, který chtěl vidět Ježíše tak moc, že udělal věci, pro které by ho mohli mít lidé za blázna. Kromě toho, jedna z pravd v příběhu byla o tom, že se Zacheus do puntíku řídil pokyny!
Nakonec se jim, po delším přemlouvání, podařilo zbavit zábran typu "Nikdy před tím jsem to nedělal," a "Bojím se, že při tom budu vypadat hloupě." Četli nahlas a se zavřenýma očima opakovali příběh nejlépe, jak uměli.
Po čtvrté jsem je poprosila: "Řeknete mi příběh?" Světe div se, oba mi vyprávěli téměř bezchybný příběh - po krátkých deseti minutách hlasitého čtení a opakování!
"Tak co," vtipkovala jsem s osmdesát-něco-letým mužem, "vždy se naučíte deset veršů za deset minut?" On se jen smál.
"Nikdy předtím jsem se nedokázala pořádně naučit třeba jen jediný příběh," vyhrkla ta paní. "Chtěla jsem, snažila jsem se, ale vůbec mi to nešlo."
"A řídila jste se přitom všemi pokyny?"
"Ne," usmála se, "až dosud."
O tuto příhodu se s vámi dělíme proto, abychom vás povzbudili vyzkoušet všechny komponenty metody STS. Pokud si čtete tato slova, je zjevné, že jste gramotní. Ale jelikož je učení a komunikační styl metody STS ústní, žádáme vás, abyste vstoupili do jiného světa a vyzkoušeli si ústní metody na vlastní kůži.
S vírou si zkuste všechny kroky metody STS - tak, jak jsou navrženy. Podobně jako zmiňovaná dvojice, se při učení metody STS i jiní lidé řídí pouze částí pravidel – tou částí, která jim je nejbližší. Ale pak, protože některé části chybí, nedosahují výsledků, jaké by chtěli. Radíme vám, abyste až POTOM, co si vyzkoušíte všechny předepsané kroky STS a porozumíte jejich účelu, začali hledat a přemýšlet nad vylepšeními, které vám Bůh skutečně může dát.

Jak dát příběhu hloubku a zaujmout posluchače

1. **Zamyslete se nad kontextem příběhu.**Přečtěte anebo poslechněte si část Písma, která vašemu příběhu předchází. Často vám poznání toho, co se v

Bibli stalo před tím (historicky i duchovně), umožní hlubší porozumění vašemu příběhu. Když si dokončíte přípravu, je čas se rozhodnout, zda váš příběh potřebuje úvod, který by vašim posluchačům pomohl lépe mu porozumět. Později se podíváme na to, jak si takový úvod můžeme připravit.

2. **Vyhýbejte se záměně!!!**Posluchači budou schopni sledovat příběh snadněji, když budete používatjménalidí v příběhu, pojmenovávat místa a předměty v příběhu namísto toho, abyste o nich hovořili jen „to“, „on“, „ona“ anebo „oni“. Dělejte to, kdykoli to jen bude možné (a vhodné v daném jazyce).
3. **Popřemýšlejte nad tím, jak se příběh odvíjí v čase.** (Tento, a také následujícíbod „prožijte příběh“ jsou klíčové pro správné pochopení a dobré převyprávění příběhu.)
   a) a) Biblický příběh si většinou přečteme za mnohem kratší dobu ve srovnání s tím, jak dlouho trvaly skutečné události v něm popsané. Abychom příběh opravdu pochopili, je třeba si ho přečíst pomalu. Vzpomínáte si na Příběh o pěšině? Jen ti, co šli pomalu, našli poklady.
   b) b) Představujte si v mysli každou část příběhu. Pokuste se do něj vstoupit pomocí informací, které v něm najdete. Důkladně prozkoumejte, co příběh odhaluje o smýšlení a pocitech jednotlivých postav.
   c) c) Pamatujte na to, že ačkoli se události v Bibli staly před tisíci lety, lidé v těchto příbězích je prožívali poprvé. Přestože je nám jejich příběh dobře známý, nezapomínejme na to, že nikdo z postav v příběhu ho předtím nikdy nezažil. Zkuste v mysli pomalu procházet příběhem a snažte se vidět a vnímat události v příběhu jako byste je zažívali na vlastní kůži.

4. Prožijte příběh. Všímejte si, co která postava v každé části příběhu dělá a mluví a jak reaguje na jiné postavy. Když budeme pozorně "naslouchat", skutky a slova lidí nám hodně řeknou o jejich duchovním stavu. Důkladné pozorování umožňuje vypravěči skutečně porozumět, co se odehrává v příběhu, a následně ho věrně převyprávět s vhodně zvolenými výrazy a projevy.

Neztrácejte ze zřetele, že všichni lidé, o kterých v Bibli čteme, dokonce i vedoucí a Boží proroci, byli jen lidmi. Ačkoliv mnozí poslechli Boha a projevili víru v obtížných situacích, v každém jednom případě se daná osoba musela rozhodnout, zda Mu bude věřit a spoléhat se na Něj.

5. Mluvte přímou řeč dramaticky. Když říkáte vlastní slova jednotlivých postav v příběhu, projevte hlasem emoci s nimi spojenou, zejména pokud je přímo zaznamenána v příběhu nebo jasně vyplývá z kontextu. Hledejte hněv, smutek, strach, zklamání atd. Dramaticky prožívejte slova postavy, která je právě říká. Pokud není v Písmu emoce zachycena, stále můžete slova vyslovit způsobem, jak by je podle vás řekli lidé obecně nebo samotné postavy. Musíte se však vždy ujistit, že to, co si myslíte, má své opodstatnění v příběhu. Vyjadřování emocí během přímé řeči postav vám nabízí skvělou příležitost vdechnout do příběhu život.

Pokud si z příběhu nemůžete být jisti, jakou emoci postava prožívá, neříkejte její přímou řeč s emocí, o které si jen "myslíte", že ji měla. To by bylo přidávání k příběhu, před kterým nás Pán Bůh v Bibli rázně varuje!

Vše, co vám přikazuji, pečlivě dodržujte, nic k tomu nepřidávejte ani z toho neubírejte. (Deuteronomium 13, 1 příp. 12, 32) „Každá Boží řeč je prověřena, je štítem těm, co se k němu utíkají. Nepřidávej nic k Jeho slovům, aby tě nepotrestal a neusvědčil ze lži.“ (Přísloví 30, 5 - 6)

6. Pracujte s hlasem. Při nacvičování vyprávění příběhu se také potřebujete naučit vyjadřovat svým hlasem náladu a atmosféru, kterou příběh nese.

a) Někdy se začínajícím vypravěčům stává, že ve snaze o dramatické ztvárnění začnou příběh vyprávět s velkým nadšením v hlase - a pokračují stejně nadšeným tónem až do konce příběhu! Pokud delší dobu používáme nadšený a emocemi nabitý řečový projev, v konečném důsledku tím posluchače unavíme a ztratíme jejich zájem. Ani ve skutečném životě přece nemluvíme příběhy se stejným zápalem od začátku do konce - nezněli bychom důvěryhodně.

b) Kromě toho, některé části příběhu mohou být o smutku, strachu, vlídnosti, zklamaní nebo jiné emoci, ke které se nadšený tón nehodí. Obměňujte tón svého hlasu. Dejte příběhu výraz tím, že budete mluvit hlasitě nebo naopak jemně, no dostatečně nahlas, aby vás publikum slyšelo. Zdůrazněte části příběhu tím, že je budete vyprávět pomaleji nebo řekněte některá slova rychle, pokud chcete ilustrovat nějakou rychlou akci. Nadšení v hlase přizpůsobte příběhu. Tónem a výrazem hlasu můžete svým posluchačům ukázat různé emoce obsažené v příběhu.

c) V každém jazyce se vyskytují v hovorové řeči zvuky, které ve skutečnosti nejsou slovy, ale přirozeně se lidem připletou pod jazyk. Například ve většině kultur vyjadřuje zamlaskání jazykem nějakou emoci. Povzdech může znázorňovat únavu, výdech zase naznačovat znechucení. Zalapání po dechu nebo prudký nádech může doprovázet překvapení či strach. Smích nebo trhaná řeč může také naznačovat emoce. Všechny tyto zvuky nám pomáhají vyjadřovat pocity. Učíme se je od malička pozorováním lidí kolem nás.

   Zlepšit se ve vyprávění biblických příběhů a přednášet je přirozeněji a zajímavěji můžete i tím, že si budete v běžných rozhovorech všímat těchto kulturně specifických zvuků. Když natrefíte na nový zvuk, uložte si ho do paměti a úmyslně ho použijte tam, kde vám bude zapadat do příběhu.

d) Dokonce i pauza nebo zaváhání mezi slovy dokáže příběh zdramatizovat a učinit ho pro posluchače zajímavějším. Příkladem může být příběh o malomocném, když vypravěč říká: "Ježíš vztáhl ruku a dotkl se malomocného." Pokud řekne tato slova bez zaváhání, ujde mu skvělá příležitost.

   Skutečnost, že se Pán Ježíš dotkl malomocného, je ohromující. Odhaluje nám Jeho hluboký soucit s trpícím člověkem. Vypravěč by měl tato slova mluvit pomalu, s váháním mezi každým pohybem při sklánění se k malomocnému. Posluchači uvidí, zaslechnou a procítí tento nádherný okamžik mezi Pánem Ježíšem a malomocným

mnohem více, pokud bude vypravěč říkat slova "Ježíš - vztáhl ruku - a - dotkl se - malomocného. "stále pomaleji a s narůstajícím úžasem.

e) Hledejte dramatická místa v příběhu. Pokud se v něm odehrává nějaké uzdravení, něco neobvyklého nebo nějaká postava řekne závažnou věc, zvažte použití zaváhání nebo pauzy. Tím, že to uděláte, poskytnete dramatickým událostem dostatek času, aby si je posluchači představili a procítili je.

f) Většina příběhů obsahuje i obyčejné vyprávění, které propojuje slova postav. Tyto úseky je nejlepší vyprávět přirozeným hlasem.

g) Zajímavost však mohou příběhu dodat i slova vypravěče. Může jimi například poukázat na změnu místa nebo přitáhnout pozornost na nějakou obyčejnou část příběhu. Slova vyslovuje s hlubokým zájmem. Když přitom používá hlasité šeptání, jakoby se s posluchači dělil o nějakou tajnou, vzrušující informaci. Takový styl vyprávění obrací pozornost posluchače na slova, která budou bezprostředně následovat. Zároveň jim v očích publika dává větší váhu.

Vypravěč může přitáhnout pozornost publika i zdánlivě obyčejnými slovy jako například "mezitím" nebo "zároveň s tím" nebo "poté, co přišli“. Poukázat na nějakou zápletku v příběhu můžete používáním zaváhání, změnou hlasu či řečí těla.

7. Pohybujte se, předveďte příběh. Pohyby, které zapadají do příběhu, mohou znázorňovat strach, chamtivost, agresivitu, touhu utéci, překvapení, odvahu, moudrost, depresi a jiné pocity. Emoce můžete naznačit už maličkými gesty. Tím, kde stojíte, kam se díváte nebo ukazujete, určujete rozpoložení postav, zástupu nebo míst ve vašem příběhu.

Zapojení pohybu patří k pokročilejším prvkům vypravěčských technik, ale stojí za vyzkoušení. Je to zábava! Když vyprávíte slova určité postavy v příběhu, postavte se bokem, abyste tím znázornili, kde asi daná osoba může stát. Zkuste se dívat směrem, jakým by se dívala postava, nebo se pohybem pokuste naznačit, co by v tom okamžiku daná postava dělala. Například uzdravení lidé mohou stát v němém úžasu a pomalu rozhýbávat své uzdravené tělo nebo mohou skákat od radosti. Pokud váhání v řeči doplníte vhodnými pohyby, dodáte tím příběhu reálnost a dramatičnost.

Výstraha! Pokud se vám po vyprávění příběhů bude stávat, že za vámi přijdou posluchači a chválí vaše vypravěčské a herecké schopnosti, promyslete si, zda je váš způsob prezentace přiměřený. Hlavní hvězdou večera totiž nemá být vypravěč, ale Boží slovo. Příliš mnoho silného dramatického projevu ze strany vypravěče může odpoutat posluchače od vyslovovaných slov - začnou více sledovat člověka než poslouchat příběh. Nejlepší je, pokud děláte pouze malé pohyby, které pouze ilustrují mluvené slovo. To, co chceme od posluchačů raději slyšet, je: "Ten příběh ke mně mluvil," nebo "Jsem jako ten člověk v příběhu."

8. Vyprávět vestoje nebo vsedě? V mnoha kulturách a situacích je vhodnější, aby si vypravěč sedl spolu svými posluchači, než aby měl během vyprávění stát. My vám však doporučujeme, abyste se příběh učili vyprávět vestoje. To vám umožní zapojit do vyprávění celé tělo. Pokud pak budete mít někdy příležitost vyprávět příběh

velké skupině nebo za nějakých jiných okolností, kde bude mluvení vestoje vhodnější, už budete mít natrénované i větší pohyby.
Chceme, aby posluchači naše příběhy pochopili a zapamatovali si je. Pohyby a gesta, které děláme, pomáhají nejen udržet jejich pozornost, ale také zlepšují jejich schopnost porozumět a zafixovat si obsah příběhu. Pokud je však nejlepší volbou vyprávět příběh vsedě, raději seďte. I kdybyste většinu svých příběhů vyprávěli vsedě, určitě přitom využijete i některé pohyby, které jste si nacvičili ve stoje.
9. Začátek příběhu. Když začnete vyprávět příběh, řekněte: "Zde začíná příběh:" nebo "Toto je ten biblický příběh." Když začínáte vyprávět příběh, držte v ruce otevřenou Bibli a chvíli se do ní dívejte jako byste ji četli. Dáváte tím posluchačům znamení, že to, co vyprávíte, vychází z Bible. Pokud má váš příběh úvod, mějte během něho Bibli zavřenou. Úvod jsou vaše slova, nejsou součástí příběhu.
Pokud v některých případech potřebujete mít obě ruce volné na znázornění pohybů v příběhu, udělejte toto: Když začnete mluvit, opatrně Bibli položte na přilehlý stolek nebo na jiné čestné místo. Nepřestávejte během toho, jak Bibli odkládáte, mluvit, aby posluchači věděli, že pokračujete ve vyprávění příběhu, který se nachází v Bibli. Když se budete blížit k závěru příběhu, ještě během vyprávění si otevřenou Bibli vezměte zpět do ruky.
(Pokud jste v oblasti, která je protikřesťanská, možná nebudete chtít při vyprávění příběhu držet v ruce Bibli, případně ani říci posluchačům, že jde o biblický příběh. V takovém případě jim jen vyprávějte příběh a dovolte, aby se jich duchovně dotkl jeho obsah a následná diskuse.)
10. Podívejte se na každého. V STS naše žáky učíme, aby se během vyprávění dívali na každého z posluchačů. V souvislosti s tím jsme jednou na jednom z našich seminářů narazili na zajímavý objev, když se po celou dobu vyprávění ve skupince díval jeden aspirující vypravěč na mě. Namísto, abych ho napomenula, zeptala jsem se, zda je v jeho kultuře zvykem, aby informace vyprávěl pouze té nejstarší, případně nejdůležitější osobě ve skupině. On přisvědčil.
Ó, jen to ne! Střet kultur! V STS nám jde o to, oslovit každého v publiku - proto všechny povzbuzujeme, aby se nebáli zapojit a odpovídat na otázky. Ten večer jsme o tom kulturním konfliktu dlouho diskutovali s domorodými lektory STS. Shodli jsme se, že i když je úcta k starším a vedoucím důležitá, nikoho bychom neměli přehlížet.
Souhlasili jsme, že vypravěči musí začít poctou starším. Ale potom, nakolik je to možné, měli by se snažit mluvit ke každému bez ohledu na jeho postavení nebo poměry v komunitě. Během prezentace vypravěč přenáší svou pozornost z jednoho vysoce postaveného člověka na druhého. Avšak tím, že se dívá a mluví i k jiným ve skupině, názorně ukazuje (jako v podobenství o milosrdném Samaritánovi), kdo jsou naši bližní dnes. Do každé kultury vnesl bůh tohoto světa tendenci vyvyšovat silné a nevážit si slabých. V Písmu je však jasně napsáno, že biblickým principem je vážit si stejně každého. Pán Ježíš to dělal. Je zajímavé, že právě za toto Ho často kritizovali - že si všímal a trávil čas s těmi, jež tehdejší kultura považovala za lidi nižší jakosti.
Na seminářích STS lidem ukazujeme, jak úmyslně začlenit i ty, které většina kultur odsouvá na okraj společnosti: ženy, děti, jednoduché lidi, vyvrhele, nevzdělané nebo etnické skupiny, které se považují za bezcenné.

Když se nějaká věc v kultuře dostane do konfliktu s Písmem, věřící se musí rozhodnout: Zda dovolí, aby kultura určovala jeho skutky a názory nebo zda dovolí Božímu slovu, aby jeho způsoby a názory posunulo na vyšší úroveň - každý věřící se musí rozhodnout sám.
11. Zakončete příběh. Až domluví příběh, řekněte posluchačům: "Toto je závěr příběhu," a zavřete Bibli.
12. Vyprávějte svůj vybraný příběh často - komukoliv, kdo vás bude ochotný poslouchat, dokud vám to nepůjde hladce. Pokud nemáte po ruce lidi, vyprávějte příběh zvířeti nebo stromu. Pamatujte na to, že se nesnažíte naučit přesná slova, ale přesný obsah příběhu.

S odvahou a s důvěrou - bez psaní!

Zdá se vám pravděpodobné, že by si byl Pán Ježíš před kázáním na hoře nejprve vyložil na řečnický pult poznámky? Asi ne. Když vás někdo požádá, abyste mu řekli své svědectví nebo vyprávěli o tom, jak jste se seznámili se svou láskou, případně o jiném šťastném zážitku, potřebujete se dívat do poznámek? Asi ne. Některé druhy informací zažíváme na vlastní kůži - proto si je pamatujeme. Vlastníme je. O tom, jak se nám dnes daří, vyprávíme přátelům zpaměti. Ty informace jsou naše vlastní, a protože jsou součástí příběhu, snadno je umíme zopakovat.
Uvědomujeme si, že metoda STS vyžaduje, abyste si osvojili nové dovednosti. Pokud jste někdy v minulosti vyučovali nebo něco přednášeli, určitě jste si při své prezentaci pomáhali poznámkami. Když přednášíte nebo se sami učíte nové věci v tematickém podání, poznámky jednoduše potřebujete. Ale jde o příběh, nepotřebujete je mít.
Když se připravujete metodou STS, příběh a otázky si ukládáte do paměti, nikoli na papír! Těm, kteří hodně čtou, se to může zdát nemožné. Jak jsme již zmínili, téměř každý, kdo se naučí číst, se rovněž naučí být závislým na používání poznámek.
V STS je však nepotřebujete, proto vás prosíme, abyste udělali něco velmi neobvyklého. Studujte a připravujte si lekci a NIC si nezapisujte! Ano, myslíme to vážně - ŽÁDNÉ psané poznámky. Představte si, že vám na návštěvě nabídnou domácí čokoládový dort. Vám natolik zachutná, že si na něj vyžádáte recept, přesný seznam ingrediencí. Zdálo by se vám rozumné, pokud byste doma při jeho přípravě použili namísto čokolády vanilku a namísto mouky rýži? Ne. Samozřejmě, že ne. Jedinečnost dortu přece spočívá v jeho receptuře. Proto vám vřele doporučujeme, abyste postupovali podle "receptu" STS s důvěrou, že každý krok této metody má svůj význam a opodstatnění.
Povzbuzujeme vás, abyste se zúčastnili jednoho z našich seminářů STS. Vyzkoušíte si na něm, jaké je to naučit se desetiveršový biblický příběh za deset minut. Kromě toho vám lektoři STS individuálně pomohou naučit se objevovat duchovní poklady a připravovat si otázky. A to VŠE zvládnete bez jakýchkoliv psaných poznámek!

II. Dovednost: Jak najít v příběhu poklady

Druhou dovedností, kterou potřebujete získat, je schopnost nalézt duchovní poklady ve vybraném příběhu.

Co jsou ty poklady v biblickém příběhu? "Pokladem" nazýváme všechny duchovní pravdy, které Bůh vložil do každého biblického příběhu. Jsou kombinací duchovních postřehů a duchovních ponaučení.
Duchovní postřehy - jsou to výsledky našeho pozorování, když odhalíme, jak Bůh jednal v životech lidí v příběhu.
Duchovní ponaučení jsou duchovní pravdy vyplývající z duchovních objevů, které platí pro náš život dnes.
Pomoci hledajícím najít.V 8. kapitole Skutků je příběh o Filipovi a eunuchovi. Dozvídáme se tam, jak si významný člověk, etiopský eunuch, četl ve svém voze knihu proroka Izaiáše. Pán Bůh poslal k eunuchovi Filipa, aby mu Písmo vysvětlil. Poslechnout si příběh je dobré, ale biblický model hodný následování je pomáhat lidem porozumět obsahu příběhu, který právě slyšeli.

Jak najít poklady - duchovní postřehy

Když zkoumáte příběh, nedívejte se na něj jen jako na historickou epizodu. Všímejte si, co se v něm odehrává duchovně. Bůh má s každým v biblickém příběhu Svůj plán. Z toho, co se postavy v něm naučí (nebo i nenaučí), se dozvídáme, co Bůh chce, abychom se naučili my. Jak jsme si již vysvětlili v předchozí podkapitole, to, nakolik příběh vnitřně prožijeme, do značné míry určuje, nakolik příběhu porozumíme a zapamatujeme si ho.
Když budete příběh prožívat přes to, co v něm jednotlivé postavy říkají a dělají, všímejte si, jak v něm Bůh pracuje. "Žití" v příběhu vám pomůže odhalit některé z pokladů, které ukrývá.
Abyste tyto duchovní poklady našli, projděte si příběh a nějaký čas pozorujte, co je řečeno o každém jednotlivci a skupině lidí v příběhu. Bůh pracuje s každým člověkem v příběhu, aby ho něco naučil.
Pokud máte k dispozici vytištěnou (nebo nahranou) část Písma, která vašemu příběhu předchází, měli byste ji vzít v úvahu. Přemýšlejte, co se událo před začátkem vašeho příběhu. Je tam něco, co by vám pomohlo porozumět, odkud jsou postavy v příběhu, co vědí a co zažili?

Stručný návod, jak najít duchovní postřehy: Moudrý rádce

Mezi dvěma vesnicemi vznikl vleklý spor o studnu a nárok na vodu a proto se šli vesničané poradit k moudrému rádci. Bylo o něm známo, že se hodně ptá, neboť chce důkladně porozumět problému a umět lidem opravdu dobře poradit.
Hned na začátku se jich zeptal: "Mohli byste mi v krátkosti vysvětlit, o co jde? Dovedete mi pár slovy říci, co vás trápí? "
Po tom, co vesničané vylíčili rádci stručnou verzi jejich sporu, položil jim další moudrou otázku: "Stalo se něco předtím, než problém nastal, co by mi pomohlo lépe mu porozumět? "Hned poté, co mu vesničané řekli, co ke sporu vedlo, jim rádce řekl: "Teď mi řekněte celý příběh, ale pomalu." A tak mu lidé začali vyprávět příběh pěkně popořadě.
Když mu vesničané řekli část příběhu, moudrý rádce je přerušil a zeptal se: "Teď bych rád věděl, zda v tomto bodě vašeho sporu někdo něco řekl nebo udělal. Když mi to řeknete, pomůže mi to lépe porozumět vašemu problému. "

Vesničané odpověděli a moudrý rádce se jich znovu zeptal: "Udělal tenkrát někdo z vás v té věci nějaké rozhodnutí nebo volbu? Pokud jste nějaké udělali - mohli jste se rozhodnout i jinak, a pokud ano, jak?" Vždy, když se zmínilo nějaké rozhodnutí, moudrý rádce se zeptal: "Mělo vaše rozhodnutí nějaké následky? Uvědomovali jste si, koho jiného kromě vás by ještě mohlo ovlivnit?"

Moudrý rádce pokračoval obdobným způsobem. Pokaždé jim řekl: "Řekněte mi, co se stalo dál." Po tom, co se dozvěděl trochu víc, vesničanům řekl: "Zde se zastavme," a opět jim kladl stejné otázky o tom, co mohli říct a udělat, o rozhodnutích, které učinily a mohli udělat, a také o následcích a dlouhodobých dopadech jejich rozhodnutí. Takto se spolu propracovali až na konec příběhu. Moudrý rádce jim dokázal dobře poradit díky tomu, že si pozorně vyslechl jejich odpovědi a skutečně porozuměl problému.

Metoda Simply The Story je tu na to, aby nám pomáhala objevovat takovéto informace, které v sobě nese každý biblický příběh. Abychom tyto poklady našli, klademe podobné otázky jako ten moudrý rádce. Jdeme však hlouběji. Nezkoumáme jen to, co se v příběhu historicky odehrálo, toužíme v něm objevit, jaké duchovní pravdy se z něj můžeme naučit.

Pamatujete si, jak moudrý rádce nejdříve vesničany požádal, aby mu v krátkosti vysvětlili, o co jde? Většina biblických příběhů a pasáží má v sobě určité napětí nebo problém. Nazvěme si ho "situace". Než začneme pomalu procházet biblickým příběhem a pokládat otázky, musíme v něm nejprve najít tuto situaci. Ohrožoval postavy v příběhu hlad nebo jiné nebezpečí? Báli se, nevěděli, co dělat nebo měli mezi sebou nějaký spor?

Určení rámcové situace v příběhu způsobí, že nám jeho postavy ožijí před očima. Když přemýšlíme nad tím, jaké to muselo pro lidi být, když zažívali danou situaci, příběh nás emocionálně vtáhne dovnitř.

Ještě jedna věc. Dříve, než moudrý rádce dovolil vesničanům vyprávět příběh, požádal je, aby mu řekli, co se stalo předtím, než problém vznikl. Stejně i my, když hledáme poklady v biblickém příběhu, musí nás zajímat i jeho rámec, jinými slovy kontext příběhu.

Nezapomeňte však na toto: Přestože je poznání historického kontextu biblického příběhu přínosné, my chceme jít dál – hlouběji, podobně, jako moudrý rádce. Hledáme duchovní kontext. Hledáme věci, přes které mohl Bůh pracovat v životě lidí.

Můžeme se snažit zjistit, jak se do dané situace dostali, nebo jak dlouho už s ní zápasí, případně zda dříve sloužili Bohu. Zjištění duchovního pozadí, kontextu, vám pomůže lépe pochopit duchovní obsah příběhu, který zkoumáte.

Pamatujete si na to, jak moudrý rádce požádal vesničany, aby mu svůj příběh vyprávěli pomalu? A na to, jak je po každé části zastavil a ptal se, co v té chvíli řekli a udělali? Stejně tak metodou STS vyprávíme příběh pěkně od začátku, pomalu a pozorně naslouchámе a v mysli si přehráváme každou jeho část, jako když jsme se příběh učili. Ptáme se sami sebe – co se dozvídáme o srdci a duchovním stavu každé postavy biblického příběhu z jejich činů a slov?

Uvažujeme o každém, kdo je v daném úseku zmíněn, včetně Pána Ježíše a Boha Otce. Ptáme se: "Jaké duchovní skutečnosti se dozvídám z toho, co bylo řečeno nebo udělalo, z rozhodnutí, které postavy udělaly (nebo mohly udělat) či z přímých

důsledků těchto rozhodnutí a z toho, kdo jimi byl ovlivněn?" Odpovědi na tyto otázky nám odhalují to, co nazýváme duchovními postřehy.
Toto pomalé a pozorné hledání pokladů nám dovoluje spatřit, co říkali a dělali lidé, jako jsme my v reálných životních situacích. Hodně se dozvíme z toho, když budeme uvažovat o výsledcích a dopadech rozhodnutí, které postavy udělaly - nebo mohly udělat.
Stejně jako moudrý rádce však v otázkách jdeme ještě dál. Když pozorujeme biblické příběhy, hledáme v nich Boha, a to i tehdy, když se v příběhu přímo nezmiňuje. Vždy pátráme po tom, jak Bůh pracoval v dané situaci a v životě lidí - a na základě toho poznáváme, jaký je On sám.

Hrdiny biblických příběhů byli skuteční lidé.

Zamyslete se nad postavami v příběhu, které danou situaci zažívaly. Uvědomte si, že to byli skuteční lidé z masa a kostí a prožívali pocity a emoce, podobně jako my.
Nemůžeme vědět, jak se určitá postava v příběhu cítila, ani co si myslela, pokud to není v příběhu napsáno. Můžeme se však ptát sami sebe, jaké to asi je, být v té či oné situaci, kterou daná postava zažívala. Ovšem to, jak mohla určitá osoba nějaké věci pociťovat, hned neznamená, že je tak i skutečně pociťovala.
Projděte si příběh kousek po kousku. Podívejte se blíže na první část příběhu a důkladně ji pozorujte a poslouchejte. Ptejte se sami sebe: Jaké duchovní skutečnosti se dozvídám o postavách z toho, co je vidím dělat nebo slyším říkat? Zdají se být odvážní nebo vystrašení, šťastní nebo smutní nebo u nich vidím nějakou jinou emoci? Je v příběhu vidět něco, co způsobuje, že se cítí nebo chovají daným způsobem?
Během toho, jak si procházíte jednotlivé části, hledejte rozhodnutí. Mohla se daná osoba rozhodnout i jinak? Uvědomte si také, že v každém biblickém příběhu měli všichni, včetně Boha Otce a Pána Ježíše, před sebou mnoho rozhodnutí a možností, z kterých si mohli vybrat. Když začnete vnímat všechny možné rozhodnutí, které mohly dané postavy udělat, objevíte pravdu. Pamatujte na to, že lidé tato rozhodnutí nejprve zvážili ve své mysli a pak teprve jednali. V příběhu, který zkoumáte, uvidíte jen to rozhodnutí, které nakonec učinili.
Popřemýšlejte: Mohly dané osoby udělat i jiná rozhodnutí, která by byly lepší nebo naopak ne až tak moudrá? Porovnávání možností, ze kterých si postava mohla vybrat, s rozhodnutím, které skutečně udělala, vám může hodně říci o srdci osoby, která se rozhodovala.
Možná se postava rozhodla špatně a vy vidíte negativní následky a škody, které její rozhodnutí způsobilo. Možná se rozhodla dobře a přineslo to něco pozitivního. Možná se stalo něco překvapujícího. Možná něco na první pohled dopadlo špatně, ale nakonec se vše obrátilo na dobré.
Potřebujete se také zamyslet nad otázkou: Byl ovlivněn následky rozhodnutí dané postavy i někdo jiný, a pokud ano, tak jak?
Ptejte se sami sebe: Jak v příběhu vidím jednat Pána Boha? Co se o Něm mohu naučit z toho, co říká a dělá? Můžete také uvažovat o možnostech, které měl Bůh Otec, Syn a Duch svatý - co udělali a co mohli udělat. Jak jistě víte, Písmo nám odhaluje, že Boží charakter je neměnný a Jeho rozhodnutí jsou vždy dokonalá. Když

si však srovnáváme, co náš úžasný Bůh mohl udělat, s tím, co se rozhodl udělat, vidíme Jeho dokonalý charakter přímo v akci.
Takto v příběhu objevujeme duchovní postřehy. Při každé části příběhu si klademe tentýž druh otázek. Zkoumáme slova, činy a rozhodnutí, které postavy dělaly (nebo mohly udělat) a všímáme si následků a vlivu jejich rozhodnutí na druhé. A pak se vždy ptáme: Vidím v příběhu něco, co Bůh dělá nebo dopouští v životě daných osob?
Těm, kteří by se na věc rádi podívali podrobněji, nabízíme níže několik vzorových otázek. Pomohou jim zamyslet se nad příběhem tak jako moudrý rádce. Jsou to jen návrhy, abyste získali představu, jakými možnými způsoby můžete pokládat otázky a objevovat přes ně bohatství duchovních pokladů v příběhu. Jsou to příklady toho, nad čím můžete přemýšlet, ne otázky, které byste měli pokládat svým posluchačům během vyprávění příběhů.

Ptejte se sami sebe:

* Je v příběhu něco, co mě překvapilo: činy Boha nebo lidí, případně následky určitého lidského chování? Naslouchejte příběhu v podobě, v jaké nám ho Pán Bůh představuje v Bibli, a pokuste se odhalit příčinu dané překvapující skutečnosti.
* Stalo se něco před danou událostí, co by mi pomohlo pochopit, proč jsou postavy, jaké jsou, a proč se chovají daným způsobem?
* Projevuje se v příběhu některá z Božích vlastností, například trpělivost, snášenlivost, hněv, poznání, spravedlnost, dobrota, milosrdenství, slitování, péče o slabé, nestrannost vůči všem lidem nebo láska?
* Vůči komu projevil Bůh tyto Své vlastnosti a co mě to může naučit?
* Dá se z příběhu poznat, zda jsou jednotlivci v něm věřící nebo nevěřící?
* Naznačuje příběh, že jsou daní lidé upřímní hledající, skeptici nebo zatvrzelí odpůrci Boha?
* Má někdo nějaký problém? Pokud ano, jak velký je ten problém?
* Jak se daná osoba snaží své potíže vyřešit?
* Pokud se osoba s problémem obrací k Bohu, jak Ho prosí o pomoc?
* Přistupuje osoba k Bohu uctivě nebo arogantně?
* Jak na to odpovídá Pán Bůh? Co nás to může naučit?
* Je v příběhu nějaký vůdce, který následuje Pána Boha, a pokud ano, jaké důsledky má jeho poslušnost?
* Změní někdo v příběhu svou víru nebo postoj?
* Projevují postavy v příběhu známky víry, lásky, slitování, hněvu, strachu, naděje, předpojatosti, pochybování, chamtivosti, pomatenosti, nevědomosti, moudrosti, úcty, neúcty, pověrčivosti nebo jiných postojů?
* Jak Pán Bůh reaguje na víru, pocity, slova a činy daných lidí? Co nám Jeho odpověď ukazuje?
* Změní některé postavy v příběhu své chování?
* Co přesně způsobilo, že se změnily?
* Co se stane, když se změní, a co nás to může naučit?
* Jsou v příběhu nějaké zázraky nebo nadpřirozené události, a pokud ano, jak ovlivnily lidi v příběhu?
* Jakým způsobem Bůh použil okolnosti v příběhu, aby lidi varoval, učil nebo povzbudil?

Jak najít poklady - duchovní ponaučení
Hledání duchovních ponaučení.
Poté, co příběh důkladně prozkoumáme, chceme zjistit, co pro nás může znamenat dnes. Tentokrát hledáme duchovní ponaučení.
Můžeme to udělat tak, že se vložíme do příběhu, který jsme právě pozorovali. Před tím jsme se na příběh dívali očima jednotlivých postav. Nyní do něj sami vstoupíme, projdeme si ho kousek po kousku a představíme si svůj život u každého duchovního postřehu, který jsme udělali.
Klíč k úspěchu STS: Duchovní ponaučení musí být založena na duchovních postřezích, které jsme našli v příběhu. Všimněte si, jak se v otázkách pomalu posouváme od všeobecného k osobnímu.
Položte si tyto otázky:

- **Jaký byl první duchovní postřeh, který jsem v příběhu našel? Stává se něco podobného i dnes?**
- **Pokud ano, jakými způsoby?**
- **Stalo se to i mně - nebo někomu, koho znám?**
- **Děje se to právě teď? Pokud ano, jak? Jak nám může to, co je v příběhu, v této situaci pomoci?**

Zkuste při hledání duchovních ponaučení použít některé z otázek, které vám pomohly najít duchovní objevy. Můžete se například zeptat:

- Ano. Už se mi to stalo. Co jsem tehdy řekl? Co jsem udělal?
- Měl jsem na výběr nějaké možnosti? Jak jsem se rozhodl?
- Co jiného jsem mohl udělat? Jaké následky mělo mé rozhodnutí?
- Kdo byl ovlivněn mým rozhodnutím a jakým způsobem?
- Pokud právě teď procházím něčím podobným, jak reaguji? Naučil jsem se z příběhu něco, co mi může pomoci zachovat se správně? Vím na základě příběhu, co bych měl udělat ve své situaci?

Nakonec se sami sebe zeptejte:

- Vidím, jak Bůh jedná v mé situaci nebo v životě někoho, koho znám a zažívá něco podobného?
- Co jsem se naučil nebo bych se měl naučit o Bohu a Jeho charakteru?

Když si budete některé příběhy v Bibli číst poprvé, nemusí vám být jejich obsah hned jasný. Můžete se divit, proč Bůh odpovídá osobě v příběhu daným způsobem. Někdy, když si budete číst příběh, možná si pomyslíte:
"Pěkný příběh, ale já v něm nic duchovního nevidím. A už vůbec netuším, jak by se to mohlo týkat mého života! "
Zamyslete se. Každý příběh v Bibli obsahuje několik ponaučení i pro nás dnes.
Pokuste se odhalit, co říkají následující dva úryvky Písma o užitečnosti všeho, co Bůh vložil do Bible. Určitě vás povzbudí, abyste hledali důvody, proč Pán Bůh jedná tak, jak jedná. Tyto pasáže zdůrazňují, že se v každé části Bible dají najít nějaké duchovní objevy a ponaučení.

Druhý Timoteovi 3, 16 - 17 nám říká, že celé Písmo je vdechnuto Bohem.
„Všechno v něm má nějaký účel a je užitečné: na učení, kárání, nápravu a výchovu ve spravedlnosti, aby byli věřící dokonalí a připraveni na každé dobré dílo.“
V prvním listě Korinťanům 10. kapitole nám Písmo připomíná, jak Bůh vedl Izraelity z otroctví, ale oni Ho navzdory Jeho věrnosti a péče neposlouchali a uctívali modly. Pak se dozvídáme, že všechny tyto věci byly zapsány, abychom si z nich my, následovníci Pána Ježíše Krista, vzali ponaučení. Pokušení, kterým dnes čelíme, jsou podobná těm, kterým čelili lidé před námi. Dostáváme také ujištění, že Pán Bůh je věrný a nedovolí, abychom byli zkoušeni nad své síly, ale se zkouškou nám dá i východisko, abychom ji uměli snést.
Podle těchto úryvků jsou všechna slova v Bibli, včetně slov v příbězích, napsaná pro nás. Když už víme, že Pán Bůh nevkládá slova do příběhu jen, aby jimi v Bibli zaplnil strany, měli bychom začít usilovněji zkoumat, co nám jimi chce říct.
Jako vypravěč a tvůrce dotazů potřebujete udělat několik kroků, abyste svým posluchačům pomohli samostatně objevit duchovní pravdy.

Nemůžete však posluchače dovést k pokladům v příběhu,
pokud je nejprve sami neobjevíte!

Pokud vás samotné během přípravy příběh duchovně neoslovil, měli byste trochu přibrzdit a prosit Boha, aby vám ukázal pravdy, které vám možná unikly. Pokud jste se řídili našimi pokyny, ale i tak jste v příběhu nedokázali najít duchovní pravdy, ještě nejste připraveni vyprávět příběh jiným.
Když si projdete příběh a podaří se vám v něm objevit několik z mnoha postřehů (pokladů), jste připraveni pustit se do tvorby otázek, které posluchače nenápadně přivedou k duchovním pokladům.

Otázky jsou důležité

Pokud byste na procházce našli poklad, určitě byste byli vzrušením celí bez sebe! Pokud byste si ho vzali domů a podělili se o něj s přáteli, určitě by měli velkou radost. Ale jejich radost z přijetí daru by se nevyrovnala té vaší při objevení pokladu. Objevování je vzrušující.
Začněte vyučování diskusním stylem tak, že budete klást jednoduché otázky.
Závisí na tom úspěch celého studia Bible pomocí metody STS.
Mnozí lidé nevědí, že Bible je plná duchovních pravd. Jiní vědí, že v biblických příbězích je skrytých mnoho duchovních pokladů, ale neuvědomují si, že i oni osobně jsou schopni tyto poklady najít. Stačí, když lidé objeví nějakou jednoduchou skutečnost a dostanou za to pochvalu, a už je to motivuje, aby hledali dál.
Většina věřících není zvyklá pozorně poslouchat každé jedno slovo v biblickém příběhu. Tím, že se ptáme otázky ke každé části děje, jim pomáháme uvědomit si důležitost každičké části příběhu. Naše cílené otázky (dokonce i ty, na které se odpovídá pouze ano nebo ne) nabádají lidi, aby se nad příběhem hlouběji zamysleli.
Takové myšlení u nich rozvíjí zručnost studovat Bibli bez cizí pomoci.
Když na seminářích STS pracujeme s nováčky, často je dovedeme přímo k pokladu, skoro jim ho dáme do rukou. Zručný učitel dokáže vést své žáky tak nenápadně, že to vypadá, jakoby oni sami objevili většinu pokladů! Když si uvědomí, že jsou sami schopni objevovat i jen nejmenší poklady, povzbudí je to a chtějí hledat dál.

Absolventi biblických škol a teologických fakult zpravidla vědí, jak rozebrat příběh a analyzovat jeho části, ale nemusí být zvyklí vnímat jednotlivé pasáže jako příběh. STS je naučí tomu, aby příběh zkoumali jako celek a přistupovali k němu jako k autonomní studnici pravdy.

Krok do jámy.

Příležitostně se budete setkávat s lidmi (s teologickým vzděláním i bez něj), kteří si myslí, že vědí o Bibli skoro všechno! Abyste jim pomohli, můžete použít otázku, při které tito nezdravě sebevědomí jednotlivci dobrovolně vkročí do "jámy". Jámou je chybný předpoklad, obecně rozšířená představa, jíž lidé věří, ale nemá oporu v příběhu. Položte otázku, která nenaznačuje odpověď, takovou, která příliš sebevědomým posluchačům dovolí představit jejich chybný názor. Na nesprávnou odpověď můžete zareagovat nějak ve smyslu: "Hm, zajímavé," a jít dál.

Když se diskuse rozvine a správná odpověď bude zjevná, Vševěd si uvědomí, že udělal chybu. Neopravili jste je, ale jejich omyl jim citlivě odhaluje pravdu, že možná ještě nevědí tolik, kolik si mysleli. Překvapující zkušenost s chycením se do této nenápadné pasti vyprovokuje u samolibých účastníků zvědavost a zájem skutečně poslouchat a něco se naučit.

Duch svatý - Velký Učitel

Když se my věřící setkáme s neobráceným člověkem, máme mu jen citovat Jan 3,16 a pak už s danou osobou nemluvit o verších, které za ním následují? ... Vyhýbáme se diskusi o daném úseku Písma, protože si myslíme, že vyučovat je úkolem Ducha Svatého? ... Nedělejme to! Vždy, když se jen dá - diskutujme o tom verši.

Z Písma víme, že Duch svatý je ten, kdo nás uvede do celé pravdy. Při našem cestování s STS po světě však opakovaně s bolestí zjišťujeme, že mnozí věřící NEVÍ, že v biblických příbězích jsou nějaké poklady, ani to, že jim Bůh pomůže se z nich učit! Duch svatý je stále připraven nás vyučovat, ale stojí za katedrou prázdné třídy.

Když si v STS připravujeme příběh, prosíme Pána Boha, aby nám ukázal poklady v příběhu a pomohl zformulovat otázky, které posluchače dovedou k nalezeným pokladům. Během toho, jak publiku klademe otázky, se modlíme, aby Duch svatý vedl naši diskusi. Následně si při každém objevu našich posluchačů s díkem uvědomíme, že Duch svatý mluví ke každému srdci v místnosti, včetně toho našeho.

Někdy můžeme od posluchačů dostat otázky, na jejichž zodpovězení potřebujeme jiné příběhy či úryvky z Bible. Pokud na ně znáte odpověď a můžete k nim uvést i biblický zdroj, prostě Boha o moudrost v tom, zda na ně dát ucelenou odpověď hned, nebo posluchačům odpovídat jen stručně. Možná se vám bude zdát vhodné říci: "Dobrá otázka. Trochu s ní ale počkejme, neboť by nás zavedla zcela jiným směrem. Příště vám povím jeden celý biblický příběh, který se týká vaší výborné otázky. "

Nepřestávejte být vůči svým posluchačům vnímaví. Možná člověka, který tu nečekanou otázku položil, vybízí Duch svatý nebo jeho vlastní duchovní hlad.

Modlete se, abyste uměli rozeznat, zda není ta otázka mimo téma Bohem danou příležitostí, abyste v oné věci hned a rovnou odhalili pravdu. Nepromeškejte takovou šanci.

Odpovězte na otázku!

Vypravěči, kteří používají diskusní formát STS, se postupně naučí umění klást kvalitní otázky. Když už lidé začínají sami objevovat poklady, moudří vedoucí je mohou začít usměrňovat méně zjevnými indiciemi. Začnou jim dávat prostor, aby dělali více a více objevů sami. Je vzrušující pozorovat tento jejich nádherný Boží dar přímo v akci - dar objevitelského myšlení.

Projevte lidem lásku

Podle prvního listu Korintským 13 máme lidem, bez ohledu na vyučovací metodu, kterou používáme, projevit lásku. I kdybychom je učili pravdivé věci a dokonce zajímavým způsobem, ale chyběla by v tom láska, jsme jen dunící kov. V lásce musíme pokládat druhé za přednější sebe.

Pamatujte: Většina lidí má strach postavit se dopředu a něco říci před ostatními, proto velmi potřebují vaše ujištění a povzbudivá slova - ať je učíte příběh metodou STS nebo z nich školíte nové vypravěče.

Čas od času budete možná vyučovat vedoucí a kazatele. Přestože jim nedělá problém mluvit před lidmi, většina z nich nezažila, aby je někdo na veřejnosti "opravoval" (nebo se jim to nestalo už velmi, velmi dlouhou dobu!). Proto, když budete vyučovat formou diskuse, dbejte na to, abyste vždy reagovali citlivě. Slova ujištění moudrého rádce a podporu potřebují jak ustrašení laici, tak i vedoucí, kteří nejsou zvyklí být veřejně korigováni. Když budou vaši posluchači opakovat příběh, odpovídat na otázky nebo vyjadřovat své pozorování, pamatujte na toto, je to mimořádně důležité: Bez ohledu na to, jak bídnou odpověď si vypravěč / učitel vyslechne, musí reagovat vlídně a najít způsob, jak lidi, kteří se odváží vyjádřit své myšlenky nahlas, pochválit.

Nikdy nezapomeňte na to, že laskavé pokyny s úsměvem se vždy přijímají snadněji než přísné pokárání. Mějte na paměti, že vypravěč je tím, kdo navozuje atmosféru. Máte na výběr. Buď na své posluchače přenesete touhu zkoumat a objevovat - tím, že je budete povzbuzovat, aby vyjadřovali své myšlenky a postřehy - nebo je vytvářením napjaté atmosféry odradíte od jakékoliv účasti na diskusi - budou mít celou dobu dojem, že je někdo zkouší a oni musí vědět "Správné" odpovědi.

Nedopusťte, abyste, kvůli snaze o dobře připravený příběh a diskusi, ztratili ze zřetele lidi, které vedete. Usměrňujte je, ale pamatujte na to, že nezáleží tolik na vytříbenosti vaší dovednosti, jako na lásce, kterou jim během jejího uplatňování projevíte!

III. Dovednost: Jak formulovat otázky

Hlavní cíle a ovoce vyprávění biblických příběhů s následnou diskusí jsou tyto:

- Poznávání Božího charakteru.
- Poznávání toho, co Bůh od lidí a pro lidi chce.
- Uvědomění a přiznání si pravdy o sobě.

Po jednom semináři v Keni jsme od jednoho účastníka, zakladatele sboru, slyšeli zajímavý postřeh. Tento muž se solidním teologickým vzděláním se vzdal své firmy ve městě a odešel sloužit na venkov. Za čtyři roky práce však viděl jen málo ovoce.

Aby se dostal na náš seminář, musel putovat dva dny na velbloudu, jeden den cestoval "Airbusem" (svezl se na střeše nákladáku) a jeden den autobusem! Velmi se mu líbilo, co se na našem semináři naučil. Domů odcházel s novými dovednostmi a obnovenými silami! Vyjádřil to takto: "Dosud jsem učil to, co jsem se naučil od druhých. Až do tohoto semináře jsem nevěděl, jak se mohu učit z Bible sám."

„Teď vím, že nemohu vzít lidi tam, kam jsem ještě nedošel já sám."

Kvůli tomu používáme otázky. Nejprve se vypravěči sami naučí něco nového z Božího slova a pak za pomoci otázek vedou druhé k pravdám, které objevili.

Na našich seminářích STS také učíme lidi vést své posluchače s pomocí "drobků". Začátečníci v STS se často snaží vymyslet jednu dokonalou otázku, která by lidi zavedla k pokladu. Málokdy to ale funguje. Pokud chcete ptáčka vlákat do klece, nemůžete před něj položit pecen chleba a očekávat, že vám do ní vletí.

Namísto toho mu uděláte z drobků cestičku, která ho zavede, kam chcete. Podobné je to s používáním otázek. Když chcete, aby lidé objevili nějaký duchovní poklad, potřebujete položit několik menších otázek za sebou, které posluchače snadno přivábí a umožní jim ho objevit.

Pozor! Níže uvádíme cvičný příběh o Abramovi a Sarai. Při něm, stejně jako při dalších příbězích, které se objeví v pozdějších kapitolách, jsme duchovní postřehy, duchovní ponaučení a otázky vypsali kvůli vám. Nicméně v STS vás učíme, abyste si své otázky NIKDY nepsali! Nepotřebujete si je psát. Ve skutečnosti by předem napsané otázky vaší interakci s posluchači pouze překážely. Díky učení druhých bez poznámek a používání dotazů moudrého rádce, které umí nastartovat rozhovor, časem získáte sebejistotu a naučíte se přemýšlet v otázkách.

V této příručce uvádíme seznamy otázek pro ty, kteří se metodu STS nemohou naučit na jednom z našich seminářů, a také pro ty, kteří by si rádi zopakovali, co se na semináři naučili. Otázky jsou zde na ukázku, abyste si v mysli uměli představit jednotlivé fáze STS, od přípravy po prezentaci.

Když budete druhým sloužit příběhy, setkáte se s tím, že některé vaše objevy a ponaučení objeví a představí vaši žáci ještě dříve, než jim položíte otázky, které je k pokladům měly dovést! To se vítá. Je to znakem toho, že se lidé učí jít v Písmu skutečně do hloubky a objevovat poklady bez pomoci druhých.

Tvorba otázek, které lidi přivedou k pokladům

Abyste mohli formulovat otázky, které druhým pomohou objevit vámi nalezené poklady, je třeba se vrátit k příběhu. Projděte si ho v mysli a přemýšlejte o duchovních postřezích, které jste udělali. Pamatujete si, jak vám moudrý rádce ukázal, proč je důležité klást spoustu otázek ke každé části příběhu? Otázky jsou cestou, jak najít duchovní postřehy.

I vy musíte klást svým posluchačům mnoho otázek moudrého rádce, aby mohli objevovat podobně jako vy. Často bude stačit, pokud si vzpomenete, jaké otázky dovedly k objevům vás osobně. Stejné otázky pak můžete položit i svým posluchačům!

Například při přípravě příběhu o Abramovi a Sarai si můžete všimnout mnoha duchovních pravd dokonce už v jeho první části (Genesis 12, 10 - 13, převyprávěné).

> Když v zemi nastal hlad, Abram odešel do Egypta. Chtěl tam nějaký čas zůstat, neboť hlad těžce doléhal na zemi. Když už byli blízko Egypta, řekl své ženě Saraj: "Podívej se, vím, že jsi krásná na pohled. Když tě uvidí Egypťané, řeknou si: Toto je jeho žena. Zabijí mě a tebe nechají naživu. Řekni jim raději, že si moje sestra, aby se mi díky tobě dařilo a zůstal jsem tvou zásluhou naživu."

Asi jste si už během učení příběhu všimli, že měl Abram na začátku několik možností, jak se zachovat. Mohl důvěřovat Bohu, ale místo toho se bál. Kvůli hladu opustil zaslíbenou zem, odešel do Egypta a požádal Sarai, aby ho ochránila lží, že je její bratr. (Někdo by mohl namítnout, že odejít do Egypta nemusela být chyba, protože později Bůh vedl do Egypta Jákoba a jeho rodinu. Rozdíl v těchto dvou situacích je však v tom, že jen Jákob dostal od Boha pokyn odejít do Egypta.)
Po tomto a dalších objevech byste se vrátili na začátek a na základě duchovních postřehů byste formulovali duchovní ponaučení. Možná byste přišli na to, že Pán Bůh dal všem lidem zaslíbení, která jsou založena na setrvávání v poslušnosti Jeho slovu. Napadla by vás ponaučení, že my lidé často pod tlakem okolností odjíždíme hledat pomoc do světa namísto toho, abychom se nejprve ptali Pána Boha. Také byste si uvědomili, že někdy na útěku ještě více hřešíme, možná i tím, že spřádáme plány, lžeme a dokonce zatahujeme do svého hříchu ty, kdo nám důvěřují!

Přestavte své objevy na otázky

Ukotvěte své otázky v příběhu. Je důležité, abyste své otázky, kterými druhé přivedete k pokladům, zasadili do příběhu už při jejich přípravě.
Zde je několik otázek, které lidi mohou dovést k velkým objevům založeným na výše uvedených postřezích:

1. Zkuste se vrátit k tomu, co jsme si říkali, že se stalo před tímto příběhem. Vzpomíná si někdo, co řekl Bůh Abramovi o tom, kam má jít a co tam pro něj udělá?
2. Viděli jsme, že se Abram kvůli hladu v zemi rozhodl opustit zaslíbenou zem a jít hledat pomoc do Egypta. Co jiného mohl tehdy podle vás Abram udělat místo toho, aby v době nedostatku jídla odcházel ze země?
3. Z toho, co slyšíme Abrama říkat, lze vypozorovat jeho strach, že ho Egypťané zabijí. Co si myslíte o jeho strachu? Co nám o Abramovi říká jeho strach?
4. Pokuste se vzpomenout si, zda v příběhu, který se stal před tímto naším, dostal Abram od Pána Boha nějaké sliby, které by mu pomohly nebát se, ale naopak mít odvahu? Pokud ano, které to byly? Co si myslíte, do čeho podle vás vložil Abram svou důvěru?
5. Musel někdo z Abramovy rodiny snášet následky jeho slabé víry? Kdo a jaké?
6. Popřemýšlejte, zda nebyl následkem Abramova rozhodnutí ovlivněn i někdo jiný v příběhu. Co v něm vidíte?

Vycházeje z duchovních postřehů, které během diskuse posluchači objevili, podívejte se na následující vzorové otázky, které by je mohly dovést k mnohým duchovním ponaučením.

1. Bůh řekl Abramovi, kde mu připravil místo požehnání, ale když přišly potíže, Abram to místo opustil. Myslíte si, že i dnes vede Pán Bůh věřící na místa nebo do určitého postavení, ale když se dostaví problémy, lidé někdy zapomínají na Jeho dosavadní věrnost? Jak se to stává? Stalo se to už někdy vám, případně někomu, koho znáte?
2. Viděli jsme, že ačkoliv Abram žil na místě, kam mu Pán Bůh přikázal jít, dostal se do život ohrožující situace. Stává se to i dnes, že se věřící dostávají do život ohrožujících situací? Jaké velmi těžké situace je mohou potkat? Čelili jste už vy nebo někdo, koho znáte, takové situaci, která mohla ohrozit váš život? Uvědomili jsme si na příběhu o Abramových rozhodnutích něco, co by nám v budoucnu pomohlo zachovat se v obtížných situacích lépe?
3. Abram se nechal převálcovat emocemi a ukázal nedostatek víry v to, co Bůh řekl. Stává se i dnes, že se lidé nechají ovládnout svými pocity a zapomínají na to, co Pán Bůh říká v Bibli? Jak to vypadá? Co v tomto příběhu by nám mohlo pomoci, abychom se v naší situaci nezachovali bezhlavě, ale raději hlouběji nad vším přemýšleli?
4. Když věci vypadaly špatně, Abram opustil místo, na které ho Bůh poslal. Vyskytují se i dnes v životech lidí takové okolnosti, které je svádějí opustit místo, kam je Pán Bůh povolal? Stalo se to už někdy vám nebo někomu, koho znáte?
5. Tušíme na základě příběhu o Abramovi, co bychom měli a neměli dělat, když se dostaneme do těžké situace? Zkusme uvést příklady.
6. Stává se nám někdy, že nesprávné emoce určují naše rozhodnutí? Jaké emoce mohou lidi někdy v nesnázích ovládnout? Nechali jste se i vy, nebo někdo, koho znáte, zatlačit emocemi do špatného rozhodnutí? Můžete se podělit o svou zkušenost?
7. Viděli jsme, jak nedostatek Abramovy víry ovlivnil jeho blízké i přihlížející. Může i dnes nedostatek naší důvěry Bohu ovlivnit lidi kolem nás? Jakým způsobem? Stalo se to už někdy vám nebo někomu, koho znáte?

Toto bylo jen několik otázek k nalezení postřehů a ponaučení, které můžete klást k první části tohoto příběhu z knihy Genesis.

Poznámka. I když máte v hlavě připravené otázky k tomu, co postavy v příběhu říkají, dělají, nedělají a mohly by dělat, musíte zůstat vnímaví na otázky, postřehy a odpovědi vašich posluchačů. K úseku, který s nimi rozebíráte, mohou mít jiné otázky a vidět v něm jiné poklady než vy. Pokládejte jejich otázky způsobem, jakým to dělal moudrý rádce. Pokud ale lidé vidí v příběhu jiné poklady, které v něm opravdu jsou, dovolte, aby se diskuse ubírala tím směrem.

Můžete načas odložit své otázky a nalezené objevy a mluvit o každém pokladu, který lidé v příběhu našli. Je úžasný zážitek, sledovat, jak Duch svatý mluví přímo k posluchačům!

Jak si k příběhu připravit úvod

Když dokončíte pátrání po duchovních pokladech v příběhu, jste připraveni rozhodnout se, zda váš příběh potřebuje úvod. Úvody si připravujeme zásadně poté, co najdeme všechny duchovní objevy a ponaučení. Dokud nedokončíme studium příběhu, nemůžeme vědět, co všechno bude třeba zahrnout do úvodu.
Úvod vsadí váš příběh do časového rámce a prostředí. Připraví vaše posluchače na to, aby ho přijali a lépe mu porozuměli v kontextu událostí, které se v Písmu udály před ním.

Co patří do úvodu?

1. 1. Jestliže úvod potřebujete, snažte se být struční. Ideální je, když ho omezíte na pár vět. Pokud se však chystáte vyprávět příběh a vaši posluchači vůbec neznají souvislosti, možná budete potřebovat trochu delší úvod. Úvody mají ze své podstaty dokumentární charakter, proto nedokáží udržet pozornost posluchačů tak dobře jako příběh. Krátké úvody jsou nejlepší i proto, že informace zabalené v dokumentárním stylu si pamatujeme hůře než ty, které přijímáme v příběhu. Zde jsou tři důvody, pro které můžete úvod skutečně potřebovat:
   a) Použijte úvod, pokud potřebujete příběh vsadit do historického nebo situačního kontextu. Připravte si ho, pokud jste přesvědčeni, že bez úvodu se vybraný úsek Písma nedá dobře pochopit.
   b) Někdy se v příběhu vyskytuje terminologie, která je vašim posluchačům buď zcela neznámá, nebo nejasná. Tehdy je vhodné, pokud takové výrazy v úvodu definujete a až potom přejdete k příběhu. Například tato slova a výrazy budou možná třeba vysvětlit: synagoga, Syn člověka, synové proroků apod.
   c) Při kladení otázek možná budete chtít dovést své posluchače k pokladu, který by před nimi zůstal skrytý, kdyby jim chyběla určitá informace ze Staré smlouvy. Řekněme, že budete vyprávět příběh z první kapitoly Janova evangelia, kde Jan Křtitel říká: "Hle, Beránek Boží, který snímá hřích světa." Tehdy lze v úvodu zmínit, že Pán Bůh na mnoha místech v Bibli vyžadoval od svých následovníků, aby obětovali beránka, když spáchali nějaký hřích.
2. Zahrňte do úvodu každou informaci, kterou by podle vás posluchači měli vědět, aby porozuměli příběhu a mohli odpovědět na otázky o něm.
3. Pamatujte na to, že ne vždy je úvod potřeba.
4. V STS pracujeme pouze s informacemi, které se nacházejí v Bibli. Nepoužíváme poznatky z mimobiblických zdrojů, ani definice řeckých či hebrejských slov, protože tento druh informací je přístupný pouze úzkému okruhu lidí. Chceme vystrojit a povzbudit všechny věřící, aby se dělili o Boží slovo prostřednictvím příběhů. Svým vlastním příkladem chceme svým žákům ukázat, jak mohou najít hluboké pravdy Božího slova - v samotném Božím slově. Chceme je naučit, aby důvěřovali příběhu.
5. V úvodu by měly zaznít informace, které jste našli v Bibli. Po tom, jak dopovíte úvod, dejte jasně najevo, že přípravná fáze na příběh skončila, například tím, že řeknete: "A teď přejdeme k samotnému příběhu," nebo "Tady začíná biblický příběh. " (Při používání jiných metod byste možná dále vysvětlovali: "Tento příběh je o ..."

Ale při metodě STS to necháváme na příběh - ať sám řekne, o čem je!)

5. kapitola

Vyzkoušejme si svou zručnost v přípravě a prezentaci příběhu

Nejprve se naučte tento ukázkový příběh

Možná uznáte za vhodné vrátit se k podkapitole Dovednost I, zopakovat si ji a vyzkoušet si náš návod na tomto biblickém příběhu (Lukáš 10, 38 - 42, převyprávěné).

Když Ježíš chodil se svými učedníky po zemi, vešel do jedné vesnice, kde ho přijala do domu jistá žena jménem Marta. Měla sestru, která se jmenovala Marie. Ta si sedla Pánu k nohám a poslouchala jeho slova. Marta však měla plné ruce práce s obsluhou. Najednou se zastavila a řekla: "Pane, je ti jedno, že mě sestra nechá obsluhovat samotnou? Řekni jí, aby mi pomohla!"

Pan jí však řekl: "Marto, Marto, staráš se a trápíš pro mnohé věci, a potřebné je jen jedno. Marie si vybrala dobrý podíl, který jí nikdo nevezme. "

I. Příprava: Hledají se duchovní poklady

Lov pokladů č. 1 - Duchovní postřehy

Možná jste v biblickém příběhu našli nějaké cenné duchovní poklady již během učení. Když se k příběhu vrátíte a budete si ho pomalu procházet kousek po kousku, používejte otázky moudrého rádce. Objevíte ještě více pokladů.

Vyzkoušejte si každou z otázek *moudrého rádce*: ***S jakou situací se v příběhu setkáváme? Stalo se něco v Bibli před tímto příběhem (v historickém i duchovním smyslu), co by mi pomohlo příběhu lépe porozumět? Co se dozvídám o duchovním stavu jednotlivých postav z jejich slov a skutků? Udělal někdo v příběhu nějaké rozhodnutí nebo volbu? Pokud ano, jak jinak se ještě mohl rozhodnout? Vedla rozhodnutí postav k nějakým následkům, a pokud ano, na koho všeho měly vliv?***

Využívejte rádcovy nástroje - jeho četné otázky, ale jděte v nich hlouběji než on.Ptejte se: **Kde vidíme působení Boha v této situaci a v životě lidí?**

Všechny tyto otázky vám pomohou najít duchovní postřehy podobné těmto:

1. Když si Marta uvědomí, že nezvládne obsluhu bez cizí pomoci, udělá několik špatných rozhodnutí. Přestože Ježíše s učedníky pozvala ona sama, za své trápení viní druhé. Obviňuje Pána Ježíše z lhostejnosti. Poučuje Ho. Neprosí Ho o pomoc.
2. Marta oslovuje Ježíše "Pane", ale chová se, jako kdyby ona byla jeho šéfkou.
3. Ježíš nijak nereaguje na Martin projev neúcty.
4. Pán Ježíš Martu s láskou napomíná.
5. Marta si myslela, že to, co dělá, je nezbytně nutné. Pán Ježíš Martě řekl, že ne ona, ale Marie si vybrala tu jednu věc, která byla opravdu zásadní.
6. Marta měla na výběr.
7. Marie si vybrala být s Ježíšem, i když tím šla proti zvyklostem tehdejší kultury a očekáváním svého okolí.
8. Pán Ježíš by nedopustil, aby někdo vzal Marii podíl, který si vybrala.

Lov pokladů č. 2 - Hledají se duchovní ponaučení

Nyní se znovu vraťte k příběhu a hledejte v něm duchovní ponaučení na základě duchovních postřehů, které uvádíme výše nebo které jste sami našli.
Nejprve si vzpomeňte na nějaký duchovní postřeh, který jste našli, a pak si položte několik klíčových otázek: ***Stává se něco podobného i dnes? Kdy a jakým způsobem? Stalo se to už někdy mně nebo někomu, koho znám? Co z příběhu by mi mohlo pomoci, pokud bych se jednou do takové situace dostal?***
Zde je několik duchovních aplikací, které můžete pomocí otázek objevit:

1. Dávejte si pozor, abyste si nenaložili tolik práce, že nebudete mít potřebný čas učit se z Božího slova.
2. Jaké je to smutné, když Bohu v těžkých časech říkáme: "Je Ti jedno, jak se mám? "Musí Mu to lámat srdce.
3. Je bláznovstvím obviňovat Boha z toho, že Mu nezáleží na našem břemenu, když si sami bereme na sebe víc, než zvládáme unést.
4. Měli bychom Bohu přikazovat, jak má vyřešit naše problémy?
5. Bereme si někdy na sebe více práce, než zvládáme udělat - a může to být i služba Bohu, kterou nám On nepřikázal dělat?
6. Tak často pochybujeme o Boží lásce k nám, když se situace nevyvíjí směrem, jakým bychom chtěli!
7. Pán Ježíš napomínal Martu trpělivě a vlídně. I my se k Bohu často chováme neuctivě, ale On nás snáší a mluví k nám s láskou.
8. Ježíš ukazuje Svůj vztah k Martě a skutečný zájem o ni tím, že ji volá k proměně. I nás Bůh zve k proměně a mluví k nám osobně.
9. Není nic špatného na tom, trávit čas službou v kuchyni obsluhou nebo jinou činností pro Pána, ale když nás služba odvádí od Božího slova, nevybrali jsme si dobrý podíl.
10. Pán Ježíš v závěru Martě řekl, že Marie si vybrala tu jednu věc, která byla skutečně nutná. Marta si ale zjevně myslela, že ona dělá to, co je skutečně nutné - proto chtěla, aby její sestra Marie přestala dělat, co dělala, a pomohla jí s obsluhováním. Někdy si myslíme, že to, co děláme, je ta nejdůležitější věc na světě. Nemusí si to však myslet i Pán Bůh. Možná má On zcela jiný názor na to, co je ta nejdůležitější věc, kterou bychom měli dělat.
11. Někdy bereme situace do vlastních rukou místo toho, abychom se na chvíli zastavili a ptali se Boha na to, co chce od nás On. Sami rozhodujeme o tom, co je to nejdůležitější a nejpotřebnější. A někdy můžeme dokonce druhé lidi odtrhnout od věcí, které je povolal dělat sám Bůh!
12. Pán Ježíš říká, že Marie dělá dobrou věc, o níž nepřijde. Na posledním soudu, když se Pán Bůh bude dívat na věci, které jsme dělali, se může ukázat, že část z toho, co jsme se rozhodli dělat pro Něj, jsme dělat neměli. Ale pokud jsme si vybrali dobře, nepřijdeme o to!
13. Když si volíme něco duchovního, mnohdy se pro to musíme rozhodovat proti kultuře, očekáváním lidí kolem nás i vůli naší rodiny.

Nyní, když se vám podařilo najít v příběhu poklady, je čas, abyste se vrátili na jeho začátek a začali formulovat otázky, které k pokladům dovedou i vaše posluchače.

Podíváme se nyní, jak prezentovat metodou STS. Možná v ní zazní i otázky, které podařilo zformulovat i vám během přípravy.
Pojďme si pěkně zopakovat, co vlastně děláme, když příběh vyprávíme před skutečnými posluchači ...

II. Prezentace - první fáze: Tři vyprávění příběhu

Příběh vyprávějte posluchačům třikrát, abyste jim umožnili dobře se seznámit s jeho obsahem. Jen tak budou schopni odpovědět na otázky a zapojit se do diskuse.
Udělejte to v těchto třech krocích:

1. Vyprávějte posluchačům příběh.
2. Požádejte dobrovolníka, aby příběh zopakoval.
3. Proveďte je příběhem ještě jednou. (Nyní příběh opakuje znovu vypravěč, ale zapojuje do vyprávění posluchače, kteří mu "pomáhají".)

První krok - Vyprávějte posluchačům příběh.

Vyprávějte posluchačům příběh co nejvěrněji a nejzajímavěji. Při vyprávění používejte často řeč těla a gesta, která posluchačům pomohou lépe si děj představit.

Druhý krok - Požádejte dobrovolníka, aby příběh zopakoval

Hlavní důvod, proč oslovujeme dobrovolníka, je, abychom jednotlivce povzbudili nebát se mluvit před skupinou lidí. Opakování příběhu dobrovolníkem je poprvé, kdy se skupina osobně zapojí do průběhu STS. Když se k dobrovolníkovi chováme laskavě a projevujeme mu úctu, zvyšujeme tím pravděpodobnost, že se daná osoba později odváží mluvit nahlas a odpovídat na otázky. Ale nejen to.
Zbytku skupiny určitě neunikne, jak pěkně jsme se k dobrovolníkovi chovali. Laskavé zacházení navozuje atmosféru bezpečí, v níž se i ostatní odváží mluvit nahlas.
V tomto kroku se od lidí neočekává, že se příběh naučí. Schopnost příběh přesně zopakovat přichází až později.
Pokud nemáte na prezentaci mnoho času, přeskočte toto druhé vyprávění příběhu (vyprávění od dobrovolníka) a pusťte se rovnou do třetího vyprávění.
Když žádáte dobrovolníka o převyprávění, můžete to udělat několika způsoby:
Způsob č. 1. Řekněte posluchačům: "Obraťte se k osobě vedle sebe a jeden z vás může vyprávět příběh tomu druhému." Jak již bylo zmíněno, hlavní přínos dobrovolnického vyprávění spočívá v tom, že se lidé osmělí mluvit nahlas. Jelikož většině lidí dělá problém mluvit na veřejnosti, tento způsob je tou nejnenásilnější cestou, jak podpořit dobrovolnou účast a zapojení posluchačů do STS. Lidé se obvykle posadí vedle někoho, koho znají, takže téměř každý najde odvahu obrátit se ke svému sousedovi a vyprávět mu příběh.
Jelikož se i v křesťanských kruzích děje většina vyučování ve formě přednášek, musíme lidem pomoci objevit nové způsoby, jak se dá učit, a to tím, že jim vytvoříme prostředí, které je povzbudí mluvit před druhými a vyjadřovat své myšlenky. Když vyprávíte příběh skupině lidí poprvé, nejlepší způsob, jak určit dobrovolníka je, požádat je, aby příběh převyprávěli svému sousedovi.

Ještě jeden tip. Pokud máte pocit, že jste možná zapomněli říci část příběhu, vyberte si tento první způsob. Získáte čas ověřit si, zda jste příběh převyprávěli přesně. Můžete se podívat do Bible (nebo si poslechnout daný biblický příběh z nahrávky) během toho, kdy si lidé navzájem vyprávějí příběh - vaši posluchači si toho ani nevšimnou, protože budou zaměstnáni vyprávěním příběhu a poslechem svého souseda.

Způsob č. 2. Pokud vyprávíte druhý příběh stejné skupině lidí, použijte tento druhý způsob (poté, co jste použili způsob č. 1). Posluchači se budou méně bát přihlásit se, protože si už vyzkoušeli vyprávět příběh ve dvojicích.

Zeptejte se, zda se mezi posluchači najde dobrovolník, který by příběh převyprávěl před celou skupinou. Hned k tomu i dodejte, že stačí, když řekne to, co si zapamatuje. Usmějte se a povzbuďte skupinu. Ustupte dozadu nebo stranou a naznačte, že dobrovolníkovi přenecháváte místo.

Když se někdo přihlásí, poděkujte mu potleskem a vyjádřete svou radost nad tím, že se přece jen našel někdo, kdo to zkusí. Znovu se usmějte a dobrovolníkovi řekněte: "Stačí, když řeknete příběh. Úvod není třeba. Pokud na něco zapomenete, nic se neděje. Příběh jste slyšeli jen jednou. Začněte částí, ve které se říká ... "a opakujte první větu daného příběhu.

Postavte se bokem, tak 2 až 3 metry od dobrovolníka. Pokud byste stáli hned vedle něj, asi by příběh nevyprávěl skupině, ale díval by se celý čas na vás, jestli je to správně. Pokud byste byli od něj daleko, dobrovolník by se cítil opuštěný, ponechaný napospas. I když budete během jeho vyprávění stát stranou, dejte si záležet, aby výraz vaší tváře a řeč těla vyjadřovaly zájem a podporu.

Soustřeďte se na dobrovolníka. NENECHTE se ničím rozptýlit, ani těch pár minut jeho prezentace nevyužívejte na rozhovor s někým ve skupině. Dobrovolník vám projevil důvěru. Zaslužte si ji tím, že ho budete skutečně poslouchat a dávat pozor.

Pak, pokud dobrovolník příběh dobře vyprávěl, mu nezapomeňte vyjádřit slovy i výrazem obličeje, jaký dojem na vás udělalo jeho vyprávění. Ukažte mu, že jste ho poslouchali skutečně pozorně tím, že ho pochválíte za něco konkrétního, např. za gesto nebo dramaticky vyslovená slova.

Příležitostně se stane, že si dobrovolník z příběhu hodně nezapamatuje a probere ho dost špatně. Když k tomu dojde, nežádejte ostatní posluchače, aby ho opravili. Pokud by nějaký jiný posluchač ze skupiny, nebo dokonce i vy, napravoval jeho verzi pří běhu před ostatními, mohlo by to dobrovolníka uvést do rozpaků.

Kromě toho byste ostatní posluchače, kteří se příběh snaží naučit, mohli opravováním množství chyb zcela poplést. Nejlépe uděláte, když řečníka po ne právě povedeném vyprávění pochválíte za něco, co udělali dobře. Můžete například říci: "Cením si vaši odvahu," či "Tu část o malomocném jste vyprávěl velmi pěkně", případně "Líbilo se mi, jak jste přednesl přímou řeč," nebo řečníka pochvalte za něco jiného, co udělal.

Pokud je váš příběh velmi dlouhý nebo pokud z nějakého důvodu na vaši opakovanou výzvu nikdo nezareaguje (i když jste posluchačům dali dostatek času, aby posbírali odvahu a přišli dopředu), existuje další způsob, jak možné dobrovolníky povzbudit.

Řekněte: "Mám nápad. Mohlo by příběh vyprávět několik z vás? Někdo by mohl začít, pak by pokračoval ve vyprávění někdo druhý a další by jim mohl pomáhat, dokud příběh neřeknete celý. Stačí, když převyprávíte to, co si pamatujete. "
Tím, že dovolíte příběh vyprávět více lidem, odbouráte u posluchačů strach a dodáte jim odvahu.
Za ty roky, co jsem učila STS v 25 zemích se vždy nějaký dobrovolník našel. Pokud by se mi stalo, že se nikdo nepřihlásí, vezmu "vinu" na sebe a řeknu: "Já vím, asi si musíme projít příběh ještě jednou, abychom se s jeho dějem lépe seznámili. "
Pak bych je příběhem provedla a pokračovala.
Pokud váš dobrovolník něco k příběhu přidal nebo jej přikrášlil, upozorněte na to.
Posluchači si vsunutých informací všimnou a budou čekat, jestli se k nim vyjádříte. Myslíte si, že by bylo laskavé projevit trochu shovívavosti, přimhouřit nad dodatky očko a neupozornit (ani citlivým způsobem), že se to "nesmí"? Pokud ano, velmi rychle budete tohoto postoje litovat.
Co se stane, když budete mlčet? Čekejte, že to odradí biblické puristy, kteří si pomyslí, že STS dovoluje přidávat něco k Božímu slovu (i když to ve skutečnosti nepovoluje!). Další lidé zase mohou nabýt dojmu, že si k příběhu mohou přidávat cokoliv, co jim přijde na rozum.
Přitom se k těmto dodatkům můžete vyjádřit i s láskou! Usmějte se a vlídně řekněte: "Je vidět, že jste se do toho pustil s vervou! Dokonce jste nám vyprávěl i něco navíc, co v původním příběhu nebylo. Vím, není to vůbec jednoduché říci právě jen tolik, co je opravdu v příběhu." Hlavně nezapomeňte na to, že bez ohledu na kvalitu převyprávění příběhu, musíte najít něco konkrétního, za co byste mohli dobrovolníka pochválit.
Pamatujte, že hlavní důvod, proč dobrovolníka žádáme o zopakování příběhu, je povzbudit lidi mluvit nahlas. Od nikoho se neočekává, že bude příběh hned dokonale vyprávět.
Nedoporučujeme vám, abyste používali opakování příběhů dobrovolníky jako metodu k naučení se příběhu nazpaměť. I když si účastníci vyslechnou příběh několikrát, první dobrovolník pravděpodobně ve vyprávění udělá nějaké chyby. Pak, když budou opakovat příběh další, se na to nabalí další nepřesnosti a lidé si zapamatují příběh s chybami. Pokud byste se pokoušeli zmírnit slabiny této metody tím, že budete chyby dobrovolníků hned před všemi opravovat, ztratí se celý smysl opakování příběhu - odbourávání strachu mluvit na veřejnosti.
Aby se zachovala správnost příběhu, vypravěč by mohl příběh pokaždé dobrovolníkovi zopakovat. Takový způsob vyučování biblických příběhů vám ale také nedoporučujeme.
Přestože opakování příběhu dokola může fungovat, není to právě nejzáživnější způsob jak se něco naučit! Biflování, učení se stejné věci znovu a znovu, není velká zábava. Naopak, připadá nám to jako práce a snadno nás může začít nudit.
Naším cílem v této časné části STS není lidí perfektně naučit příběh. Naopak, jen chceme, aby se lidé s příběhem seznámili natolik dobře, že o něm budou schopni diskutovat. Během diskuse příběhu porozumí a aplikují do svého vlastního života to, co v něm objevili.
K osvojení si příběhu dochází postupně, během celého průběhu STS. Když dokončíte prezentaci příběhu i následnou diskusi, je ideální čas na to, abyste se

ujistili, že si vaši posluchači příběh opravdu dobře zapamatovali. Nazýváme to "kreativní upevnění "učiva. Podrobněji to rozebereme později v této kapitole.
Po úvodním vyprávění následují v metodě STS další dva kroky, které nám pomáhají překonat většinu úskalí spojených s učením se příběhu. Provedení příběhem, které dělá vypravěč po dobrovolné části, napomůže upevnit obsah příběhu v myslích posluchačů. Navíc, když vypravěči pokládají otázky na zjištění duchovních postřehů, ukotví je tím, že posluchačům předtím vždy zkoumaný úsek příběhu zopakují. Tímto způsobem si posluchači opět vyslechnou příběh kousek po kousku, v chronologickém sledu, díky čemuž si zopakují a zafixují jeho obsah.
Často se nám na cestách po světě se semináři STS stává, že si nás místní vedoucí vezmou stranou a v soukromí nám řeknou: "Nechceme, abyste byli zklamaní, ale tito lidé vám nebudou odpovídat na otázky." V takovém případě upřímně zareagujeme slovy: "Díky za upozornění. Nechme se překvapit."
V každém jednom případě a na každém místě (k velkému překvapení místního vedoucího) lidé nakonec odpověděli na otázky a přispívali do diskuse smysluplnými myšlenkami. Ochotu účastníků odpovědět pěstujeme pomalým přivykáním a slovy povzbuzení, které tvoří podstatnou složku STS.
Někteří lidé sbírají odvahu na hlasité odpovědi trochu déle než ostatní. Možná je někdo učil, že nemají během křesťanského vyučování mluvit nahlas, nebo se jen bojí udělat před druhými chybu. Mnozí si nevěří. Myslí si, že nemají smysluplné duchovní myšlenky, jimiž by mohli přispět. Pravda je taková, že i my jsme byli při různých příležitostech v minulosti svědky toho, že lidé byli poučováni, aby se nad věcmi hlouběji nezamýšleli, nebrali v úvahu nové myšlenky, ani o nich nediskutovali. Odnaučit je takové myšlení nám dělá ohromnou radost!
Příklady, že to jde
Po prvním dni STS nám jeden vzdělaný sedmdesátník řekl: "Toto jsem potřeboval už před čtyřiceti lety. My Číňané o věcech nediskutujeme. Řeknou nám, co máme dělat a čemu věřit. Ale toto je úžasné. Poprvé můžeme objevovat sami. "
Nevzdělaní vesničané na semináři v Nepálu se nejprve zdráhali odpovědět na otázky. Postupně, když viděli, že si jejich odpovědi ceníme, se začali více a více zapojovat.
Skončilo to živou diskusí, do které přispěl každý účastník. Jeden z negramotných posluchačů nám prozradil: "Netušil jsem, že Bůh mluví také k lidem, kteří neumějí číst. "
Jistý domorodý instruktor nám poslal po semináři v nějaké vesničce v Thajsku tuto zprávu: "Ženy nejprve vůbec neodpověděly na otázky. Trvalo to několik dní, dokud přišly na to, že smí odpovědět a že to, co chtějí říct, má nějakou hodnotu. Potom jsme je téměř nedokázali zastavit. Chtěly odpovědět na všechno! "

Třetí krok - Proveďte je příběhem ještě jednou

Nyní se znovu vraťme k průběhu STS. Vyprávěli jste příběh a dobrovolník ho zopakoval. Nastal čas na třetí vyprávění příběhu, do kterého se zapojí i posluchači.
Požádáte všechny, aby si spolu s vámi prošli příběhem. Tentokrát však budete při vyprávění často dělat pauzy. Vy jako vypravěč můžete předstírat, že si nepamatujete určitý detail příběhu a potřebujete, aby vám s tím někdo pomohl. Dejte si pozor, aby to nevypadalo jako test schopnosti publika zapamatovat si příběh. Spíše se snažte

dívat na posluchače s očekáváním, jako byste doufali, že někdo z nich řekne slova či věty, které v příběhu následují. Posluchači nyní uslyší kompletní příběh podruhé, takže nejde jen o obecné zopakování některých jeho částí. Je nezbytné, abyste každému pomohli zopakovat si celý příběh - přesně a věrně.
V tomto třetím kroku začněte tak, jakoby jste příběh opět povídali sami, ale hned do toho zapojte posluchače. Každý úsek věty nebo větu (případně novou myšlenku) můžete začít vy a potom váháním pozvat ostatní, aby doplnili zbytek.
Můžete například říci: "Ježíš šel do jistého města a šel tam sám ...?" Tehdy zaváháte a naznačíte, že potřebujete pomoc. Dívejte se na posluchače s očekáváním a vyčkejte, dokud doplní chybějící informace. Potom řeknou:
"Šli s Ním i Jeho učedníci." Pochvalte je: "Přesně tak!" Nebo "Správně." Pokračujte obdobným způsobem do konce příběhu.
Obecně je pro lidi nejtěžší zapamatovat si jména a čísla. Abychom jim procházení příběhem usnadnili, obvykle se jich na jména neptáme.
Rozhodnutí, kdy se lidí zeptat na jméno, vyžaduje moudrost. V našem krátkém příběhu se jméno Marty, Marie a Ježíše často opakuje, proto bude pro posluchače snadné vzpomenout si na jejich jména. Pokládejte jednoduché otázky, které vašim posluchačům pomohou osmělit se. Později, když budete diskutovat o příběhu, budou se méně bát otevřít ústa. Pokud budete svým posluchačům klást otázky, na které se odpovídá pouze "ano" nebo "ne", případně jen jedním slovem, vy budete tím, kdo bude nejvíce mluvit. Promarníte tím příležitost, aby si zapamatovali příběh správně a přesvědčili se o tom, že opravdu chcete slyšet jejich hlasité odpovědi a nemusí mít strach.
Zeptejte se: "Takže koho a kam pozvala Marta?" Když vám řeknou: "Marta pozvala Ježíše, aby vešel do jejího domu," přisvědčte: "Správně."
Někdy se vypravěč v příběhu zastaví a zeptá se posluchače na další část příběhu tím, že řekne něco v tomto smyslu: "Příběh zmiňuje i někoho z Martina příbuzenstva. Kdo je to a co se o té osobě dozvídáme?" Když odpoví: "Marta měla sestru Marii, která si sedla k Ježíšovým nohám, aby Ho poslouchala," řekněte, "Máte pravdu, Marie si opravdu sedla k Pánu Ježíši, aby Ho poslouchala." Přisvědčili jste a zopakovali, co Marie udělala.
Můžete položit i konkrétnější otázku. "Marta měla problém nebo spíše něco, co vnímala jako problém. Co to bylo?" Případně můžete požádat posluchače o pomoc tím, že budete váhat a tvářit se, jako byste si neuměli vzpomenout, co se v příběhu děje dál. Používejte metodu dokončení věty nebo nápovědy na to, abyste skupinu motivovali rozvzpomenout se na příběh.
Pokud by se vám stalo, že posluchači po vašem váhání nezačnou odpovídat, začněte pomalu říkat odpověď. Dejte jim příležitost, aby si vzpomněli a doplnili zbytek věty nebo myšlenky sami.
Použitím klíčových slov v otázkách můžete lidem napovídat, co se událo v další části příběhu. Zmínit klíčová slova je velmi důležité, protože slouží vašim posluchačům jako záchytné body. Nasměrují je na odpověď z následující části příběhu a brání jim v tom, aby něco přeskočili.

Bez klíčových slov:

Například, pokud byste během opakování příběhu zeptali: "A co řekla Marta?" posluchač by mohl odpovědět: "Marta řekla: ‚Řekni mé sestře, aby mi pomohla.'

"Marta skutečně řekla: " Řekni mé sestře, aby mi pomohla, "takže to byla správná odpověď. Ale předtím, než vyslovila ta slova, se zeptala: "Pane, je ti jedno, že mě sestra nechá samotnou dělat všechnu práci?" Tím, že jste otázku položili příliš obecně, dovolili jste posluchači poskočit v příběhu příliš daleko.

S klíčovými slovy:

Pomozte posluchačům neodchýlit se od chronologického sledu událostí tím, že jim budete klást otázky, které jim připomenou obsah příběhu. Příkladem by mohla být tato otázka: "Na co se Marta zeptala Ježíše?" Tím, že jste v otázce použili slovo "zeptala", jste moudře navedli své posluchače k tomu, aby si vzpomněli, co se Marta ptala Pána Ježíše.

Abyste svým posluchačům pomohli najít více odpovědí, které je následně povzbudí více se zapojovat do diskuse, pokuste se vždy reagovat pozitivním způsobem, i když odpověď dané osoby nebyla zcela správná. Jako příklad uvedeme tuto otázku:

"Jak oslovila Marta Ježíše, jaký Jeho titul použila?“ Lidé mohou říci: "Rabi," nebo "Pane." Pokud odpoví: "Pane," řeknete, že je to správné. Pokud ale odpoví: "Rabi," můžete říci: "Máte pravdu, i takto Ježíše někteří oslovovali, ale Marta Ho tehdy nazvala Pánem. "I když posluchačova odpověď nebyla zcela správná, měl alespoň správnou představu. Svou odpovědí jste posluchače povzbudili, ale zároveň jste věci uvedli na pravou míru, aby příběh zůstal přesný.

Během provádění lidí příběhem od začátku do konce můžete klást podobné otázky: Kdo pozval Ježíše k sobě domů? Co dělá Marie v příběhu? Co zaměstnává Martu? Postupně nastává určitý problém. Popište ho. Jak Marta oslovuje Ježíše, když s Ním mluví? Jak se dále Marta zeptá Pána Ježíše? Jak chce Marta problém vyřešit? Co podle Pána Ježíše dělá Marta až příliš? Řekne nato Ježíš: "Marie, okamžitě opusť tuto místnost! "Je to opravdu to, co Pán Ježíš řekl? Ne! Vidím, že jste dávali pozor. Ježíš to neřekl. Co tedy řekl místo toho o Marii a její rozhodnutích?

Navrhli jsme vám říci něco, co je očividný nesmysl. Pokud řeknete něco zjevně chybného nevinným způsobem, jako byste se spletli, lidé vám budou chtít pomoci a opraví vás. Předložení zjevně chybné informace na utvrzení té pravdivé posluchače překvapí a upoutá jejich pozornost. Tento styl výuky však používejte střídmě, možná tak jednou za celé opakování příběhu. Během tohoto třetího vyprávění se příběh vtiskne posluchačům do paměti. Navíc lehké otázky (které vlastně jen opakují obsah příběhu) motivují posluchače, aby se odvážili odpovědět nahlas. Jak jsme již zmínili, zkušenost s odpovídáním, které je odměněno pochvalou, dodává lidem odvahu. A právě odvaha je to, co budou tak velmi potřebovat v následujících dvou částech STS, které jsou trošku náročnější. Během diskuse totiž musí hledat poklady a podělit se o ně s ostatními nahlas.

Předveďte to. Věříme, že jste používali gesta a řeč těla už při prvním vyprávění příběhu. Při tomto třetím, kdy pokládáte lidem otázky, kterými vám mají pomoci příběh převyprávět, jim předveďte stejné věci. Pomohou jim vzpomenout si, co se v příběhu dále odehrálo.

Připraveni? Tak si vyzkoušejme své dovednosti v druhé fázi prezentace.

III. Prezentace - druhá fáze: Diskuse o duchovních objevech

Duchovní objevy.Během přípravy našeho příběhu jsme našli skutečně mnoho pokladů z kategorie duchovních postřehů i duchovních ponaučení. Část z nich nebo i všechny tyto objevy lze posluchačům představit během vyučování příběhu.

První, co musíte udělat po třetím vyprávění příběhu, je zopakovat ten jeho úsek, o kterém budete diskutovat. Řekněte něco v tomto smyslu: "Takže, v první části příběhu ... "a pak lidem celý vybraný úsek vyprávějte. Příběhy dlouhé 7 až 14 veršů mají obvykle 3 či 4 úseky. Hledejte místa, kde se příběh přirozeně dělí a láme. Úsek následně vyprávějte dokumentárním stylem, bez expresivních prvků či pohybů.

Když si příběh rozdělíte a použijete jiný styl vyprávění, posluchači si ani nevšimnou, že ho vyprávíte znovu. Nebude jim to připadat jako biflování, i když ho už budou slyšet počtvrté. Rozdělení příběhu lidem také pomůže během diskuse, protože budou vědět, že se jim stačí zaměřit na danou část.

Následující vzorové otázky jsou vymyšleny tak, aby vedly posluchače k mnohým duchovním pokladům - k těm, které jste objevili vy sami, i k dalším, které se našly v příběhu o Marii a Martě na různých seminářích STS po celém světě. Příběh si projdeme chronologicky a o objevech budeme diskutovat v pořadí, v jakém se nacházejí v příběhu.

[Slova psaná kurzívou v každém z těchto očíslovaných objevů jsou vzorové otázky, které může vypravěč pokládat své skupině. Slova neoznačená kurzívou jsou možné odpovědi nebo poklady, které skupina může objevit a vyslovit nahlas. Případně to mohou být i vypravěčova slova, kterými spojí a potvrdí postřehy skupiny.]

1. [Otázky 1 a 2 mají posluchačům pomoci představit si situaci v příběhu a emocionálně je do ní vtáhnout.] Vypadá to tak, že Ježíš v tomto příběhu chválí postoj Marie a naopak kritizuje Martu. Mám pravdu? [Počkejte na odpověď.] Počkat, teď nevím, jak to má vlastně být. Je dobré být pohostinný? [Počkejte na odpověď.] Je dobré připravit hostům chutné jídlo? [Počkejte na odpověď.] Tak potom mě zajímá, proč Ježíš chválí Marii, a nikoli Martu.
2. Navíc, pokud z tohoto příběhu usoudíme, že je lepší věnovat se biblickému studiu než přípravě jídla, kdo vám pak bude vařit, páni? [Počkejte na odpověď.] Ještě jedna otázka na vás, páni. Je správné žádat manželku, aby připravila jídlo pro hosty i na úkor toho, že zmešká biblické vyučování, a pak jí říct, že to co dělá, je podle tohoto příběhu méněcenná věc? [Počkejte na odpověď.]

   Co nám chce Pán Ježíš ukázat? Asi by bylo moudré vrátit se k příběhu, co řeknete?
3. Pamatujete si na to, jak Marta pozvala k sobě Ježíše? Myslíte, že si uvědomovala, že je Ježíš někdo výjimečný? Máme o tom v příběhu nějakou zmínku nebo náznak? [Počkejte na odpověď.]

   Posluchači mohou zmínit, že Marta Mu projevila úctu už tím, že Ho pozvala k sobě domů, kromě toho oslovovala Ježíše "Pane" a Marie poslouchala Jeho vyučování. Navíc, když se Marta setkala s Ježíšem, provázeli Ho učedníci, což také není úplně běžná věc. Všechny tyto odpovědi jsou v pořádku.

4. V příběhu také vidíme, že Martina sestra Marie seděla Ježíšovi u nohou a poslouchala Ho. Co podle vás popis "seděla Mu u nohou" vyjadřuje? [Počkejte na odpověď.] Souhlasím! Mluví to o oddaném vztahu mezi žákem a učitelem. A jak jste také řekli, svědčí to io odevzdanosti a uvědomění si, kdo je kdo.
5. Jak Ježíše oslovila Marta? [Počkejte na odpověď.] Co znamená "Pane"?
   [Naučila jsem se, že je lepší rukou naznačit vysoké postavení, aby si lidé nemysleli, že Marta věděla o božství Pána Ježíše. Počkejte na odpověď.]
   Podle všeho Marta věděla, že Ježíš je někdo výjimečný, někdo, koho by měla považovat za výše postaveného než ona. Marta o Ježíši říká, že je Pán, ale není při Něm, aby Ho poslouchala. Co si myslíte o MARTINĚ rozhodnutích až do tohoto bodu? [Počkejte na odpověď.]
6. Z příběhu se dozvídáme, že Marta byla přetížena a obsluhovala sama. Můžeme na základě informací z příběhu tušit, jak velké nebo složité bylo pohoštění, které připravovala? [Počkejte na odpověď.] Můžeme vědět, zda svým hostům nabídla jednoduché jídlo, například něco jako naše ovoce, sušenky a čaj, nebo jim připravovala cosi složitějšího? [Počkejte na odpověď.]
   Čí nápad to byl pozvat Ježíše k sobě domů? [Počkejte na odpověď.]
   Mám otázku. Pokud si Marta myslela, že ji Ježíš může něco cenného naučit, nepřekvapuje vás, že se ona SAMA rozhodla připravovat něco tak náročného na čas? Co si myslíte o jejím rozhodnutí? [Počkejte na odpověď.] Vidíme, jak si Marta Ježíšovi stěžuje, že má plné ruce práce. Byla to však ona sama, kdo se rozhodl strávit celý čas připravováním jídla! Co si myslíte o jejím způsobu uvažování? [Počkejte na odpověď.]
7. Na co PŘESNĚ se Marta Ježíše zeptala? [Počkejte na odpověď, a když někdo zareaguje, tvařte se překvapeně.] To říká Komu? ("Je Ti jedno?") Prozrazují Martina slova něco o její důvěře vůči Ježíši? [Počkejte na odpověď.]
   Co si myslíte o způsobu, jakým chtěla Marta vyřešit svůj problém? "Ježíši, řekni Marii, aby mi pomohla! "[Počkejte na odpověď.] Jak se nyní Marta chová k Ježíši? Jakoby byl Pánem? [Počkejte na odpověď.] Souhlasím, chová se k Němu, jakoby ona byla Jeho paní a On jejím sluhou! Co nám to prozrazuje o tom, jak Marta smýšlí o druhých? [Počkejte na odpověď.]
8. Vedle toho, co Marta říká a jak jí Ježíš odpovídá, vidíme nějaký důvod, proč Ježíš napomíná Martu a chválí její sestru Marii?
   Co je tou jednou věcí, která je podle Ježíše potřebná? [Počkejte na odpověď.]
9. Které dva jednotlivce Marta viní z toho, že má hodně práce? [Počkejte na odpověď.] Ano. Marii a Pána Ježíše! Jakým způsobem je obviňuje? [Počkejte na odpověď.] Marta se Ježíše zeptala: "Je Ti jedno, že mě sestra nechala na všechno samotnou? "Všimněte si také, jak Marta zdůraznila, že ji Marie nechala obsluhovat samotnou. Pamatujete si, kdo hosty pozval? [Počkejte na odpověď.] Kdo se rozhodl připravovat velké občerstvení? [Počkejte na odpověď.]

10. Čí jméno se v příběhu neuvádí ve spojitosti s tím, že je zodpovědný za Martinu těžkou situaci? [Počkejte na odpověď.] Ano. Marta podle sebe nemá vůbec žádný podíl viny na tom, že se dostala do nezvladatelné situace.
11. Všimněte si, že Martu odvedla od Pána Ježíše její vlastní rozhodnutí. Nicméně, mohlo Martino řešení problému (který si sama zapříčinila) ovlivnit někoho druhého? [Počkejte na odpověď.] Ano, Maria by se musela vzdálit od Pána Ježíše. Co si myslíte o Martině řešení? [Počkejte na odpověď.]
12. Jakou úctu projevuje Marta Ježíšovi? [Počkejte na odpověď.] Způsob, jakým s Ním mluví, poukazuje na nedostatek úcty. Nejprve Ježíše obviní z lhostejnosti vůči jejímu problému a pak s Ním komunikuje, jakoby byl jejím sluhou!
13. Dá se z Ježíšovy odpovědi vypozorovat nějaká emoce? [Počkejte na odpověď.] Zajímavé. Jak jinak by mohl Ježíš reagovat na Martino obvinění a komandování přede všemi? [Počkejte na odpověď.] I já si to myslím.
    Mohl se na Martu zlobit pro její neuctivé zacházení nebo se mohl cítit tak zahanbeně, že by se zvedl a opustil místnost. Zachoval se však jinak. Popište způsob, jakým Ježíš zareagoval. [Počkejte na odpověď.] Ježíš Martě s láskou vysvětluje, že si dělá přehnané starosti a že Marie si zvolila to, oč nepřijde.
14. Myslíte si, že Marta prokazuje Ježíšovi neúctu i jiným způsobem? [Počkejte na odpověď.] Ježíš byl váženým učitelem a ona Ho kritizovala před očima Jeho následovníků! Opět projev totální neúcty z její strany. Vidíte ve způsobu, jakým Ježíš Martě odpovídá, projev pýchy nebo pokory? V čem? [Počkejte na odpověď.]
15. Dokážeme z toho, jak Pán Ježíš Martu oslovuje a jak se vyjadřuje o její starosti, usoudit, zda ji znal? [Počkejte na odpověď.] Ano. Tím, že Ježíš oslovuje Martu jménem, vyjadřuje, že má o ni skutečný zájem. Neosloví ji jménem pouze jednou, ale dvakrát!
16. Říká nám příběh něco o tom, zda byla Martina ustaranost jen jednorázovou záležitostí nebo už zvykem? [Počkejte na odpověď.] Podle Pána Ježíše se Marta stará a trápí pro mnohé věci, ne jen o to, co dá hostům na talíř. Marta si zřejmě dělala starosti pravidelně.
17. Je v příběhu něco, co by naznačovalo, zda měla Marta i nějakou jinou možnost jak být v kuchyni a připravovat jídlo? Mohla si také sednout Ježíši k nohám a poslouchat? [Počkejte na odpověď.] Ano. Souhlasím. Ježíš nám ukázal, že Marta měla na výběr, když řekl: "Marie si vybrala dobrý podíl." Co těmito slovy zároveň Ježíš říká o výběru Marty? [Počkejte na odpověď.]
18. Ježíš Martě řekl: "Marto, Marto, staráš se a trápíš pro mnohé věci, ale je třeba jen jednoho." Co Ježíš říká o Martině výběru a jejím postoji ve srovnání s Mariiným? [Počkejte na odpověď.] Ježíš Martě říká, že se nechala emocionálně znepokojit věcmi, které nejsou až tak důležité. Marta se podle Něho oproti Marii nerozhodla podle skutečných priorit a potřeb.
19. Dá se z příběhu zjistit, co si Marta myslí o své volbě? Myslela si, že ona je ta, co dělá to, co je třeba? [Počkejte na odpověď.] Považoval to za nutné i Pán Ježíš? [Počkejte na odpověď.] Je třeba jíst? [Počkejte na odpověď.] Pomozte mi tomu porozumět. Co chtěl asi Pán Ježíš v tomto příběhu povědět o tom, co je a co není potřeba?

20. Co se asi očekávalo od Marie v její kultuře, která tak silně zdůrazňovala pohostinnost? [Počkejte na odpověď.] Stála Marie před těžkou volbou? Musela se Marie rozhodnout navzdory něčemu nebo někomu? [Počkejte na odpověď.] Ano, musela se rozhodnout navzdory očekáváním své kultury i rodiny.
21. Viděli jsme, co udělala Marta, když si uvědomila, že je toho na ni příliš a nezvládne dokončit, co si předsevzala. Zamyslete se na chvíli. Co jiného mohla Marta ve stavu přetíženosti udělat? [Počkejte na odpověď.] Marta měla hodně alternativ. [Povzbuďte lidi, aby přemýšleli nad věcmi, které mohla Marta udělat, když zjistila, že to sama nezvládne.]
22. Jaké měla Marta možnosti na vyřešení svého problému? [Počkejte na odpověď.] Kdo jiný by ještě Martě mohl pomoci? [Počkejte na odpověď.] Když rozebíráme s lidmi tento příběh, velmi často zaznívá návrh, že by Marta mohla jít za Ježíšem a zeptat se ho: "Pane, nezvládám přípravu jídla a obsluhování. Co mám dělat?" jako poslední.
23. Neobrátila se Marta na Ježíše s prosbou o pomoc proto, že se styděla zeptat? [Počkejte na odpověď.] Jak byste popsali Martin přístup? [Počkejte na odpověď.] Porovnejte Martin přístup s Ježíšovým postojem.
24. Porovnejte Martinu volbu s Mariinou. Jsou stejné nebo se liší? [Počkejte na odpověď.] Která ze sester Ježíšovi něco dává a která od Něho něco přijímá? [Počkejte na odpověď.] Co si Ježíš cení víc? [Počkejte na odpověď.] Mohlo by nám to něco prozrazovat? [Počkejte na odpověď.] Doufáme, že si posluchači všimnou, že Marta dělala něco pro Ježíše, zatímco Marie něco od Ježíše přijímala. Ježíš naznačil, že Martina práce v daném momentu a rozsahu nebyla nutná. Toto konstatování může otevřít skvělou diskusi o skutcích a milosti!

Otázky prozrazují, jakým stylem učíte.

Předtím, než se rozhodnete, jak budete formulovat otázky pro své posluchače, byste se měli seznámit s jednotlivými styly, které učitelé při kladení otázek běžně používají. Způsob kladení otázek totiž určuje, jak lidé vnímají vypravěčovu prezentaci. To, jak pracujete s tónem hlasu, výrazem obličeje, držením těla a formulací dotazů vás může zařadit do určité role, např. přísného učitele, benevolentního profesora nebo spolulezce.

Styl přísného učitele se k metodě STS příliš nehodí. Přísnost a odměřenost přivádí lidí na takové myšlenky: Je jen jedna správná odpověď, a pokud se netrefím, před všemi se ztrapním. Účastníci se pak bojí odpovědět a příliš se nezapojují.

Celá metoda STS je o tom, že lidi povzbuzujeme, aby používali svůj Bohem daný dar logického myšlení a sami objevovali hluboké pravdy Božího slova - proto Nechceme působit jako přísný učitel!

Benevolentní profesor je při vyučování milý a usměvavý. Nicméně, z formulace otázek je jasné, že správná odpověď je už dopředu známa. Účastníkům se zdá, jakoby jim svým postojem vypravěč říkal: "Stojím na vrcholu hory znalostí. Kdo z vás si troufne vylézt na místo, kam jsem se dostal já? Objevíte pravdy, které mám já už dávno v malíčku? "

Posluchači se budou zapojovat do diskuse. Ale při důkladnějším pozorování si všimnete, že odpovídá pouze malá část účastníků, kterým to myslí a jsou zvyklí dávat správné odpovědi. Tato hrstka vyvolených bude tento typ vypravěče milovat. Doslova si vychutnávají to, že mohou patřit do elitní skupinky, která toho umí víc než většina.
Bohužel tato elitní skupinka nikdy nepomyslí na blaho ostatních účastníků, kteří se nezapojili do diskuse. Opomenutí se nikdy necítili chytře. Pochybují o sobě. Nevěří, že by mohli horu zdolat.
Vypravěči - spolulezci naopak dávají všem účastníkům pocítit, že spolu lezou na vrchol a spolu nacházejí informace.
Ze všech stylů a rolí je nejtěžší osvojit si roli spolulezce. Ta však přináší nejvíce užitku všem zúčastněným. Přirozeně zve každého, aby se zapojil, a poskytuje nejméně živné půdy pro rozvoj pýchy v srdcích účastníků i vypravěče samotného.
O hodnotě tohoto přístupu mě jednou přesvědčila i jedna účastnice našeho semináře. Během přestávky mi řekla: "Velmi se mi líbil příběh o Martě a Marii. Přinutil mě hodně přemýšlet. Víte, co se mi na něm líbilo nejvíce? "
Usmála jsem se a řekla: "Nevím, co?"
"Byly to ty okamžiky, když jste sami neznali odpovědi a nechali jste nás, abychom vám je našli."
"Ó, to mě těší. Chtěla jsem vám předvést, co v STS učíme. Ve skutečnosti jsem už vyprávěla tento příběh mnohokrát v různých koutech světa, takže při každé otázce jsem už znala všechny možné odpovědi, které mi lidé dávali. Chtěla jsem však, aby každý dostal příležitost objevovat, proto jsem se držela bokem," vysvětlovala jsem jí.
Přikývla. "Rozumím, ale já mluvím o těch případech, kdy jste neznali odpovědi a nechali jste nás je najít. Líbilo se mi, že jste se nebáli ukázat nám, že ani vy nevíte všechno. "
Hm? Asi jsem splnila svůj úkol, pomyslela jsem si pro sebe. Nebylo třeba trvat na tom, že jsem už dopředu znala většinu věcí, které jsme zkoumali, a které skupina objevila. Tato paní a také další účastníci se usilovně zapojovali. Cítili "povolení" a svobodu přemýšlet a objevovat. Doslova jsme na ten kopec lezli spolu.
Chci ale také říci, že ačkoliv příběhy už dobře znám, účastníci stále nacházejí duchovní postřehy a ponaučení, které jsou pro mě nové, které jsem si dosud neuvědomila. Nové "nálezy" zřídkakdy přicházejí jako přímý následek mé otázky. Poklady nacházíme nejčastěji v živé diskusi díky moudrosti, kterou láskyplně uděluje Duch těm, kteří Ho poslouchají. Fórum STS nejen podněcuje jednotlivce, aby objevovali, ale poskytuje také lidem prostor podělit se s druhými o to, co našli.

Jak se stát spolulezcem

Způsob, jakým formulujeme otázky, účastníky buď povzbudí, nebo odradí od účasti. Například, pokud se vypravěč zeptá: "Kolik velbloudů přivedl Abraham?" Posluchači vědí, že se od nich očekává přesná odpověď. Pomyslí si: Musím říct přesné číslo. Tento typ otázky navozuje atmosféru školní učebny a nevytváří podmínky k diskusi.
Místo toho můžete tónem svého hlasu naznačit, že sami přemýšlíte, a zeptat se: "Kolik jen měl ten Abraham velbloudů?" Svým postojem, výrazem tváře a tónem

hlasu budíte v posluchačích dojem, jako byste se sami pokoušeli vylovit správné číslo z paměti. Lidé vám s tím budou chtít pomoci. Pokud někdo odpoví: "Dvanáct," tehdy byste mohli říci: "Podívejme se na to spolu ... bylo jich dvanáct nebo o trochu víc? ... "Pokud někdo druhý řekne:" Bylo jich čtrnáct, "můžete mu říci:
"Ach ano, to je ono. Opravdu jich bylo čtrnáct. Děkuji. Dobrá odpověď. "
Když předstíráte, jako byste potřebovali pomoc, lidé odpovídají mnohem bezprostředněji. Nepociťují tlak na to, že musí mít dokonalé odpovědi, snaží se vám pomoci, jak umí. Mnohem snadněji se zapojují a spontánněji předkládají své návrhy - ať už při třetím vyprávění příběhu nebo hledání duchovních postřehů a ponaučení.
Jaký styl otázek budete používat, takovou atmosféru svým posluchačům vytvoříte. Když učitelé nebo kazatelé něco přednášejí, lidé je obvykle vnímají jako učitele, kteří mají odpovědi na všechno. Většina lidí ve světě si nikdy nevyzkoušela diskusi jako způsob, jak se něco naučit. Pro některé je odpovídání na otázky, které vyžadují kritické myšlení, úplnou novinkou. Právě takovým lidem nejvíce prospěje, když jim vypravěč ukáže co nejméně z obličeje přísného učitele, který očekává vždy jen tu "správnou" odpověď.
I tehdy, když se objeví nějaká informace, může vypravěč reagovat s údivem nebo potěšením. Můžete například říci věci jako: "To se mi líbí." "Myslím, že to má něco do sebe." Nebo "To zní fakt dobře."
Někdy se lidé s námi dělí o myšlenky, které se nezdají být správné nebo nevycházejí z příběhu. Vypravěč může jako spolulezec změnit směr chybného komentáře a opravit ho tím, že citlivě požádá o vysvětlení. Takové přesměrování způsobí, že se přispěvatel do diskuse nebude cítit trapně. Například, pokud někdo něco vyhlásí a je přesvědčen o svém závěru, ale vy jste si zcela jisti, že se to nenachází v příběhu, můžete říci toto: ‚Hm, asi budu potřebovat, abyste mi trochu pomohli. Kde je to v příběhu?' I když víte, že jeho závěr nemá oporu v příběhu, vaše citlivá odpověď mu dovolí zachovat si tvář a vyhnout se korekci před všemi. Nesváže ho to a bude mít nadále chuť objevovat.
Pokud někdo představí myšlenku, která je podle vás nesprávná nebo sporná, dalším z citlivých způsobů, jak se k ní vyjádřit je, že se zeptáte na názor skupiny. Můžete říct něco v tomto smyslu: "Hm, zajímavý názor. Rád bych věděl, co si o tom myslí ostatní. Vidíme to v příběhu?" Tím, že umožníte, aby o názoru diskutovala celá skupina, se vyhnete stavění se na piedestal učitele či profesora. Také tím uvolníte prostor Duchu svatému, aby byl On sám Velkým Učitelem a Boží slovo vaší konečnou autoritou.
Zapamatujte si, že čím více budete předstírat, jako byste něco nevěděli, tím ochotněji budou lidé odpovídat. Snažte se používat tento styl otázek a vedení diskuse co nejvíce. Pokud se budete tvářit, jako byste věděli všechno, lidé budou v odpovědích na otázky mnohem opatrnější. Jak jsme již zmínili, snažíme se vyhnout atmosféře školní učebny, protože v takovém prostředí se lidé bojí dát chybnou odpověď.
Nejisté, zkoumavé formulace vám pomohou navodit atmosféru společného objevování. Uvádějte své otázky podmiňovacími větami a zvraty jako například: "Zajímalo by mě, jestli ...? "" Mohlo by to být tak, že ...? "" Zdá se vám to možné, aby ...? "
"Vypadá to tak, že ...?" "Co vidíte vy ...?" "Co to může znamenat ...?"

Zručnost ve formulování a kladení otázek patří k věcem, které jsou na Simply The Story nejtěžší, a jejich nacvičení trvá nejdéle. Nesnažíme se přitom vypadat hloupě, ani tvrdit, že neumíme věci, které ve skutečnosti umíme. Jde spíše o to, ukázat posluchačům, že i my se učíme spolu s nimi a vždy se chceme dozvědět něco víc z Božího slova. Tento styl tvoření otázek lidem pomáhá dělit se o jejich postřehy s druhými.

IV. Prezentace - druhá fáze: Diskuse o duchovních aplikacích

Duchovní ponaučení.

V příběhu o Martě a Marii jsme už při jeho přípravě našli nemálo úžasných duchovních ponaučení. Objevili jsme některé důležité věci, které nám Boží slovo předkládá, a také jsme se zamysleli nad tím, jak asi Bůh chce, abychom tyto nálezy uplatnili ve svém životě dnes.

Úkolem další části STS je zapojit vhodnými otázkami posluchače do diskuse a vést je k objevování duchovních aplikací, které jsme sami našli. Tato fáze dává vypravěčům zabrat, ale zároveň jim přináší hluboký pocit uspokojení. Budete v ní muset odolat pokušení podat svým posluchačům všechno jako na talíři. Namísto toho se budete muset naučit umění formulovat otázky tak, aby vaši posluchači našli poklady v příběhu sami.

Na následujících stranách je několik vzorových otázek, z nichž každá může lidem pomoci najít nějaké duchovní ponaučení v příběhu o Marii a Martě. Tak jako předtím, když jsme objevovali duchovní postřehy, i teď si příběh projdeme od začátku do konce. Všimněte si, že vždy před každou otázkou si zopakujeme malou část příběhu, včetně duchovních postřehů, které jsme v ní našli. Pak klademe otázky, kterými posouváme ponaučení posluchače od velmi obecných a vzdálených k přesnějším, osobním. Pak klademe otázky, kterými postupně posouváme ponaučení posluchačů z obecné, vzdálené roviny do konkrétní, osobní roviny.

1. V tomto příběhu se Maria rozhodla trávit čas u Ježíšových nohou a poslouchat Ho namísto obsluhování. Ježíšova slova máme zaznamenána v Bibli. Můžeme se i dnes, podobně jako Maria, rozhodnout sedět Ježíšovi u nohou? [Počkejte na odpověď.]

   Doufáme, že posluchači přijdou na následující ponaučení. Dnes, když studujeme Boží slovo a uctíváme Boha, je to jako bychom poslouchali samotného Pána Ježíše. To, že někdo sedí Ježíšovi u nohou, nám zároveň odhaluje zájem dotyčného o Boží slovo.
2. Marta se rozhodla posloužit Pánu Ježíši množstvím práce, která ji nakonec téměř položila. Můžeme mít podobný problém i my dnes? Co myslíte? [Počkejte na odpověď.] Berou si toho dnes lidé ve službě, případně v práci či v domácnosti více, než dokážou unést? Jak k tomu dochází? [Počkejte na odpověď.]

   Jak můžeme zareagovat, když nás služba v církvi (Nebo jiná práce, kterou děláme) začne neúměrně přetěžovat a obírat nás o čas s naším Pánem? [Počkejte na odpověď.]
3. Marta chtěla udělat dobrou věc, ale byl to její nápad, ne Ježíšův. Mají i dnes lidé možnost vybrat si z více dobrých věcí, které by mohli dělat?

[Počkejte na odpověď.] Mohou některá rozhodnutí lidí vypadat správně proto, že v nich jde o nějakou dobrou věc nebo dokonce o křesťanskou službu?

Mohou se lidé rozhodnout dělat něco pro Boha, i když On je o to nežádá ani nechce, aby to dělali? Jak se to stává? Stalo se to už i vám nebo někomu ve vašem okolí? Můžete nám o tom něco říct?

Jak nás mohou naše rozhodnutí dělat něco pro Boha odtrhnout od trávení času s Ním? [Počkejte na odpověď.] Co můžeme udělat, když zjistíme, že nás naše práce pro Pána Boha okrádá o čas potřebný k poslechu Jeho slova? [Počkejte na odpověď.]

4. Marta vyčítá Marii, že jí nepomáhá obsluhovat, i když si hostinu vymyslela ona sama. Dělá to přesto, že Ježíš Marii dovolil, aby nepomáhala.

   Když si dnes toho lidé berou na sebe více, než dokážou zvládnout, komu nebo čemu obvykle připisují vinu? Mám při tom na mysli to, zda lidé rychle přijímají odpovědnost za své přetížení nebo spíše svalují vinu na druhé? Jaká je vaše zkušenost? [Počkejte na odpověď.]
5. Viděli jsme, jak Marta bez okolků obviní Ježíše z toho, že se nezajímá o její problém. Viní i dnes lidé druhé za okolnosti, případně i za svá vlastní rozhodnutí? [Počkejte na odpověď.] Zacházejí někdy lidé až tak daleko, že obviňují za svá rozhodnutí Pána Boha a pak, když se věci nevyvíjejí v jejich prospěch, si stěžují, že se o ně Pán Bůh nezajímá? [Počkejte na odpověď.]
6. Z příběhu je nám zřejmé, že Marta věděla, že Ježíš je učitel a má své učedníky. Oslovovala Ho "Pane", čímž naznačila, že Ho pokládá za vůdce, za někoho vyššího sebe. Pak ale Ježíši říká, jak má vyřešit její problém. Stává se lidem i dnes, že se dostanou do úzkých (i vlastní vinou), a potom v modlitbě říkají Stvořiteli vesmíru, jak má vyřešit jejich problém? [Počkejte na odpověď.] Jakým způsobem to lidé dělají? [Počkejte na odpověď.] Má smysl nazývat Boha Pánem a potom Mu říct jak má vy řešit problémy, které jsme si zapříčinili sami? Co si o tom myslíte? [Počkejte na odpověď.]
7. To o těch obviněních je zajímavé. Jak se asi Bůh může cítit, když si lidé berou na sebe více, než dokážou zvládnout a pak Bohu říkají: "Nezajímá Tě, že mi jiní nepomáhají? "[Počkejte na odpověď.]
8. Viděli jsme, že Marie si vybrala dobrý podíl, ale Marta, její sestra, ji za její rozhodnutí kritizovala. Stává se i dnes, že lidé udělají dobré rozhodnutí, za které si u svého okolí vysloužíkřivé pohledy a výčitku, že by měli dělat něco jiného? [Počkejte na odpověď.] Jakými způsoby nebo na jakých místech k tomu dochází? Doma, v práci, ve škole, ve službě nebo dokonce i u těch, kterým sloužíme? [Počkejte na odpověď.]
9. Jak se asi musí cítit někdo, kdo udělá dobré rozhodnutí, za které ho lidé znevažují? [Počkejte na odpověď.] Viděli jsme, jak potupení snášel Ježíš. Co se můžeme naučit z toho, jak reagoval Pán Ježíš?
10. Myslíte si, že je možné věnovat se fyzické práci, podobně jako Marta, a současně se od Pána Boha učit a uctívat Ho? Napadá vás příklad toho, jak se to dá skloubit? [Počkejte na odpověď.]
11. Na druhé straně, myslíte si, že někdo může být na místě, kde vypadá jako Maria, tedy učí se a studuje Bibli, a přitom je v myšlenkách při nějaké práci?

[Počkejte na odpověď.] Přistihli jste se při něčem takovém už i vy (anebo někdo, koho znáte)? [Počkejte na odpověď.]

12. Mám na mysli chvíle, když si čtu z Bible nebo se modlím a myšlenky mi začínají utíkat. Začínám přemýšlet o jiných věcech, například o nějaké práci, co potřebuji udělat. Stává se to i někomu jinému kromě mě? [Odmlčte se.] Jak byste popsali tyto myšlenkové "toulky" ve světle příběhu o Martě a Marii? [Počkejte na odpověď.]
13. Marta chtěla od Ježíše, aby přikázal Marii vzdát se vyučování a pomoci jí s obsluhováním. Očividně v dané chvíli nesouhlasila s Mariiným rozhodnutím poslouchat Ježíše. Stává se lidem i dnes, že se jim za rozhodnutí ve vztahu k Ježíši - například uvěřit v něho jako svého Spasitele, být mu oddanější v nějaké věci nebo vstoupit do služby na plný úvazek - dostane kritiky ze strany rodiny či kultury, v níž žijí? [Počkejte na odpověď.] Která rozhodnutí bývají spouštěčem takového konfliktu? [Počkejte na odpověď.]
14. Ježíš řekl Martě, že Marii to, co si vybrala, nikdo nevezme. Mohou Ježíšova slova o Mariině rozhodnutí a Jeho postoj o vměšování či spíše nezasahování do její volby říct něco i nám dnes? Pokud ano, co? [Počkejte na odpověď.]
15. Pomyslete si na jakékoliv náboženství. [Na chvíli se odmlčte.] Dělají v daném náboženství jeho vyznavači skutky pro získání odpuštění či přízně ne u svého božství nebo boha? Nebo jde v daném náboženství o to, že jeho vyznavač dostává od svého boha přízeň bez zásluh? Může nám něco v tomto příběhu pomoci rozeznat, jaký postoj si Ježíš cení nejvíce? [Chvíli počkejte.]
16. Určitě jste postřehli, že v momentě, kdy Martě začínaly věci přerůstat přes hlavu, hodila vinu na Marii a Ježíše, a ne na sebe. Když si uvědomila, že není schopna dokončit práci, kterou bylo podle ní třeba udělat, přehlédla možnost zeptat se Ježíše, co má dělat. S vědomím tohoto všeho zkuste popřemýšlet, jak my sami řešíme chvíle, kdy je toho na nás hodně. Co nás tento příběh učí o moudrých rozhodnutích? [Počkejte na odpověď.]
17. Ježíš ocenil Mariino rozhodnutí poslouchat Ho i přesto, že tím šla proti své kultuře i očekáváním svého okolí. Co nás to může naučit? [Počkejte na odpověď.] Může se také nám stát, že se ve snaze poznat Boha anebo trávit s Ním čas, budeme muset rozhodnout proti své kultuře či očekáváním lidí kolem nás? Jak?

Právě jste dokončili prezentaci biblického příběhu o Martě a Marii s použitím metody Simply The Story. Svou službu můžete zakončit různými způsoby. Můžete ji uzavřít modlitbou, použít techniku kreativního upevnění učiva (viz níže) nebo posluchačům položit několik obecných otázek jako například:

- Co jste se z příběhu naučili?
- Co vám Bůh ukázal v příběhu?
- Co jste se dozvěděli o Bohu?
- Objevili jste něco, co vám může tento nastávající týden pomoci?

Podrobnější rozpracování dalšího vzorového příběhu najdete v Příloze B.

Kreativní upevnění naučených příběhů

Vedlejším účinkem důkladného zkoumání příběhu je, že se ho lidé docela dobře naučí. Když ukončíte hledání pokladů a diskusi, může se vypravěč rozhodnout využít jednu z kreativních metod k upevnění naučeného příběhu v paměti posluchačů.

Například, během našeho pětidenního semináře jeho účastníci do hloubky prostudují 21 biblických příběhů. Při takovém náporu informací si lidé potřebují příběhy nějak utvrdit. Aby se jim vtiskly do paměti, musí si je zopakovat a zkusit je vyprávět.

Co kdybyste je požádali, aby si příběh vyprávěli ve dvojicích? Možná by mohli studenti-vypravěči také složit o příběhu píseň nebo báseň, která by věrně převyprávěla jeho děj? Jakákoliv ústní forma opakování, která lidem pomůže si příběh zapamatovat, je vítaná.

Kreativní upevnění učiva nejvíce prospívá lidem, kteří neumějí číst nebo nemají Bibli ve svém jazyce, ani příběhy nahrané v jazyce, kterému by rozuměli. Pomáhejme proto negramotným účastníkům, případně účastníkům patřícím do jazykové skupiny, která nemá možnost poslechnout si Bibli z nahrávek, jak jen dovedeme!

Zajímavé. Řešení problémů jsou nám obvykle jasná jako facka - hned poté, co je objevíme! Když jsme se snažili najít způsob pomoci znevýhodněným vypravěčům, objevili jsme jedno mimořádně přínosné řešení. Když nám na seminář přijdou lidé, kteří potřebují zvukový záznam biblických příběhů, co kdybychom je během toho, kdy vyprávějí příběh ve svém mateřském jazyce, rovnou nenahráli?

Po pár letech práce s STS se u nás vžil výraz "srdeční kapsa". Často vypravěčům říkáváme: "Když se už jednou příběh naučíš, zůstane ti v srdeční kapse."

Později se při práci s negramotnými vypravěči objevil další problém. Někteří se naučili stovky příběhů, ale protože si neuměli sepsat jejich seznam, neuměli ani poznat, které z nich už znají!

Přivedlo nás to k tomu, abychom vymysleli naši Knihu příběhů, které máme v srdeční kapse. Na stránkách ve velikosti vizitky je obrázek, kterým si vypravěči snadno připomenou příběh. Obrázek je kreslený čarami a zobrazuje něco jedinečného pro daný příběh. Tyto „stránky“ pak zalaminujeme a připneme na velký klíčenkový kroužek a ony se stanou vypravěčovou vlastní Knihou příběhů, které má v srdeční kapse. (Milují je i gramotní vypravěči, kteří se učí mnoho příběhů!)

Díky Bohu za Jeho milost, že jsme mohli najít tato přínosná řešení!

6. kapitola

Obecné rady pro vedení diskuse

V průběhu diskuse může Bůh použít vaše životní zkušenosti a znalosti Bible k tomu, aby vás dovedl k určitým otázkám. Duch svatý ví přesně, o čem skupina potřebuje mluvit, a bude vám během vyučování ukazovat správný směr.
Pokud bychom vám měli doporučit jeden princip, který přispěje k úspěšné diskusi o příbězích, byl by to princip naslouchání a reagování. Měli byste dobře poslouchat Boží slovo při přípravě příběhu, a jako ti, kteří příběh vyprávějí, i sami reagovat na ponaučení, které vám Bůh v příběhu ukázal. Podobně i během diskuse posloucháte a reagujete - nejprve pozorně posloucháte lidem a pak reagujte na to, co řekli.

Milovaný stařešina

Lidé z jisté vesnice začali v určitou hodinu dne chodit k rozličných stařešinům, aby si s nimi popovídali. Jedni si vybrali staršího, který toho hodně věděl a byl moudrý. Druzí chtěli být se starším, který byl známý tím, že si každého důkladně vyslechl. Většina lidí z vesnice však chtěla trávit čas s jedním výjimečným stařešinou, jehož s láskou oslovovali "milovaný stařešina".
Přestože toho milovaný stařešina také hodně věděl, dokázal i dobře naslouchat. Kromě toho však měl ještě jednu zvláštní vlastnost. Uměl lidem předávat moudrost tak, že jim dal příležitost přemýšlet a objevovat. Ačkoliv měl hlubší a obsáhlejší znalosti než lidé, co za ním chodili, povzbuzoval je, aby mu říkali své myšlenky a postřehy. Často se tento starší rozhodl mlčet - i přesto, že znal odpovědi na otázky. Dával lidem prostor, aby se sami naučili přemýšlet a řešit problémy.
Tento milovaný stařešina nabádal své syny - a také svou manželku a dcery, aby říkali, co si myslí. Nebál se dovolit jiným mluvit, protože věděl, že on už má velkou moudrost. Milovaný starší si uvědomoval, že čím více odvahy a sebedůvěry vzbudí u těch, které vede, tím více si oni budou cenit jeho vedení. Jeho následovníci navíc napodobovali jeho styl vedení a povzbuzovali jiné, aby našli moudrost. Z dětí staršího vyrostli moudří a odvážní mladí lidé, kteří kráčeli v otcových šlépějích.
Bible nám říká o začátcích služby Pána Ježíše na zemi, když Ho najednou přišlo poslouchat 5000 mužů. Tito lidé však potřebovali i něco jíst. Ježíš nejdříve položil otázku a dal Filipovi a dalším učedníkům příležitost přemýšlet nad tím, jak by mohli problém vyřešit. Nikdo z nich však nebyl dostatečně vyzrálý na to, aby Ježíše poprosil o zázrak. Odpověď na otázku jim Ježíš ukázal tím, že udělal zázrak a proměnil oběd jednoho chlapce na jídlo pro všechny.
Pán Ježíš dával Svým učedníkům a i jiným lidem jednu příležitost za druhou, aby přemýšleli a nacházeli odpovědi na otázky z perspektivy Božího království. Tři roky Své učedníky učil a nabádal, aby poslouchali Jeho slova, přemýšleli o nich a věřili jim, a aby aplikovali moudrost do svého života. Pán Ježíš je připravoval na to, že jednou budou sloužit a vést jiné.
I dnes, když se biblické pasáže probírají metodou STS, je do diskuse zapojeno mnoho vedoucích z církevních sborů nebo organizací. Většina z nich toho ví více než lidé, které vyučují a vedou, dokonce více než jejich vlastní rodina. Chválíme je, když v diskusi nedávají své odpovědi jako první. Počkat se svým názorem je projev moudrosti.

Dělá nám nesmírnou radost pozorovat moudré a vyzrálé vůdce, kteří dávají prostor druhým, aby se vyjádřili. Takoví vedoucí vidí hodnotu v tom, aby se jiní lidé naučili přemýšlet a utvářeli si svůj vlastní názor. Tak jako milovaný stařešina, a také jako Pán Ježíš, umí lidem dodat odvahu. Tito vůdcové zároveň vědí, že jejich moudrost je potřebná a rádi se o ni v pravý čas dělí.

Naslouchat a reagovat je zpočátku těžké

Každý začátek je těžký a i při nabývání dovedností spojených s STS je třeba zapamatovat si opravdu dost věcí. Začátečníci se často sveřepě zaměřují na prezentaci, mluvení příběhu, pořadí jednotlivých částí a tvorbu otázek. Novopečení vypravěči se dokonce obvykle tak soustředí na postupy STS, že jim něco důležitého unikne - lidé! Vaším úkolem je diskutovat s lidmi o Bibli. Bez pozorného naslouchání a reagování na to, co říkají a ptají se, diskuse jednoduše nevznikne.

Do neznámých vod vypravěčství se vám bude vstupovat snáze, pokud si uvědomíte, že vaším úkolem je pouze vést diskusi. Po čase stráveném objevováním vzácných duchovních pokladů v příběhu, by mělo být pro vás potěšením mluvit o nich s druhými lidmi. Místo toho, abyste přemýšleli o své "prezentaci" a o všem, co plánujete říci, raději pokládejte otázky a poslouchejte, co lidé říkají. Mluvte s nimi o příběhu. Povídejte si s nimi.

Část předem připravených otázek můžete klidně použít k rozproudění diskuse o jednotlivých úsecích příběhu. Snad lidi dovedou k některým duchovním pokladům, které jste během své přípravy našli vy. Většina z nás si s druhými povídá dennodenně, a děláme to bez toho, abychom měli před očima napsaný scénář. Povídáme si o věcech, které nás zajímají. Tak proč se trochu neuvolnit a neříci něco o biblickém příběhu? Naslouchání a reagování hraje v STS ústřední roli, proto často říkáme: "Definicí STS je naslouchání a reagování."

Naslouchání a reagování v praxi

Jedním z mnoha příběhů, které metodou STS probíráme, je Žalm 23. Většině lidí, kteří alespoň trochu znají Bibli, je tento úryvek Písma známý. Pomalé procházení verši a kladení otázek, které nám pomáhají lépe slyšet, co nám v žalmu Bůh říká, nám však může odhalit úžasné skutečnosti.

Před nějakým časem mi Ramesh, náš ředitel v buddhistické části světa, řekl, že vyučoval Žalm 23 metodou STS. (Představte si, tohoto muže, momentálně žijícího v Nepálu, jsem kdysi učila základy STS!) Zdálo se mi, že vyzkoušet STS na nějakém žalmu by mohlo být docela zajímavé, proto jsem ho poprosila: "Naučil by si ho i mě? "Ten den se mi zapsal téměř nesmazatelně do paměti.

Všimněte si, jak dlouho mi trvalo, než jsem začala poslouchat příběh i vypravěče. Také si všímejte způsob, jakým mi Ramesh znovu a znovu kladl pod nos "drobečkové" stopy, které mě nakonec dovedly k pokladu. Přitom mi neustále ustupoval z cesty a nechal objevování na mně. Poslouchal mě a pokaždé mi dal další stopu, která mě posunula o něco blíže k objevu.

Kladl mi otázky k celému příběhu, ale jedna myšlenková nit, kterou Ramesh sledoval, mě oslovuje dodnes. Přeskočím řadu otázek, které rozvíjely celý příběh, a soustředím se jen na tu jednu oblast.

Ramesh se mě zeptal: "Jak ovce nejprve hovoří o svém pastýři?"

Odpověděla jsem mu slovy, které jsem se naučila před lety: "MŮJ pastýř. Ukazuje nám to, že můžeme poznat Pána Ježíše osobně. "
Ramesh mi však nedovolil, abych to tak rychle uzavřela. V STS se nejprve snažíme pozorně naslouchat, co příběh říká, a až potom aplikujeme svá zjištění na náš život.
Ramesh mě přinutil zpomalit a poslouchat, co příběh skutečně říká, prozkoumat tento známý text Písma důkladněji. Znovu a znovu mě nutil pořádně nastavit uši. Souhlasila jsem, že budu poslouchat, přinejmenším si proklepnu jeho techniku. Neubránila jsem se ale pochybnostem. Co by mi mohl můj žák ukázat v části Písma, kterou jsem tak dobře znala, učila ji mnohokrát a dokonce o ní psala články?
"Teď mluví ovce, je to tak?" Zeptal se Ramesh. Souhlasně jsem přikývla.
"No a jak ta ovce mluví o svém pastýři? Jak se o pastýři zmiňuje? "
Zeptala jsem se: "Myslíš na to, že ovce o svém pastýři mluví jako o něm '?"
"Přesně tak," přisvědčil. "A kde ta ovce vidí svého pastýře?"
"Hm? Cože? "Nedocházelo mi to.
"Kde je ta ovce ve vztahu k pastýři? Už to vidíš? "Ramesh mě záměrně tlačil, protože chtěl, abych si všimla něčeho, co jsem do té doby neviděla. (V STS se nesnažíme lidi dotlačit k tomu, aby viděli něco, co jsme našli v příběhu my. Ale v dané chvíli mi chtěl Ramesh jako ten, jehož jsem učila stále jen já, něco zoufale ukázat. V této mimořádné situaci Ramesh věděl, že mě může tlačit k tomu, abych zpomalila a přemýšlela nad příběhem, vždyť jsme se dobře znali.)
"Hm, myslím, že pokud ovci pastýř vede, tak je asi před ní, ne?" "ANO! To je ono, "přisvědčil Ramesh. "A teď jdi v příběhu do části o údolí stínu smrti. Jak teď ovečka mluví o svém pastýři? "
"Jak o něm?" Odpověděla jsem.
"Opravdu? Podívej se ještě jednou, "naléhal. "Příběh říká:, Nebudu se bát zlého, neboť kdo je se mnou? 'Jak ovečka oslovuje pastýře? Jak se o něm zmiňuje? "
"Počkat," vyhrkla jsem. "Říká mu, ‚ty'! No tedy, jaká změna! Nikdy předtím jsem si to nevšimla. Nyní ovce mluví K pastýři, ne O pastýři! To je objev! "
"Ano, ale podíváme se blíže. Vidíš, kde je nyní pastýř? Co se změnilo? Podívej se na to! "
"Na co se mám podívat?" Zeptala jsem se.
"Na to, co se změnilo. Jen se na to podívej. Dříve byl pastýř před ovečkou a nyní je kde? "
"No jasně, už to vidím," vyhrkla jsem. "Nejprve byl pastýř před ovečkou, ale nyní je s ní. "
"Ano! Nejprve byl před ní a teď je po jejím boku, "dodal Ramesh s úsměvem. "Ale to není všechno. Podívej se ještě jednou. Ovce opět mluví přímo k pastýři. Říká mu:
, Hlavu mi bohatě olejem potíráš‘. Pokud pastýř natírá ovci hlavu olejem, kde asi stojí teď?"
"Vidím to! Je nad ní! Pastýř stojí nad ovečkou."
"Pokračuj," povzbudil mě Ramesh. "Příběh dále říká:, Ano, dobrota a milosrdenství mě budou následovat po všechny dny mého života. 'Ovečka mluví ještě o tom, kde jinde bude cítit pastýřovu přítomnost. Vidíš to? "
"Ano, vidím. Je to úžasné. "
Ramesh se už usmíval od ucha k uchu. "Pastýř je před ovečkou, vedle ní, nad ní i za ní. Obklopuje ji z každé strany. "

Jelikož tam příběh končil, vyrazili jsme k ponaučením. Nedalo nám to. Oba jsme jen tak chrlili ponaučení do dnešního života na základě toho, co jsme spolu našli v příběhu. Ale tento zcela nový objev o tom, jak je Ježíš, náš pastýř, před námi, vedle nás i za námi, v naší diskusi převažoval. Kolik útěchy se dá načerpat z této myšlenky!
P.S. Později jsme si s kolegy v kanceláři povídali o chybách, kterých jsme se během služby dopustili, a o tom, jak nám Bůh znovu a znovu prokazoval milost a pomáhal nám jít dál. Poznamenala jsem: "Bůh nám opravdu kryje záda! V každodenním zápasech je On naší silou a oporou. Říká nám: ‚Pokračuj a nedělej si starosti. Kryju tě. Postarám se, aby se k tobě nikdo nepřikradl zezadu s úmyslem ublížit ti. ' "
Tehdy jsem si vzpomněla na příběh Žalmu 23. "No tedy! Vždyť je to Žalm 23! , Pan Bůh nám kryje záda, 'je v podstatě dnešním jazykem řečeno:, Ano, dobrota a milosrdenství mě budou následovat po všechny dny mého života. ' "
Hm? Učitel se učí od svého žáka - jeden i druhý mají schopnost zaslechnout něco nového ve známé pasáži Písma. K takovým výměnám, když domorodí věřící učí vedoucí z Evropy a ze západu, dochází stále častěji. Misionáři v mnoha zemích jako je Indie, Togo, Mosambik, Niger a Filipíny chodí za domorodými instruktory, aby je naučili metodu STS.
Koneckonců, STS je o lidech - kteří poslouchají lidem - kteří poslouchají Boží slovo. Naslouchání a reagování je dostupné všem. Výsledky nám jasně ukazují, že elitní vedoucí nejsou jediní, kdo umí porozumět Božímu slovu a potom odevzdávat své znalosti jiným. Ve skutečnosti jsou domorodí instruktoři, kteří na požádání školí misionáře, třetí a někdy i čtvrtou generací studentů STS!

Detaily, které vedou k úspěchu

Doufáme, že vám tyto zprávy dodaly chuť učit se STS dál a rozvíjet některé z nových dovedností, které budete potřebovat. Pusťme se tedy do části, která dovede gramotné žáky nejvíce potrápit. I když se vám může zdát nemožné zapamatovat si otázky, aniž jste si je napsali, je důležité, abyste to nedělali. Vzpomenete si na ně tak, že si v myšlenkách projdete příběh a jeho obsah vám připomene, jaké otázky moudrého rádce byste v něm mohli položit. Samotný příběh bude vaším způsobem jak si otázky zapamatovat, příběhy budou vašimi poznámkami!
Přehodnoťte úvod. Když už budete mít množství skrytých pokladů jako na dlani, možná uznáte za vhodné něco přidat nebo ubrat z úvodu, který jste si předtím připravili. Pokud zjistíte, že se nějaká informace v úvodu zmiňuje i v samotném příběhu, je moudré ji vypustit.
Mohli jste si například původně plánovat, že příběh Abrama v Genesis 12, 1 - 9 představíte takto: "Dnešní příběh je o muži, kterému Bůh řekl, aby opustil svůj lid i svou zemi a stal se otcem nového národa. "Ale po nějakém čase přemýšlení o pasáži a hledání duchovních pokladů jste si uvědomili, že tato konkrétní informace je obsažena v příběhu. Proto ji můžete klidně vynechat.
Pokud ale zjistíte, že určitou moudrost v příběhu by posluchači lépe pochopili s krátkým vysvětlením, zařaďte jej do úvodu.
Dalším příkladem by mohl být úvod k příběhu o Martě a Marii. Jeden z mnoha pokladů, které jsou v příběhu, vychází z Martina rozhodnutí připravovat složité jídlo

pro své hosty. Dalším pokladem je až zarážející nedostatek úcty, kterou Marta projevila Ježíšovi tím, že ho kritizovala a komandovala před Jeho následovníky.
Příběh začíná tím, že Ježíš se svými učedníky vstupuje do jistého města. Dozvídáme se z něj jen to, že Marta pozvala Ježíše k sobě domů. Není v něm řečeno, že s Ním šli i učedníci.
Aby byly souvislosti v příběhu posluchačům jasnější, je moudré říci v úvodu něco v tomto smyslu: "Když Pán Ježíš žil na zemi, vybral si muže, kteří s Ním chodili po zemi. Tito muži, jimž říkáme učedníci, byli s Ježíšem stále kromě chvil, kdy je nám vysloveně řečeno, že se od nich vzdálil nebo v těch případech, když s sebou vzal jen několik z nich na nějaký krátký čas. "Díky této informaci si posluchači uvědomí, že pozvání Ježíše zahrnovalo i Jeho učedníky. Jako vypravěči byste vždy měli počítat s tím, že jeden nebo více z přítomných nebudou znát z Bible nic kromě toho, co jim řeknete v příběhu a v úvodu. Na to, abyste měli úspěšnou diskuzi, je nezbytné, aby vaši posluchači dostali informaci potřebnou k zodpovězení otázky - ať už v úvodu nebo v příběhu.
Pokud jste již každého z účastníků učili nějaké biblické příběhy, MŮŽETE klást otázky, které staví na informacích z předešlých utkání. Mějte ale na paměti, že většina příběhů je sama o sobě informačně nasycená, proto většinou nemusíte přecházet do jiných pasáží Bible, abyste příběh dobře vyučili.
Příležitostně mohou dát úvodní informace z Bible příběhu větší hloubku. Jako příklad bychom mohli uvést Boží nařízení o malomocných, sobotě, jídelních předpisech nebo vyjasnění vztahu Židů k Samařanům a Ježíšova postoje. Ať už v úvodu zmíníme cokoliv, musí to pocházet přímo z Bible, ne z mimobiblických zdrojů. Víme, že jen Bible je jediným neměnícím se a absolutně spolehlivým zdrojem pravdy. Navíc používáním zdrojů mimo Bibli můžeme u lidí bez teologického vzdělání a biblických komentářů vyvolat pocit, že oni nemohou vyučovat příběhy, protože nemají školy ani učební materiály.
Po dokončení diskuse o příběhu budete možná chtít představit něco v rámci příběhu, co má zjevný symbolický nebo typologický význam. Svým posluchačům pomůžete tento symbolický smysl objevit tím, že jim řeknete další "příběh". Vezmete je do nového příběhu nebo jim řeknete pár veršů z jiné pasáže Bible. Vyprávějte jim to stylem STS. Udělejte to tehdy, pokud se vám zdá, že vaši posluchači skutečně hlouběji pochopili duchovní pravdy v příběhu, nebo když vás k tomu jednoduše vede Duch Svatý!
Přídavek k příběhu by měl být dostatečně jasný, aby z něj mohli posluchači snadno odvodit ponaučení. Začněte tím, že řeknete něco v tomto smyslu: "Je tu ještě další příběh, který se odehrál mnohem později. "Potom je vezmete do pasáže, která obsahuje nějakou typologii nebo symboliku. Nejčastěji bude ten druhý příběh v Nové smlouvě. Například, pokud jste posluchačům vyprávěli příběh o Mojžíšovi a měděném hadovi v Numeri 21, 4 - 9 a spolu jste dokončili objevování a aplikování duchovních pokladů, můžete říci toto:
"Ještě nám potrvá delší dobu, dokud probereme všechny příběhy a budeme schopni diskutovat o Bibli jako celku. Chci vám však vyprávět jeden, který se udál mnoho let po tom našem. Může vám pomoci objevit ještě něco víc v našem příběhu o Mojžíšovi a měděném hadovi. " [Pokud máte čas, můžete mít krátký úvod a pak jim vyprávět Jan 3, 1 - 16. Pokud máte omezený čas, můžete jim krátce vyprávět úvod

včetně hlavních věcí, které se udály ve verších 1 - 13 a poté přejít ke krátkému "příběhu", který Ježíš řekl zbožnému muži ve verších 14 - 16. Pamatujte, vyprávějte stylem STS - nic nepřidávejte ani nevynechávejte a používejte hovorovou řeč.
"A jak Mojžíš vyzvedl hada na poušti, tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl život věčný. Vždyť Bůh tak miloval svět, že dal Svého jediného Syna, aby nezahynul nikdo, kdo v něho věří, ale měl věčný život. "(Jan 3, 14 - 16)
Poslouchejte, co lidé odpovídají. Odpovědi, které vám budou lidé dávat, vám pomohou vycítit jejich potřeby a osobní otázky. Pomohou vám vytvářet nové otázky v průběhu diskuse. Nazýváme to "situační vyučování".
Většina otázek by měla být o tom, co v příběhu udělali lidé nebo co udělal Bůh. Otázky tohoto druhu posunou posluchače směrem k objevování duchovních pravd. Zopakujte si jimi, co která postava v příběhu řekla nebo udělala. Opatrně s otázkami "proč" - mohou vyvolat spekulace a domněnky, které nelze podložit Písmem. Otázky "co" nebo "jak" jsou obvykle nejlepší. Odpovídáním na několik otázek "co" a "jak" se dokonce můžete propracovat k odpovědi na nevyslovenou otázku "proč"!

Ptejte se na duchovní postřehy.
Po zopakování malého úseku první části příběhu můžete například říci: "Prozrazuje nám tato první část příběhu něco o víře toho a toho (vyberte si postavu z první části příběhu)? "" Ukazuje nám příběh něco, čeho si ta osoba cenila?" Zeptejte se: "Dozvídáme se v tomto úseku něco o charakteru Boha?" Nebo "Vidíte v této části Boží věrnost?" Při zkoumání každé části příběhu si všímejte, zda osoby v příběhu projevují slovy nebo skutky nedostatek úcty, strach, zmatek, chamtivost nebo laskavost, odvahu, důvěru či moudrost. Ujistěte se, že se na vaše otázky dá odpovědět na základě informací obsažených v příběhu, který jste právě vyprávěli.
Každou z otázek, na kterou se odpovídá "ano" nebo "ne", můžete využít jako odrazový můstek a při kladné odpovědi si vyžádat vysvětlení: "Trochu nám s tím pomozte. Kde to v této části příběhu vidíte?"
Pomáhejte posluchačům vytvářet ponaučení z pravd příběhu. Když během diskuse hledáte duchovní ponaučení, pozorně poslouchejte. Čekejte na příležitost zeptat se, zda lidé sami nebo někdo, koho znají, měli někdy stejné pocity nebo reakce jako lidé v příběhu (pochybnosti, strach, naděje, zmatek atd.). Když uslyšíte odpověď "ano" nebo si všimnete gesto, které naznačuje kladnou odpověď, je vhodný čas položit otázku: "Chtěl by se s námi někdo podělit o svou zkušenost? "
Podělte se o osobní ponaučení. Když dokončíte diskusi o ponaučeních a cítíte, že vás k tomu Bůh vede, můžete posluchačům vyprávět, jak se některá část příběhu dotkla vás osobně. Nebo se můžete zeptat posluchačů, zda je hlouběji oslovila některá část příběhu.

Základní předpoklady dobrých otázek.
Odpovědi na vaše otázky musí být:

- Obsažené v příběhu
- A podložené příběhem.

Informace mimo příběh. Pokud si nějaký velmi důležitý závěr nebo ponaučení v příběhu vyžaduje jiný verš z Bible, který poukazuje na danou pravdu, můžete jej

zahrnout do úvodu k příběhu. I později můžete připojit jiné verše z Písma, ale až poté, co proberete všechna ponaučení vyplývající přímo z příběhu.
Dělejte to ale velmi střídmě, protože časté citace Písma mimo příběh způsobují, že se u posluchačů buduje závislost na znalostech a zjištěních vypravěče. Následkem toho přestávají sami poslouchat, co příběh říká. Pamatujte ale, že vypravěči mohou klást otázky, které staví na znalostech z předchozích příběhů.
Dobré odpovědi.
Když vám lidé dají přijatelné odpovědi, pochvalte je. Můžete jim například říci: "Dobrá odpověď" nebo "To mě nikdy nenapadlo" či "Zní to rozumně."
Ne až tak dobré odpovědi.
Pokud si myslíte, že odpovědi posluchačů nejsou správné, můžete říct: "Vraťme se k příběhu a podívejme se, jestli to sedí." Pokud došli k chybným závěrům, můžete vzít vinu na sebe a říci: "Moje vina, asi jsem tu část nevysvětlil dost jasně" nebo "Asi jsem špatně položil otázku."
Pokud je odpověď nebo otázka posluchače zcela mimo téma, můžete říct: "O této věci si můžeme vyprávět příště" nebo "Možná najdeme odpověď na vaši otázku v dalším příběhu." Některé otázky jsou totiž cestičkami, které nikam nevedou - pokud byste na ně odpověděli, celou skupinu byste zavedli mimo hlavní cestu. Pokud máte ve skupině mnoho lidí nebo máte málo času. Kladení otázek a reagování na odpovědi posluchače je obvyklý způsob použití STS. Pokud vám ale vymezený čas nedovoluje, abyste reagovali na všechny odpovědi, nebo pokud okolnosti či velikost skupiny znemožňují přijímání odpovědí posluchačů, jsou zde i jiné možnosti. Učitelé mohou klást řečnické otázky. (Když pokládáme řečnické otázky, nečekáme, že nám budou lidé nahlas odpovídat. Otázka však posluchače podnítí přemýšlet nad odpovědí nebo se zamyslet nad danou pravdou či vlastní vírou.) Učitelé, kteří tento způsob úspěšně používají, vědí, že se musí za každou otázkou odmlčet, tak na tři až čtyři sekundy, aby ji mohli posluchači v mysli zpracovat. Bez pauzy posluchači nedokážou zapojit svou mysl a přepnou do módu pasivního poslechu (v něm se snadno oddají jiným myšlenkám nebo dokonce ospalosti).
Příklad velké skupiny. Jednu ze známějších veřejných kázání Pána Ježíše známe pod jménem Kázání na hoře. Je zaznamenáno v Matoušově evangeliu, 5.-7 kapitole.
Kolem Ježíše se shromáždil velký zástup, který Ho chtěl poslouchat. Vyšel tedy na vrch a vsedě učil všechny, co byly pod ním. Pán Ježíš byl dokonalý řečník a věděl, jak se lidé nejsnáze učí. Po celé kázání používal slovní obrazy, které přirovnávaly vyučované pravdy k běžným věcem každodenního života. Mluvil také v podobenstvích a pokládal řečnické otázky - dohromady 16krát! Myslíte si, že se někdy odmlčel, aby dovolil posluchačům otázky zpracovat? Tak proč si z Něho nevzít příklad?

Na přesnosti záleží: Význam shrnutí

Výhodou diskuzního stylu STS je také účinný nástroj: Shrnutí. Ověřování vědomostí posluchačů má největší význam, když se příběhy probírají v chronologickém sledu. Místo toho, aby si učitel připravoval k novému příběhu úvod, může účastníky minulých setkání požádat o krátké shrnutí předešlého příběhu a postřehů v něm. Jelikož na setkání mohou být i noví lidé či pravidelní účastníci, kteří minule nemohli

přijít, shrnutí posledního příběhu jim určitě padne vhod. Přenesení zodpovědnosti za opakování příběhu na žáky je skvělou příležitostí, aby si příběh zopakovali zpaměti.
Účastníky bychom také měli požádat, aby se s ostatními podělili o nové vědomosti a poklady, které našli minule. Prověrky jsou skvělým způsobem upevnění učiva a příležitostí k vyprávění příběhu druhým lidem. Také je to ideální čas na otázku, jak posluchači využili příběh z předchozího setkání.
Během opakování si učitel zároveň ověřuje, zda žáci pochopili minulý příběh a jeho ponaučení správně. Pokud si lidé, kteří byli na předchozím setkání, neumí pořádně vzpomenout, co se minule naučili, nebo neumí vyprávět příběh, je to pro učitele signál, že musí příběh zopakovat pro všechny. Nemá smysl jít dál a začínat nový příběh, pokud účastníci minulého setkání nepochopili ten předešlý.

7. kapitola

Správná ponaučení - hledá se slon

Se zlepšováním své schopnosti objevovat si vypravěč začíná i ve známých příbězích všímat detaily, které mu dosud unikaly. I když jde jen o maličkost, radost z nového objevu bývá obrovská! Při nálezech malých zajímavých skutečností si však musí dát pozor, aby nespustili z očí celek. Vypravěči musí vždy pamatovat na to, že Bible je více než jen historická kniha. Nesmí jim uniknout duchovní poselství nebo poselství, které v sobě nesou i malé části příběhu.

Vezměme si například příběh o Davidovi a Goliáši. Když ho lidé vyprávějí, často zaznívá, že David byl mladý a šikovný pastýř ovcí, ale nejen to, vynikal takovou nesmírnou odvahou, že se nebál postavit obrovi a porazit ho. Potom bychom mohli slyšet ponaučení typu: "Měli bychom být jako David - mít odvahu i uprostřed obrovských obtíží. "

Zní to hezky, ale je to všechno, co příběh říká?

Ačkoli příběh obsahuje poselství, které zaznělo, jeho hlubší duchovní význam zůstal nepovšimnut. Podle příběhu David věděl, že jeho Bůh dokáže porazit obra i nepřátelskou pelištejská armádu, která se spoléhala na své bohy. Ale izraelští vojáci v čele s králem Saulem namísto toho, aby se spolehli na jediného skutečného Boha a důvěřovali Mu, že jim pomůže přemoci nepřítele, selhali. Promarnili tuto příležitost ukázat svou víru v Hospodina v boji. Pelištejci, jejich obr, i falešní bohové však byli poraženi, když jeden zdánlivě bezvýznamný člověk kráčel ve víře.

V každém příběhu naleznete množství cenných malých pravd. Dejte si ale pozor, abyste pozorně poslouchali celý příběh a uměli tak zachytit hlavní duchovní pravdy obsažené v příběhu. Takové pozorování nazýváme "principem hledání slona".

Následující alegorie našim vypravěčům může pomoci zapamatovat si, že nemáme při hledání duchovních pokladů zapomínat na podstatu příběhu.

Nejprve případ, kdy se slon ztratí:

Možná jste už podobný příběh někdy slyšeli. Pěti slepcům, kteří nikdy neviděli slona, kdosi řekl: "Muži, právě stojíte u slona. Prosím vás, popište mi ho. "

Čtyři z nich začali hmatem zkoumat tu část slona, která jim jako první padla pod ruku. Jeden se dotkl ocasu a popsal slona takto: "Je to větvička stromu." Druhý slepec nahmatal slonovo ucho a konstatoval: "Slon, to musí být obrovský list na stromě. " Další chytil slona za chobot a hned od něho odskočil. "Je to dlouhý had!" Čtvrtý muž se snažil slona obejmout rukama kolem břicha. Nepovedlo se. Proto prohlásil: "Slon je určitě velký kulatý balvan, ale je mnohem měkčí než skály, které znám - a pohybuje se! " Pátý slepec jen posměšně poznamenal: "Nemusím se slona ani dotknout, abych věděl, co to je. Slyšel jsem jeho hlasité troubení už tolikrát. Každému musí být hned jasné, že slon je velký hudební nástroj! "

Každý z mužů popsal část slona. Žádný z nich však nepochopil, nač jsou jednotlivé jeho části, ani to, jak do sebe zapadají, takže jim unikl celek. Unikl jim celý slon.

Při hledání pokladů v biblickém příběhu musíme pamatovat na to, že každý příběh funguje jako celek. Tato ucelenost je ten náš "slon". Zejména dlouhé příběhy bývají často složené z několika částí podobně jako divadelní hra, která má více než jedno dějství. V dlouhých příbězích může každé dějství nebo scéna obsahovat samostatný kus (slona) pravdy.

Někdy se při čtení známého příběhu můžeme mylně domnívat, že víme, o čem příběh je. Proto přestaneme příběh skutečně poslouchat. Pamatujete si ještě na slepce, který se ani neobtěžoval slona prozkoumat, protože byl přesvědčen, že jde o hudební nástroj? I my se můžeme mylně domnívat, že o některé biblické pasáži víme všechno, a následkem toho nám unikne celková pravda, kterou příběh ukrývá.
Kromě toho se můžeme snadno dopustit stejné chyby jako slepci v příběhu. Stává se to, když se chytíme některé části příběhu - a zasekneme se na ní. Pokud od částí příběhu neodstoupíme, abychom je viděli jako celek a pochopili, jak do sebe zapadají, může se nám stát, že nám unikne jeho podstata - celý slon.
Správně pochopit celý příběh dokážeme jen tehdy, když budeme pozorně naslouchat a modlit se. Jednotlivé pravdy, které objevíme, sice mají hodnotu, ale i tak jednotlivé díly nemusí stačit na to, abychom adekvátně popsali slona jako celek.

Příklad nalezení slona v biblickém příběhu

Nejprve si přečtěte následující příběh z evangelia Marka 1, 40 - 45 (převyprávěné) a chvíli hledejte slona:

> K Ježíši přišel malomocný a prosil Ho na kolenou: "Pokud chceš, můžeš mě očistit. "Ježíš, pohnut soucitem, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl mu: "Chci, buď čistý!" Jeho malomocenství hned zmizelo a byl očištěn. Přísně ho napomenul a hned ho poslal pryč. Řekl mu: "Dej si dobrý pozor na to, aby si nikomu nic neřekl, ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak přikázal Mojžíš - jim na svědectví." Jenže muž po svém odchodu začal o tom hodně mluvit a rozšiřoval, co se stalo, takže Ježíš už nemohl veřejně vejít do města a zdržoval se venku na osamělých místech. Ale i tak za Ním odevšad přicházeli.

V tomto příběhu se nachází mnoho úžasných a důležitých pokladů. Našli jste v něm ale slona? Učitelé ho často přehlédnou.
Vidí v příběhu tyto věci:

1. Víru malomocného, že Ježíš ho může očistit.
2. Ježíšovu ochotu muže očistit.
3. Ježíšovu schopnost uzdravovat.
4. Ježíšův soucit a jemnost.
5. Projev Ježíšovy lásky v tom, že se dotkl člověka s malomocenstvím.
6. Ježíšovo ztotožnění se s nedotknutelným.
   Potom však přidají i některé z těchto dalších objevů:
7. Ježíš muži přikázal, aby o svém uzdravení nikomu neříkal, ale aby se šel ukázat knězi. Ten muž byl ale tak nadšený, že se nedokázal ovládnout a každému, koho potkal, vyprávěl, jak ho Ježíš uzdravil. Pak přejdeme k ponaučení o radosti a vděčnosti.
8. Ačkoli uzdravený muž neměl nikomu říkat, co se stalo, kvůli své velké radosti prostě druhým musel svědčit. Ponaučení se v tomto případě většinou týká důležitosti vydávání svědectví.
9. Protože tento muž o svém uzdravení všude vyprávěl, musel Ježíš zůstat mimo město, ale lidé "za Ním i tak odevšad přicházeli". Díky tomu, že ten muž vyhlašoval své svědectví všude, mohlo přijít za Ježíšem ještě více lidí,

kteří potřebovali uzdravení. Poukazuje se na to, jak Bůh uskutečnil Svůj svrchovaný plán skrze uzdraveného člověka.

Přehrajme si příběh ještě jednou a podívejme se na množství úžasných pokladů, které tvoří celek. Poskytuje nám všech devět výše uvedených pokladů věrný obraz o příběhu nebo některým z nich unikl jeho hlubší význam? Je možné, že jsme objevili jen polovinu slona?

Je důležité mluvit o pokladech, které v příběhu jsou, například uzdravení a víra malomocného, že může být očištěn. Když však něco v příběhu přehlédneme nebo učíme něco, co v příběhu není, může nám uniknout celkový duchovní smysl příběhu.

Při poslechu příběhu v něm zachytíme určité klíčové fráze a přemýšlíme, co se v ten den událo. Jelikož se nám myšlenka odvážného svědectví líbí, zdá se nám, že uzdravený udělal vlastně dobrou věc. Koneckonců - muž zvěstoval na mnoha místech, co pro něj Ježíš udělal! Navíc rádi mluvíme o Boží svrchovanosti, takže poukazujeme i na ni. Projděme si ale pomalu alespoň jednou částí příběhu a podívejme se, jestli tam neobjevíme i něco jiného.

Co Ježíš řekl uzdravenému malomocnému, že má a nemá dělat? ... Byly Ježíšovy pokyny jen návrhy, s nimiž mohl muž naložit, jak chtěl? ...

Ne. Ve skutečnosti Ježíš muži přikázal, aby NIKOMU o svém uzdravení neříkal. Měl zajít za knězem a podle předpisu učinit úkony, aby mohl být prohlášený za čistého a přinést oběti - to vše na svědectví kněžím!

Držíme se opravdu příběhu, když ho používáme na vyučování o nespoutané radosti, ovoci svědectví či Boží svrchovanosti? Vlastně ne.

Pán Bůh nám dal v úryvku dostatek informací k tomu, abychom pochopili, co se v daný den vlastně stalo. Pokud ale nebudeme příběh dobře poslouchat, unikne nám jeho podstata, slon jako celek!

Zdatní učitelé - vypravěči se nejprve podívají na kontext příběhu. Slova těsně před začátkem příběhu nám ukazují, co Pán Ježíš chtěl. Jeho učedníci Mu říkali, že Ho všichni hledají. Ježíš jim odpověděl: "Pojďme jinde, do blízkých městeček, abych i tam kázal; vždyť kvůli tomu jsem přišel. "Ježíš chtěl jít i do jiných míst.

Co měl podle Ježíše udělat malomocný ve spojitosti s kněžími? ... V příběhu Ježíš očištěnému malomocnému rázně přikázal, aby se šel ukázat knězi a přinesl za své očištění oběť podle Mojžíšova zákona na svědectví kněžím.

V první řadě vidíme, že uzdravený muž nebyl podle zákona "pravomocně" očištěný, protože nevzal vážně Ježíšův příkaz, aby se podřídil Mojžíšovu zákonu, ukázal se knězi a udělal, co se od něj požadovalo.

Kromě toho muž neuposlechl Ježíšovo přísné napomenutí, aby vydal o svém uzdravení svědectví kněžím. Můžeme z toho, jak příběh známe, usoudit, zda Pán Ježíš chtěl, aby o očištění malomocného věděli kněží a potvrdili ho? ... Pan Bůh nám

v příběhu říká, že po daném uzdravení už Ježíš kvůli svévoli jednoho muže nemohl veřejně vstoupit do města.

Komu uzdravený muž svým chováním vyhověl a projevil mu tím úctu? ... Ježíšovi? ... Kněžím? ... Božím předpisům ve Starém zákoně? ... Ano, souhlasím. Muž vyhověl jen a jen sobě, své vůli!

Tak, jak bereme vážně informaci o uzdravení, musíme brát vážně i neposlušnost očištěného malomocného. Druhá část příběhu není o radostném vydávání svědectví, ale o svévoli. Je o někom, kdo Boha o něco požádal a také od něj dostal dar, který mu změnil život - ale on se odmítl podřídit Jeho příkazům.

Očištění, víra malomocného, že může být uzdraven, a další nádherné věci týkající se Ježíše, jsou všechno úžasné pravdy. Pokud však přehlédneme mužovu neposlušnost a následky jeho svévole, přehlédneme druhou polovinu slona.

Pečlivým čtením příběhu (a nevnášením svých myšlenek do příběhu) můžeme objevit celého slona, celou pravdu: Ježíš zázračným způsobem a s velkým soucitem přinesl nový život "nedotknutelnému". Následně se však očištěný muž zařídil podle sebe, a tím projevil neposlušnost a neúctu Tomu, kdo jej právě uzdravil.

Právě tohoto slona lidé obvykle v příběhu přehlídnou.

Zdá se, že malomocný se více soustředil na své uzdravení než na svého uzdravitele. V mnoha příbězích v Bibli vidíme lidi dělat stejnou chybu. Lidé se dopouštějí "náboženských" hříchů. Zaníceně dělají věci "pro Boha", aniž by poslouchali nebo respektovali to, co jim Bůh řekl, že dělat mají!

Je na vydávání svědectví něco špatného? Ne - ve skutečnosti máme příkaz svědčit. Bylo svědectví špatné na daném místě v daný čas? ... Ano, šlo totiž proti Ježíšovu plánu.

Klasický příklad toho, jak se Bůh dívá na lidi, kteří dělají zdánlivě dobré věci, dokonce i náboženského charakteru, je v První knize Samuele. Král Saul vykonal náboženský úkon, ale jeho načasování a okolnosti byly v rozporu s několika Božími nařízeními. Bůh řadí nerespektování Jeho nařízení k nejtěžším hříchům.

"Copak si Hospodin oblíbil více zápalné oběti a oběti s hostinou než poslušnost vlastnímu slovu? Poslušnost je lepší než oběť, poddajnost je lepší než tuk beranů. Vzpurnost je jako hřích čarodějnictví a vzpoura jako kouzlo a uctívání model. "

(První Samuelova 15, 22 - 23)

Pokud v diskusi o tomto příběhu obcházíme nebo omlouváme neposlušnost malomocného, jako bychom těm lidem dávali dovolení páchat nejčastější hřích lidstva. Někdy je tento hřích nenápadný, protože se jen málokdo z nás odváží nahlas vyslovit: "Udělám to raději podle sebe než podle Pána Boha." Pokud ale ignorujeme, co Bůh řekl, a místo toho si zvolíme to, co chceme dělat my, je to stále hřích. Nedostatek poslušnosti je neposlušností.

Neposlušnost a její následky nesmíme přehlížet. Pokud se budeme snažit skutek uzdraveného muže jakýmkoli způsobem ospravedlnit, automaticky tím podporujeme

rozšířený hřích upřednostňování své vůle před Boží vůlí. I dnes se to tak těžko poslouchá, když věřící říkají: "Vím, co o této situaci říká Pán Bůh v Bibli, ale mám své důvody, proč věci dělám jinak." Málokdy lidé popisují své skutky takto: "Nebudu poslouchat Boží slovo, protože já sám / sama nejlépe vím, co je pro mě dobré."

Tento příběh jsme vybrali proto, že ho učitelé často neposlouchají dost pozorně. Chtěli jsme ilustrovat, jak snadno se dá přehlédnout podstata příběhu - a následkem toho nepodat lidem celou zprávu, kterou nám Bůh ve Svém Slově zanechal.

Na našich bedrech je vážná odpovědnost vyučovat Boží slovo, i když jde jen o příběh. Ilustrace o slonovi nám připomíná, abychom pozorně a důkladně poslouchali vše, co Bůh říká. V Bibli se mnohdy objevuje: "Kdo má uši, ať slyší."

Když vyučujeme metodou STS, musíme si poslechnout celý příběh velmi pozorně a modlit se, abychom porozuměli a důvěřovali tomu, co nám Pán Bůh v příběhu říká. Prosme Ho o schopnost rozeznat, jaký celek vytvářejí jednotlivé části příběhu.

V příběhu o malomocném nám Bůh ukazuje následky neposlušnosti. Všimněte si ale, že v mnoha jiných biblických příbězích nevidíme následky lidských hříchů. Z oněch příběhů se můžeme naučit, že je moudré poslouchat Boha, neboť Mu bezvýhradně důvěřujeme, a ne jen proto, že se bojíme následků naší neposlušnosti.

Když budeme vyučovat tento příběh z Markova evangelia v ucelené podobě, lidé se dozvědí o smutku a následcích neposlušnosti vůči Spasiteli, který nám přináší život i radost z očištění a uzdravení. Pokud budeme mužovu neposlušnost ospravedlňovat nebo opomíjet, mineme nosnou myšlenku příběhu a příležitost povzbudit věřící, aby namísto své vůle upřednostňovali tu Boží.

8. kapitola

Negramotní a ústní biblické školy

Semináře pro smíšené skupiny

Na seminářích STS míváme často i negramotné účastníky. Příběhy, které se mají naučit, jim proto musí někdo přečíst, vyprávět nebo jim pustit nahrávku na nějakém přehrávači.

Když na seminářích potřebujeme nahrané příběhy, používáme solární audiopřehrávače od organizace MegaVoice a jiné s nahrávkou Božího příběhu a Nové smlouvy (pokud je k dispozici) v mateřském jazyce účastníků. Projekt Boží příběh pokračuje v nahrávání a přidávání biblických příběhů na přehrávače.

Kdykoli je to možné, dáváme po skončení semináře zástupcům jeden přehrávač do každé vesnice. Příjemce přehrávače se stává jeho správcem s tím, že se o něj dělí s ostatními účastníky. Díky přehrávači se dokáží učit další příběhy sami.

Ve většině případů poslouchá nahrávky biblických příběhů s oblibou celá vesnice. Velmi často pokládají účastníci seminářů přehrávač za tak cennou věc (což pro ně je, protože neumí číst), že tento vzácný dar raději svěří do rukou svého kazatele.

Kazatelé je pak využívají při službě. Přehrávače tak slouží jako zdroj Božího slova všem negramotným v oblasti. Kromě toho je využívají na zkoušku správnosti, aby si ověřili, zda příběhy vyprávějí opravdu přesně.

Je zajímavé, že totéž školení STS, tak jak je popsáno v této příručce, děláme po celém světě - pro gramotné i negramotné - na jednom semináři pro obě skupiny najednou. Často se nám zdá, že se negramotní účastníci dokážou příběh naučit a dobře ho vyprávět mnohem snadněji než ti, kteří se ho mohou učit čtením.

K překvapení některých lidí umí negramotní dokonce šikovně odhalit několik duchovních pokladů v příběhu. S čím však každý účastník, bez ohledu na to, zda je gramotný nebo negramotný, ze začátku zápasí, je tvorba diskusních otázek, které vedou k pokladům. Pamatujte, tvoření otázek je získaná dovednost, kterou si potřebují osvojit tak gramotní, tak negramotní.

Nečekaná ponaučení.

Během našeho semináře v ugandském Dwanire měl jeden starší muž vyučování, na které, doufám, ani já, ani africký ředitel Projektu Boží příběh, nikdy nezapomeneme. Onen africký ředitel, který také pocházel z vesnice, mi o tom poreferoval takto: "Místní lidé jsou chudí a téměř nikdo z věřících na semináři neumí číst. Je to tu velmi primitivní! "

"Pozoroval jsem jistého vypravěče, jak stojí pod stromem a vypráví svůj první příběh skupince pěti mužů, kteří se do té doby s příběhem nesetkali. Tento starý muž, mohlo mu být tak 65 let, posluchačům vyprávěl příběh o Ztraceném železe ze sekery z Druhé knihy králů. Všímal jsem si, jak s muži vede o příběhu diskusi. "

"Potom se vypravěč posunul k aplikacím a zeptal se:, Vzpomínáte si, jaký byl Elizeův učedník rozrušený, protože železo sekery nebylo jeho, ale měl ho od někoho půjčené? 'Muži souhlasně přikyvovali., A říkali jsme si také o tom, že to Elizea a Pána Boha nenechalo chladnými a pomohli učedníkovi vypůjčený kus železa najít, že? '

‚Co má každý z vás doma a je to půjčené?' Muži se s údivem dívali jeden na druhého a krčili rameny. Vypravěč však naléhal: ‚Co má každý ve svém domě, a nevlastní to?' Vesničané, kteří toho doma opravdu neměli mnoho, kroutili hlavou a snažili se mu vysvětlit:
, Nemáme doma nic, co není naše.'
Vypravěče se začalo zmocňovat rozhořčení, že ostatní muži stále nevidí poklad, který našel. Proto ze sebe vyhrkl: , A co vaše ženy? I ty vlastníte?' „Ano, vlastníme,' odpověděli sborově. ‚Zaplatili jsme za ně po čtyřech kozách!'
, Vím,' odpověděl vypravěč. „Ale kdo dal život těm kozám a kdo dal sílu vám, abyste je dochovali? - Bůh! Takže je to Bůh, kdo vlastní vaše ženy, ne vy!' Muži si s vážnou tváří vyměnili pár pohledů a nakonec souhlasili s vypravěčem.
‚A jak se chováte ke svým ženám - jako by byly vaše a ne jen půjčené od Pána Boha? Já svou ženu biji a kopu jako kdyby byla mým majetkem, se kterým si mohu dělat, co chci, kdy chci - ale ona je vypůjčena, nepatří mi! Musím se k ní začít chovat tak, jakoby patřila Bohu - a moje děti také!'
V tom se starý muž rozplakal. Odvrátil se v hanbě a začal Bohu vyznávat svá provinění. I ostatní muži začali vzlykat, protože Duch svatý k nim mluvil o tomtéž. I po jejich tváři se začaly kutálet slzy. Prezentaci na čas přerušila chvíle pokání."
Jak jsem tak poslouchala vyprávění toho muže, nahlodávaly mě pochybnosti. Je tato myšlenka skutečně v příběhu? Vím, že navrácení vypůjčené věci je v příběhu. Ale je to ponaučení správné? Pro ty muže v onen den zjevně bylo. A pak mě napadlo:
No nazdar! Jak já se chovám ke členům svého týmu, jakoby byli moji, když na ně vyletím, pokud udělají chybu, nebo se k nim chovám, jako by byli jen vypůjčení od Pána Boha? Ani moje srdce nezůstalo v ten den bez usvědčení.
[Používal negramotný vypravěč logické a induktivní uvažování na porozumění a aplikování Božího slova? Používal otázky, které ostatním vesničanům pomohly odhalit důležitou pravdu v příběhu? Může se gramotný vůdce církevní organizace, který zná Boží slovo, dozvědět nové ponaučení od analfabeta z jiné kultury? Ano, ano, ano!]

Ústní biblické školy (UBS)

Ústní biblické školy vzešly ze zájmu o hlubší biblické studium, kterého jsme si všimli na našich seminářích. Kazatelé a vedoucí volali po intenzivnějším vzdělávání laiků v místních komunitách, a to podnítilo vznik a určilo formát těchto škol.
Jednotlivci se zájmem o UBS si sami podají přihlášku nebo je na studium doporučí kazatelé místních sborů. Vybere se dvanáct lidí, z nichž většina se již zúčastnila některého našeho semináře. Vybraní studenti projdou dalším týdenním školením pod vedením instruktora STS. Instruktor následně přechází do role pozorovatele.
Většina škol trvá jeden rok. Během daného roku se studenti každý měsíc setkají na dva týdny a dva týdny jsou doma. Někteří docházejí na vyučování každý den. Pozorovatel zpravidla přichází na poslední tři dny dvoutýdenního sezení. Studenti si kupují vlastní jídlo na místě nebo si ho nosí z domu. Místní kazatelé a věřící jim podle potřeby poskytují ubytování.
Studenti mají za úkol naučit se během jednoho roku 296 příběhů ze Staré i Nové smlouvy a být schopni je vyučovat metodou STS. Jestliže na konci studijního roku někdo neovládá všechny příběhy, nedokončí školu, dokud se je všechny nedoučí.

Během studia se studenti také naučí vést semináře STS a dělat evangelizační výjezdy, které nazýváme "Praktická cvičení“.
Jistý biskup zřídil jedinečnou školu. Lidé ze sborů pod jeho správou, kteří pracovali na květinových polích, se rozhodli, že se budou každý den setkávat během polední přestávky. "Polední" školy se začaly rozrůstat. Na čtyřech různých květinových polích se takto lidé během přestávek naučili a prodiskutovali pět příběhů za týden. Jiní dělníci chtěli také poslouchat příběhy a přidali se k nim. Jen v průběhu čtyř měsíců se obrátilo tolik lidí, že vzniklo 16 nových sborů.
Některé UBS ve městech se setkávají každý den po práci. Oba modely škol však mají stejný cíl - naučit se 296 příběhů. V Indii se věřící a hledající scházejí na "domácí biblické školy", kde se učí rovněž 296 příběhů. Školu obvykle tvoří tři či čtyři rodiny. Setkávají se v průměru třikrát týdně. V Egyptě a jiných zemích, kde se církev setkává po domech, věřící probírají a učí se 296 příběhů v rámci běžného biblického vyučování.
Jeden vynalézavý vůdce na Filipínách dělá pomocí STS každý týden program v rádiu. Příběh vypráví živě malé skupince lidí ve studiu. Posluchači mu následně do vysílání telefonují nebo zasílají SMS zprávy s odpověďmi na otázky. Některé zprávy dokonce dostal z regionů obsazených teroristy!
Poté, co začal dělat program, se rozhodl uspořádat rozhlasový seminář. Úspěch semináře se potvrdil už během vysílání, ve kterém muž představil UBS. Do studia mu začali telefonovat účastníci a ptát se: "Nemohli bychom mít i my na našem ostrově biblickou školu? "
Na základě této prosby vznikly "mobilní" UBS. Na třech různých místech se začaly setkávat skupiny po 7, 13 a 17 studentů a učit se spolu biblické příběhy. Třikrát týdně telefonují svým instruktorům, aby jim vyprávěli příběhy a podělili se s nimi o své objevy v příbězích.
Za dva roky od vytvoření těchto různých formátů vzrostl počet ústních Biblických škol STS - dohromady v devíti zemích - z jedné na šedesát! Domácích církví a domácích biblických škol, které používají 296 příběhů, bylo více než 1000. Přibližně 40% studentů UBS mělo ukončené vzdělání a diplomy z různých biblických škol. Většina z nich už tehdy sloužila jako kazatelé nebo evangelisté v místních sborech. Míra dokončení studií UBS je úžasných 95%!

Dosah ústních biblických škol - zděšení, překvapení a nakonec úžas

Představte si to zděšení, když nám jednou zavolal náš africký ředitel s touto naléhavou otázkou: "Školitelé, kteří vedou seminář na ostrově ve Viktoriině jezeře právě narazili na problém. Lidé v tomto regionu jsou polygamní. No nejen to, pořadatel i většina kazatelů a vedoucích na semináři má také několik žen. Co máme dělat? Máme vybrat určité pasáže, které o tom mluví? "
Po odeznění prvotního překvapení z toho, že jsou školení křesťané polygamní, jsem se zeptala Pána, jaké příběhy máme použít. Velmi rychle přivedl mé myšlenky k tomu, co stále zdůrazňujeme: "Nemusíte si vybírat určité příběhy, abyste lidi naučili něco, co by podle vás měli vědět. "Proto jsem našemu řediteli řekla:
"Duch svatý si použije obvyklé biblické příběhy, aby řekl každému jednomu to, co potřebuje slyšet. "

"Jste si jistá?" Zeptal se. "Víte, jak jsou tam odříznuti od světa? Instruktor, který mi volal, čeká na větvi stromu. Je jen jedno místo, na konci ostrova, kde se dá chytit signál - a to ještě musí vylézt na strom! Je to vaše konečná odpověď? "
Ujistila jsem ho, že je to odpověď, kterou by si podle mě přál Pan. Ačkoli bylo jasné, že polygamie neměla být součástí života těchto křesťanů, chtěla jsem, aby jim o tom řekl Pán, když On bude chtít. A tak instruktor slezl ze stromu a všichni jsme se modlili!
Po semináři se tým vrátil domů a poslal nám tuto zprávu: "Během třetího dne semináře se jedna skupina pustila do živé diskuse o - hádáte správně - polygamii! Úžasné na tom je, že toto téma žádný z instruktorů nevytáhl! Nic se nevyřešilo, ale Duch svatý zjevně zasadil do srdcí lidí semínko. "
"Tito věřící a jejich kazatelé nás obklopili a řekli nám:, Toto je poprvé, co náš ostrov navštívili nějací křesťanští učitelé. Donesli jste nám Bibli - a přinesli jste nám ji způsobem, kterému rozumíme! 'Prosili nás, aby u nich na ostrově vznikla ústní biblická škola. Souhlasili jsme. "
Za dva týdny začalo vyučování. Po třech měsících od zahájení školy jsme dostali překvapivou zprávu od zmíněného ředitele. (Do té doby se dvanáct studentů naučilo a probíralo 60 příběhů.) Náš ředitel nás informoval: "Přestože nevíme, které příběhy si Bůh použil na to, aby studenty přivedl ke změně, kazatelé v této oblasti usoudili, že polygamie je špatná. Zavázali se slibem, že si nebudou brát další ženy. Kromě toho se dohodli, že na znak úcty k Písmu musí odstoupit každý kazatel, který má více než jednu ženu. "
Od toho dne zůstali tito vzácní věřící věrni svému závazku. Po ročním studiu se dvanáct absolventů školy rozhodlo, že založí další ústní biblickou školu. Kromě toho, muž, který původně pozval instruktory, aby tam vedli první seminář, vydal na absolventské slavnosti pozoruhodné svědectví:
Tři roky jsem se snažil zpracovávat afrického ředitele STS. Potřebovali jsme peníze na sirotčinec a myslel jsem si, že on by nám se svými konexemi na západ uměl pomoci. Setkali jsme se minulý rok, ale peníze jsem nedostal! Namísto toho jeho tým mě i mé bratry a sestry na ostrově naučil, jak se učit z Božího slova!
S radostí vám oznamuji, že od minulého týdne je postaráno o všech 70 sirotků. A je to naše proměněná komunita, kdo podporuje naše vlastní sirotky. Při pohledu na takovou radikální změnu v celé komunitě nás naplnil úžas. Když lidé poslouchali Boží slovo a porozuměli mu, jejich odpovědí bylo pokání a změna hluboko zakořeněné tradice. Projevili svou lásku k slabým a dokonce na to použili vlastní zdroje. Bible nám říká, co je čistá a neposkvrněná zbožnost před Bohem a Otcem. V Jakubově listu 1, 27 se píše, že ten, kdo chce činit Boží slovo má "Navštěvovat sirotky a vdovy v jejich tísni a chránit se před poskvrny světa." Je zajímavé, jak tato slova dokonale popisují změnu mravů mezi ostrovany a změnu postoje vůči sirotkům v jejich komunitě.

Absolventi UBS slouží dalším

Pokud nám to aktuální finanční možnosti dovolují, dostává každý absolvent UBS solární přehrávač. Větší část absolventů dále pokračuje ve službě kazatele či evangelisty. Vedle práce ve sborech se asi 25% z nich rozhodne zapojit jako pozorovatel do zakládání nových UBS a pomáhat jako instruktor STS. Instruktoři

slouží jako neplacení dobrovolníci. Podle potřeby instruktory a pozorovatele zavoláme a proplácíme jim v rámci projektu Boží příběh menší výdaje na cestovné a stravu. Strádající instruktoři někdy od nás dostávají malý honorář.

Regionální zmocnění

Jednoho z našich národních ředitelů jednou pozvali sloužit ve školách po celé zemi. Kromě toho, že byl zapojen do služby ve školách, aktivně vedl semináře a dohlížel na UBS. Zmíněné pozvání nás přivedlo k myšlence Regionálního zmocnění, což je vlastně plán na hospodárné a účinné využívání financí, času a lidských zdrojů.

Tato strategie pro každý region propojuje službu, semináře a UBS. Region zpravidla zahrnuje 25 různých vesnic. Aby se vše správně spojilo, instruktoři navštíví region třikrát v průběhu devíti měsíců.

Po uskutečnění školitelských návštěv navštěvuje vybranou nově zřízenou UBS v regionu už jen jeden instruktor. Chodí tam každý měsíc po dobu jedenácti měsíců, aby studenty povzbudil a dohlížel na chod dané UBS.

Zmocnění je spojeno i s darováním kopií Božího příběhu, solárních přehrávačů s biblickým obsahem a školením a dalších zdrojů. Protože každá návštěva slouží několika účelům, náklady na cestovní a stravu jsou velmi nízké. Po dokončení návštěv jsou místní vedoucí vyškoleni a vyzbrojení - zmocněni, aby od toho dne vedli a sloužili sami biblickými příběhy srozumitelným a praktickým způsobem. Plánovali jsme, že tímto způsobem by mohlo mít zmocnění dopad na 2500 lidí v regionu, ale za první dva roky jsme viděli ve 22 regionech, že posloužilo desetinásobku tohoto čísla!

9. kapitola

Vytahování ostnů - změna myšlení

Vytahování ostnů: Potíže s osvojením si ústní metody

Dikobraz se v případě ohrožení brání tím, že naježí své bodliny (ostny) a zabodne je do útočníka. Ostré bodliny snadno pronikají přes kůži, ale kvůli malému háčku jejich vytahování velmi bolí.

Když v názvu této kapitoly mluvíme o "vytahování ostnů", nemyslíme tím, že se chceme zbavit časem ověřených a úspěšných metod kázání a vyučování. Za bodliny pokládáme názory jako například:

- Bez poznámek nelze učit efektivně.
- Při vyučování musíme používat i informace ze zdrojů mimo příběh.
- Bez tradičních metod se nedá jít do hloubky.
- Lidé bez vzdělání nedokážou studovat Bibli induktivně.

Zkušenost nás nadále přesvědčuje, že mnohé principy STS se zpočátku nepřijímají snadno. Vzdělaní lidé, zejména teologové, s tím mají obvykle větší problém než ti, kteří se učí naslouchánim.

Všechny, kteří to s naučením se metody STS myslí vážně, povzbuzujeme, aby si vyzkoušeli každou její součást, neboť jen tehdy mohou zakusit její účinnost v plném rozsahu. Nicméně přimět vyzrálé, vzdělané kazatele a vedoucí, aby se vydali na nové cestičky, například nepsali si poznámky, se někdy podobá vytahování hluboko zapuštěných ostnů dikobraza! My táhneme - a studenti křičí: "Au!" Ale když je osten venku, projevují nadšení a radost, protože vidí, že mají o jednu užitečnou dovednost více!

Tradiční prezentace ve srovnání se stylem STS

Obvyklé metody učení z příběhu.Při tradičních stylech kázání a vyučování se obvykle přečte určitý úryvek nebo příběh, který se následně vykládá verš po verši. Někdy se pasáž ani nečte, řečník přejde rovnou k výkladu. V těchto případech slouží přečtené verše jako podklad, ze kterého učitel vychází. Přidává k nim i jiné citáty z Písma, aby zdůraznil určité pravdy.

Tu a tam řečník zmíní informace z mimobiblických zdrojů a vysvětlí význam některého řeckého nebo hebrejského slova, které podporuje jeho tvrzení. Příležitostně kázání okoření trochou humoru nebo příběhem, který posluchače upoutá.

Pokud vyučování zahrnuje nějaké ponaučení do dnešního života, obvykle zaznívají průběžně nebo jsou shrnuty na konci. Všimněte si, že ponaučení dělá učitel. Posluchačům je předkládá ve formě poučení, co mají a nemají dělat. Tento obvyklý styl vyučování určitě není špatný. Nicméně, tyto metody nejsou jedinými způsoby, jak se dá určitá pasáž vyučovat.

Styl STS.

Pro srovnání, když někdo vyučuje metodou STS, pomáhá posluchačům objevovat duchovní informace v Bibli. Kazatelům, kteří dlouho toužili po tom, aby věřící aktivněji studovali Bibli, dělá nesmírnou radost, když vidí jejich nadšení z nových objevů v Božím slově!

Na náš seminář jednou přišel i jeden vzdělaný kazatel a vůdce, který slouží zahraničním studentům ve Spojených státech. Tento uznávaný autor se rozhodl zakomponovat STS do své služby mladým. Napsal nám:

Rozdíl mezi tímto přístupem [STS] a přístupem, který je více zaměřen na psané slovo, je v tom, že při prvním zmiňovaném bereme Bibli méně než knihu, kterou třeba rozluštit a rozpitvat, a více než záznam událostí prožitých v rámci určité historické reality. V tomto [STS] rámci vidíme události jako živé a skutečné, s vlivem paralelních realit (jako jsou emoce dotyčných osob, duchovní spojitosti atd.), které na první pohled není vidět, ale můžeme je zkoumáním objevovat.

Při představování metody Simply The Story po celém světě jsme opakovaně svědky této odezvy: Nejméně vzdělaní účastníci si obvykle osvojí většinu dovedností STS rychleji než vzdělaní lidé. Znamená to, že analfabeti jsou šikovnější než vzdělaní lidé? Samozřejmě, že ne!

Jedno je však zřejmé. Když se lidé naučí nějaký systém, který jim do určité míry funguje, může pro ně učení se nového systému představovat velký problém, zvláště pokud to nové na první pohled protiřečí tomu starému a dobře známému.

Jak již bylo zmíněno, osvojení si a používání skutečně všech částí STS dá obvykle nejvíce zabrat vysoce vzdělaných lidem. Hlavní příčinu této nevyváženosti lze snadno odhalit. Téměř všichni vysoce vzdělaní křesťané, kteří se účastní našich seminářů, rozumem upřímně souhlasí s metodou STS. Nicméně když nadejde čas, aby se učili Písmo a prezentovali ho ústně, připadá jim tento nový přístup velmi cize. Metody, které se dříve naučili, a jejichž pomocí vybudovali své sbory či služby, nejsou ústní. Proto zareagují tak, že začnou používat jen některé z nových komponentů STS.

Oblasti, které lidé obvykle přizpůsobují, jsou:

- Vynechání porovnávání paralelních pasáží.
- Učení se bez poznámek.
- Vyučování bez poznámek.
- Omezení své prezentace na jeden příběh.
- Nevnášení informací z mimobiblických zdrojů.
- Vedení k pravdám pomocí diskuse, a ne přednášky.
- Učení se pasáže s minimálním čtením a používání ústních metod.
- Důvěřování, že příběh / úryvek má sám o sobě dostačující množství informací.
- Očekávání, že se během diskuse objeví několik témat.
- Víra, že "čistá" hodnota vyučování spočívá v tom, co vypravěč pronese a co účastníci objeví během diskuse.

Důležitá poznámka.O žádné ze zmíněných přednáškových metod netvrdíme, že je špatná a je třeba se jí zbavit. Ale s rostoucím vědomím toho, jak vysoké procento lidí ve světě potřebuje být zasaženo ústně, považujeme za důležité pomáhat lidem přijmout tyto nové a široce použitelné styly vyučování. Těšíme se, že křesťanští kazatelé a učitelé mají zájem rozšířit si repertoár prezentačních dovedností a zařadit mezi ně i ústní metody.

Obě následující zprávy (jedna z Thajska a další níže z Nigérie) odůvodňují mnohé z výše uvedených bodů, které se hůře akceptují. Ukazují nám důležitost osvojení si ústních metod.

Jeden pracovník s mládeží v Thajsku poznamenal: „Už předtím jsem měl ve zvyku připravovat si a začínat biblické vyučování s jasným cílem. Během hodiny jsem daný cíl několikrát zdůraznil a dokonce ho zopakoval i na konci, aby mým posluchačům jistě neunikl. Nicméně zdálo se, že mí svěřenci si ani po krátkém čase na něj nedokázali vzpomenout.

Když učím pomocí STS, mám kromě typických cílů vytyčený jasný cíl, ale velký rozdíl je v tom, že daný cíl objevují sami posluchači během odpovídání na otázky. To, že na to přijdou sami, jim daný poznatek zapečetí v mysli a srdci, takže si dlouho pamatují, co jsem je chtěl naučit. "

Několik svědomitých křesťanských vedoucích nám jednou vyjádřilo své obavy z omezení se na jeden příběh za vyučování. Opatrně se stavěli zejména k používání příběhu bez dalších úryvků Písma. Zeptali se nás: "Budou za daných podmínek posluchači vidět, jak každý z příběhů zapadá do Božího vykupitelského plánu a poukazuje na dílo Pána Ježíše na kříži? "(Odvolali se při tom na Lukáš 24, 27 a Knihu skutků 8, 35.) Potom řekli: "Bez propojení s hlavním Příběhem Písma (evangeliem) se biblické příběhy mohou snadno zredukovat na poučení o dobrých mravech. "

Na tyto opodstatněné obavy můžeme odpovědět několika způsoby. Nepřátelé kříže se budou vždy snažit snižovat hodnotu Ježíše, ignorovat úplnou bezmocnost lidstva zachránit se a Boží plán spasení. Těchto nástrah jsme si velmi dobře vědomi.

Odpověď na otázku, zda je správné zůstávat v jednom příběhu, nacházíme ve schopnostech a roli Ducha svatého. On bude z příběhu vyučovat to, co chce. Vypravěč si při tom ani nemusí přednostně vybrat příběh s daným tématem, zda kázat lidem o konkrétní věci. Setkáváme se s tím znovu a znovu, když používáme diskusí, abychom si "rozbalili" všechny pravdy, které se v příběhu ukrývají.

Když se Písmo vyučuje přednáškovým stylem, jeho formát učiteli neumožňuje odhalit, kdo je připraven slyšet jak být zachráněn. Nutně se tak pozvání nabízí každému. Diskusní styl STS dává učiteli možnost mluvit s lidmi.

Během vyučování se vlastně koná skupinová "konverzace" o duchovních věcech. Během konverzace, pokud někdo projeví zájem dozvědět se o Bohu více nebo poznat Ježíše blíže, může vypravěč reagovat na konkrétní potřebu. Vypravěč může přejít přímo k evangeliu a úryvkům Písma, které odhalují Boží plán záchrany, kdykoliv ho k tomu vede Duch svatý. V následující zprávě máme názornou ukázku toho, jak Duch svatý mluví k lidem skrze Písmo a vede je ke spasení.

Nikdo by si ten příběh nevybral, pouze Bůh - Nigérie. Na východě a severu Nigérie jsme organizovali pět seminářů STS. Tři měsíce nato se instruktor vrátil na místo, aby se přesvědčil, "jestli jim to došlo." Jelikož se seminář tlumočil současně do čtyř jazyků, měl jisté pochybnosti. "Nejenže jim to došlo," hlásil nám, "cvičí se v tom a používají to! "

Jeden evangelista dokonce dotyčnému instruktorovi STS řekl, že přivedl k Pánu devět zanícených muslimů. Prozradil mu, co je tak oslovilo. Noví věřící mu řekli toto: "Znali jsme lidi, o kterých se v příbězích mluvilo, ale Korán neříká celý příběh a nikdo s námi o ničem nediskutuje. "

Na otázku, který příběh se jich tak dotkl, evangelista řekl: "Byl to příběh o Mojžíšovi a skále. Víte, ten z Exodus 17." I když jsem pokročilá instruktorka STS, zpráva mě překvapila. Zeptala jsem se: "Ale co v tom příběhu k nim tak silně promluvilo? "
Instruktor mi vysvětlil:

> *Novopečení věřící řekli:, Když jsme si příběh vyslechli a povídali si o něm, uvědomili jsme si, že Mojžíš byl věrným vůdcem, ale lidé si ho nevážili. Překvapilo nás, že Mojžíš šel za Bohem a zeptal se Ho, co má s nimi udělat. Mojžíš se o ty lidi staral! Naši vedoucí se o nás nestarají. Navíc Bůh ty lidi nepotrestal. Dal jim vodu. Prokázal jim milost. Tohoto Boha chceme poznat.“*

Pomyslela jsem si: Vybrala bych si ten příběh o Mojžíšovi na evangelizaci? Byl by na mém seznamu vhodných příběhů pro muslimy? Ne, nebyl, nevybrala bych si ho. Alespoň ne do té chvíle, než jsem začala chápat, že Bůh si přitahuje lidi, kteří po něm touží, skrze celé Jeho slovo - včetně příběhů. Je zcela jedno, zda by se zmíněný příběh ocitl nebo neocitl na mém seznamu. Byl na seznamu Ducha svatého a to je podstatné! Při používání STS se s tím setkáváme znovu a znovu. Když se Boží slovo zvěstuje uceleně, tak jak ho Bůh napsal, a když posluchači odhalují jeho poklady pomocí diskuse, uvolňuje se nadpřirozená síla!
Těm, kteří používají zmíněný příběh ze 17. kapitoly Knihy Exodus, doporučujeme hned po něm vyprávět další. Po diskusi o zázraku, když dal Bůh pít lidem ze skály, mohou posluchači žasnout nad dalším příběhem v prvním listě Korintským 10, 1 - 6. Pochopí důležitost části, která popisuje vyvedení vody ze skály. "... a všichni pili tentýž duchovní nápoj, neboť pili z duchovní skály, která je doprovázela, a tou skálou byl Kristus. "Lidé v novém příběhu rozeznají typologii a uvidí předobraz Ježíše Krista!
Je to příležitost k zvěstování evangelia jako vyšitá! Tyto dva příběhy, jeden po druhém, názorně ukazují Boží plán. Ale byl to druhý příběh s typologií, co oslovil nigerijské muslimy? Ne. Všimli jste si, že podle zprávy z Nigérie to byl pouze příběh o Mojžíšovi, co podnítil devět mužů zeptat se, jak mohou poznat Boha?
Ano. Byl to hmatatelný důkaz Boží milosti a muži zatoužili poznat takového milostivého Boha. Samozřejmě, evangelista, který jim právě vyprávěl příběh o Mojžíšovi, jim hned s radostí vysvětlil, jak mohou poznat Boha skrze Jeho Syna, Ježíše Krista.

A co listy apoštolů?

Mnozí lidé, kteří milují Boží slovo a vědí, jak důležité je učit vše, co říká, nám při vyprávění o potřebě vyučovat Bibli přes příběhy a za pomoci ústních metod, kladou tuto vynikající otázku: "A co listy apoštolů?" Máme pro ně hned několik odpovědí.
Jedna z nich je tato. Dlouhá léta se biblické příběhy rozdrobovaly a používaly jen jako odrazový můstek k dokreslení tematických kázání. Lidé, kteří se učí nasloucháním, je však potřebují slyšet uceleně, tak jak byly zapsány. Jinak je nepochopí a nezapamatují si, o co v nich šlo.
Ale pokud díky používání ústních metod a příběhů porozumí 75% Bible 80% lidí na světě, kteří by jinému zvěstování neporozuměli, je to velký důvod k oslavě!

Křesťanští učitelé, kazatelé a misionáři, kteří objevují tento biblický a efektivní způsob jak kázat a učit, jsou pro nás v tomto směru velkým povzbuzením. STS nefunguje pouze na papíře. Ti, kteří se odváží vyjít mezi lidi, vyprávět jim ucelené příběhy a do hloubky o nich diskutovat ústní induktivní metodou, vidí prokazatelné pozitivní výsledky.
Za pět let našeho globálního působení jsme na tento styl vyučování dostali množství kladných ohlasů a zažili vroucné přijetí na mnoha místech. Metodu Simply The Story jsme představili již v 90 zemích světa.
Příklad rychlého růstu STS jsme zaznamenali po třech seminářích, které jsme uspořádali na Filipínách. Zvoucí strana nám poslala takovou zprávu: "Čtyři měsíce po semináři jsem se zkontaktoval s mnoha účastníky a zjistil jsem, že už bylo vyškolených 1400 lidí a metodou STS se vyučuje v 25 jazycích! "
Jistá překladatelka z organizace Wycliffe se STS naučila ve Spojených státech. Když jsme na Filipínách organizovali semináře, poslala na ně několik vedoucích z místní vesnice. Po třech měsících šlo pět z vyškolených vesničanů do města vést další seminář. Po něm nám překladatelka napsala: "Vzdělaní kazatelé se vesničanů ptali: ‚Kdy nás přijdete opět naučit něco nového? 'Kazatelé neměli ani ponětí, že tři z pěti školitelů, kteří je přišli učit, neumí číst!
Vyškolení lidé, kteří se učí naslouchánim, mnozí z nich negramotní, nám svým horlivým šířením příběhů mezi ostatními jasně dokazují, že metodě rozumějí. Se vzrušením posloucháme zprávy, jak se příběhy v průběhu jednoho roku přenesou mezi lidmi pět či šestkrát! Bohatá úroda duchovního ovoce svědčí o tom, jaké mocné je Boží slovo, když je zabalené ve svém původním "obalu" - příběhu.

Moment, ale co ty dopisy?

Základní principy STS se dají aplikovat na jakoukoliv část Bible. Na našich seminářích účastníkům předvádíme, jak snadno se dají probírat některé úryvky z listů apoštolů s použitím metody STS. Často si během seminářů na ukázku vybíráme právě příběhy z listů a žalmů. V těchto žánrech se sice příběh hledá hůře, avšak mnohé úryvky listů, písní či proroctví si umíme živě představit a mají rozpoznatelnou dějovou linii. Můžeme je tedy zcela úspěšně vyučovat metodou STS.
Přečtěte nebo vyslechněte si Žalm 1 (možná jeho šest veršů dobře znáte). Zavřete oči. Položte si otázky moudrého rádce. Všímejte si, co všechno dělají ty dva druhy mužů, o kterých žalm mluví. Pečlivě si projděte jejich rozhodnutí, rozmýšlejte, jak jinak se mohli rozhodnout a zkoumejte následky a vliv jejich rozhodnutí. Pozorujte, jak do jejich životů zasahuje Bůh. Všímejte si, co se z toho dozvídáme o Jeho charakteru.
Znovu zavřete oči a přemýšlejte nad další známou částí Písma. Vidíte, jakým něžným a osobním způsobem popisuje v Žalmu 23 vypravěč, ovečka, svého pastýře? (Určitě si v příběhu všimnete mnohem více věcí než jsme zmínili v příběhu o Rameshovi a Žalmu 23.) Dobře poslouchejte, co ovečka říká. Pokud jste si důkladně prošli celý příběh a máte ho před sebou jako na dlani, můžete se k příběhu vrátit a začít si klást aplikační otázky na základě svých postřehů. Co z toho platí dnes o nás, Jeho ovcích, a o našem Pastýři, Ježíši?

Zkuste si prohlédnout dějovou linii v Izaiášovi 1, 10 - 20, Listu Římanům 1, 14 – 25 a Jakubově listu 1, 22 - 27. Uznáváme, všechny zmíněné pasáže se pamatují hůře než klasický příběh, který zachycuje dialog postav v jisté životní situaci. Procházejte jimi proto pomalu. Všímejte si, co jednotlivé postavy říkají a dělají. Stojí před nějakým rozhodnutím? Vidíme následky nebo vliv jejich rozhodnutí? V každé pasáži nám Bůh ukazuje Svůj charakter několika způsoby. Používejte principy STS. Při lovu duchovních postřehů se omezte pouze na daný úryvek Písma. Po tom, co své zkoumání dokončíte, se vraťte na začátek "příběhu" a přemýšlejte, jak by se každý z vámi nalezených postřehů mohl týkat nás dnes.
V Bibli nacházíme tři druhy pasáží:

- Příběhy,
- Částečné příběhy,
- Pasáže bez příběhu.

Příběhové pasáže si pamatujeme nejsnáze, protože si umíme děj v příběhu velmi dobře představit. Příběhy jsou události, které se kdysi odehrály ve skutečném, viditelném světě. Zobrazují lidi v nějakých vztazích, zachycují jejich činy a vzájemné rozhovory. Díky tomu můžeme příběhy zažívat spolu s postavami, můžeme je vidět - slyšet - i cítit.
Částečně příběhové pasáže se již učí trochu hůře. Přestože už to nejsou příběhy v pravém slova smyslu, obsahují úseky, které se dají představit, a tak si můžeme zapamatovat, co v nich "vidíme" a slyšíme. Částečně příběhové pasáže obsahují méně interakce, jsou většinou monology nebo popisy něčeho. Do této kategorie spadá větší část prorockých knih. Příkladem částečně příběhové pasáže je Žalm 1, Římanům 11 a List Jakubův.
Nejhůře se pamatují pasáže bez příběhu, protože jsou nejméně vizuální. Obvykle to bývají monologická poučení, často zaměřená na nějaké téma. Do této kategorie patří větší část epištol.
I když většinu pasáží v listech považujeme za pasáže bez příběhu, můžeme je vyprávět a vyučovat pomocí technik STS. Dobře vyprávěné příběhy dokáží posluchače upoutat. Epištoly jsou listy plné vášně napsané vášnivými lidmi od vášnivého Boha. Během prezentace musí učitelé tuto vášeň odhalit a číst nebo vyprávět jiným tato slova s vášní. Během služby můžete lidem představit těžko zapamatovatelné pasáže bez příběhu tím, že je nejdříve přečtete nahlas a pak je začnete učit pomocí STS.
Jedním ze způsobů jak vyřešit otázku učení pasáží bez příběhu je to, že budete vždy učit pouze několik veršů najednou. Omezení se na pár veršů je typické pro klasické výkladové kázání. Těch pár veršů, pokud je říkáme s citem a prodiskutujeme je v chronologickém sledu, si posluchači dokážou zapamatovat. Výzvou pro nás zůstává omezit se jen na těch několik veršů a možná krátký úvod z Bible, který by je zasadil do kontextu.
Dá se připravit hluboké vyučování jen z jedné pasáže? Budu mít co říct, když se nebudu moci odvolávat na jiné pasáže z Bible (nebo dokonce na mimobiblické zdroje), které by do textu "vnesly trochu světla". Ano, dá se to a názorně to předvádíme na našich seminářích.

Na velmi krátkém úryvku posluchačům ukazujeme, jaké bohaté je Boží slovo. Nejprve je v krátkém úvodu seznámíme s kontextem a biblickými informacemi, které jsou nezbytné pro rozvíjení a projednání příběhu. Například: "Pan Ježíš vyprávěl Svým učedníkům poslední slova v Jeruzalémě, městě, které se později stalo , centrálou' rané církve. Učedníci Ježíše provázely tři roky do mnoha míst v Judsku a dokonce i v sousedním Samaří, kterým se běžně židé vyhýbali, protože Samaritány pohrdali. "
Pak přejdeme k "příběhu" ve Skutcích 1,8. Ano, v STS máme i příběh z jednoho verše. Kvůli množství témat a pokladů, které se v něm dají nalézt a prodiskutovat, probíráme jen druhou polovinu daného verše! Na tento příběh padne 30 minut jako nic.
Ostřílení znalci Písma i nováčci se s radostí zapojují do diskuse. Spolu přicházíme na úžasné objevy a ponaučení, které nejednou dovádějí k slzám. Ba co více, lidé odcházejí s tím, že si příběh osvojili a pochopili, takže ho umí i předat a vyprávějí ho dalším.
Kazatelé a křesťanští vedoucí se musí vážně zamyslet nad následující možností: Přednáškový a kazatelský styl prezentace, který se v křesťanství nejčastěji používá, nemusí být tím nejefektivnějším způsobem, jak lidem předávat biblické pravdy, podle kterých by měli žít. Přinejmenším by měli učitelé Božího slova zvážit, zda by do jejich vyučování nebylo dobré zakomponovat některé interaktivní metody, které podporují posluchače v objevování.
Někteří uživatelé STS dělají velmi moudrou věc, když při vyučování Skutků apoštolů představují posluchačům i pasáže z listů. Během toho, jak interaktivně provázejí lidi příběhy ze Skutků, vnášejí do nich i listy, které se vážou na jednotlivé misijní cesty popisované ve Skutcích. Pamatujte na to, že obecné principy, díky kterým je metoda STS efektivní, tedy kladení otázek a používání interaktivní diskuse k nalezení duchovních postřehů a duchovních ponaučení, fungují stejně dobře, když je použijeme na vyučování listů.
Kazatele a učitele na službu většinou připravují vysoce vzdělaní vyučující, kteří při komunikaci s nimi používají metody vyžadující vysokou míru gramotnosti. Pokud tito vysoce gramotní učitelé neznají sílu ústní prezentace Písma nebo ji své svěřence neučí a neukazují jim ji v praxi, jak mohou ti, které učí, sloužit lidem, kteří se učí naslouchánim, a negramotným? Věříme opravdu, že si analfabeti zaslouží porozumět pasážím jak s příběhem, tak bez něj? Pokud ano, nemohli by ti s vysoce rozvinutou gramotností a zřejmě i vysokou inteligencí, použít své obdarování na to, aby našli efektivní způsoby na vyučování pro ty, kteří se jednou budou věnovat negramotným?

A co memorování Písma slovo za slovem?

Když uvažujeme o memorování, musíme brát v úvahu tyto věci: za prvé, biblický příkaz a životně důležitou potřebu "uchovávat Boží slovo ve svém srdci," a za druhé, potřebu objektivního rozlišování mezi memorováním a zapamatováním si.
Z Boží milosti se do programů memorování Bible zapojilo mnoho věřících. Tyto programy zdůrazňují memorování Písma slovo za slovem. Ti z nás, kteří jsme se v mládí, ještě s bystrou myslí, takto naučili mnoho veršů z Písma, jsme za tento válečný výcvik neskonale vděční. Přineslo nám to nesmírný užitek. Nicméně, i

memorování Písma má své hranice. Velmi málo lidí se dokáže tímto způsobem naučit delší úryvky, a pokud si je chtějí dlouhodobě pamatovat, musí si je neustále opakovat. Namísto šprtání se můžete naučit biblický příběh tak, že si ho zapamatujete způsobem, jak jsme nastínili v této příručce, a po pár převyprávěních zjistíte, že už téměř žádné opakování nepotřebujete. Obrazy z příběhu se vám zapíší do paměti. Jelikož jste si příběh zapamatovali vlastními slovy, snadno ho kdykoliv zopakujete a bude váš do konce života!
Na našem 37hodinovom semináři STS se posluchači učí mnohým dovednostem. Přitom si vyslechnou a aktivně projednají minimálně 21 příběhů. Těchto 21 příběhů obsahuje celkem 148 veršů!
Úžasné! Představte si, že se naučíte a uložíte si do "kapsy svého srdce" 148 veršů a přitom je budete schopni přirozeně vyprávět "vhod či nevhod". Objem Písma naučeného během semináře dokáže člověka ve schopnosti mluvit Boží slovo posunout daleko před většinu křesťanů.
Memorování a pamatování si.
Zkuste porovnat stránky Bible napsané v různých jazycích. Vypadají stejně? Podobají se navzájem jednotlivá slova? Ne. Ve skutečnosti mohou tištěné Bible používat různá písma a abecedy k vyjádření téhož. Slova tedy vypadají úplně jinak. Mají však jedno společné. Měla by to mít každá Bible. Co je to? ... Ano. Myšlenky - informace - ale ne stejná slova. Zpráva by měla být stejná, i když jsou slova zcela odlišná.
V STS lidem připomínám, aby si dávali obrovský pozor na přidávání, ubírání nebo pozměňování přesného obsahu příběhu nedbalým výběrem slov, prací s hlasem či řečí těla. Povzbuzujeme je, aby biblické příběhy říkali hovorovou řečí. Zároveň však klademe mimořádný důraz na zachování myšlenek a informací, bez ohledu na to, jaké malé a bezvýznamné se na první pohled zdají.
Memorování bylo a vždy bude užitečným nástrojem na zvnitřnění Božího slova. Ale precizní pamatování si příběhů a úryvků Písma a jejich vyprávění hovorovou řečí by také mělo patřit do naší mentální výbavy.

Mohou nevzdělaní lidé studovat Bibli induktivně?

Někdy se lidé domnívají, že když už někdo umí číst, musí být automaticky schopný kriticky uvažovat. A naopak, panuje domněnka, že negramotní lidé (Nebo lidé z prostředí, které upřednostňuje ústní podání) nejsou ani nikdy nebudou schopni logického a induktivního uvažování.
Jistěže, diskuse o těchto premisách je nadále potřebná. Kritické myšlení a logické, induktivní a deduktivní zdůvodňování a jejich roli v učení by však bylo třeba jasněji definovat a pochopit - zvláště ve vztahu k lidem, kteří se učí naslouchánim.
Podívejme se na věc z biblického hlediska. Je podle Bible schopnost kriticky myslet daná jen vzdělaným nebo dokonce jen těm, kteří jsou vzdělaní a pocházejí z kultury s vysoce rozvinutou gramotností?
Tento závěr se začíná rozpadat v momentě, kdy si uvědomíme, že všichni lidé byli stvořeni k Božímu obrazu (Genesis 1, 26 - 27). Všem lidem jako takovým byl dán dar rozumu a racionálního myšlení. Kromě toho mají všichni od Pádu svědomí, které slouží k morálnímu rozlišování, i když toto rozlišování vědomě odmítají. (List Římanům 1, 19 - 23)

Všimněte si jedné zajímavé věci v Evangeliu podle Marka 12, 24. Když za Ježíšem přišli vzdělaní saduceové s otázkou, kterou Ho chtěli nachytat, odpověděl jim otázkou. V podstatě se jich Ježíš zeptal: "Nemýlíte se proto, že neznáte Písmo ani Boží moc? "
Z mnoha míst v Bibli vyplývá, že zbožní saduceové "znali" Písmo. Zdá se, že Ježíš zde poukazoval na nedostatek rozlišování duchovního smyslu slov. Protože těmto náboženským vůdcem chybělo duchovní rozlišování, unikla jim podstatná informace. Následkem toho je jejich kritické myšlení a deduktivní postupy nedovedly k pravdě, právě naopak.
Jak jsme již zmínili v předchozích kapitolách, Písmo vnímáme jako něco, co stojí nad kulturou. Vypravěči se během používání STS sami přesvědčují, že pokud v úvodu poskytnou potřebné vysvětlení, posluchači na celém světě - bez ohledu na jejich vzdělání či schopnost číst - dokáží v biblických příbězích objevit několik duchovních pokladů.
Ve 4. kapitole Skutků je připomínka, jakou úroveň vzdělání dosahovali někteří z učedníků, které si Ježíš vybral. Zdá se, že Petr a Jan proti sobě popudili saduceje a jiné náboženské vůdce mocnými kázáními o Ježíši. Vedoucí proto vydali rozkaz, aby byli ti dva zadrženi a předvedeni před veleradu, která je vyšetřovala. Petr, vedený Duchem, tam přednesl logicky uspořádanou dobře sestylizovanou řeč o náboženských vůdcích a Ježíšovi, která jeho vysoce vzdělané věznitele nesmírně udivila. Vedoucích a starších se dotkla Petrova slova:

> *"Když viděli Petrovu a Janovu odvahu a uvědomili si, že Petr i Jan jsou neučení a prostí lidé, žasli a poznávali, že jsou to ti, co byli s Ježíšem." (Skutky apoštolů 4, 13)*

Stává se to i dnes? Mohou neučení následovníci Ježíše dobře poslouchat Písmo, pomocí logiky v něm objevovat hluboké pravdy a vyučovat druhé?

Zprávy z misie nám možná poodhalí odpověď na tuto otázku.

Boží slovo mluví do nepřístupných zákoutí srdce.Někdy mají instruktoři ze západu příležitost vyučovat metodou STS ve venkovských oblastech nebo pozorovat, jak pomocí ní učí jiní. Několik z nás jednou takto navštívilo vesnici Ekalakala v Keni. V Ekalakale už nějaký čas vyprávěli příběhy afričtí instruktoři STS. Začali také učit místní věřící, jak tuto metodu používat. Náš průvodce nám vysvětloval: "Když jsme sem přišli poprvé, shromáždění byla hlavně o zpěvu, tleskání, kázání a možná tak o jednom verši z Písma - nic víc! Věřící znali z Bible velmi málo. Nyní přibývá spasených a věřící duchovně rostou. "
Pojďte se tam s námi podívat. Vcházíme do betonové budovy s plechovou střechou - vesnického kostela v Ekalakale. Je v ní asi 60 lidí z kmene Kamba. Na lavicích mezi věřícími čeká na začátek programu i 15 kazatelů z 11 různých sborů. Téměř okamžitě nás upoutají pestré šaty a klobouky žen a muži v oblecích s vázankou. Když se podíváme blíže, neunikne nám, že jsou jim o několik čísel větší a na útlých mužích doslova visí. Všimneme si i roztřepené lemy rukávů a ošoupaná místa kalhot. Neubráníme se myšlence: Kdoví, kolik různých lidí nosilo tyto "nedělní věci" před nimi.
Řeknou nám, že vyučování musí skončit do čtvrté, aby lidé stihli přebrodit řeku a vrátit se domů dřív, než vyjdou hrochové. Kromě toho se dozvídáme, že většina lidí

v církvi bude muset jít do svých domovů - kulatých hliněných chatrčí - čtyři hodiny pěšky. Během toho se jeden africký vypravěč chystá vyučovat příběh z Genesis 35, 1 - 5 a vést o něm diskusi. Prezentace bude ve svahilštině a bude se tlumočit do jazyka Kamba. Usedáme do zadní lavice a náš africký tlumočník nám začíná v angličtině vyprávět, co se právě děje.
"Lidé diskutovali o tom, jak Bůh Jákoba dlouhou dobu chránil a že ho Bůh nyní volá, aby se i se svou rodinou vrátil do Betelu, na místo, kde potkal Boha. "
"Teď se vypráví o tom, jakým byl Jákob dobrým duchovním vůdcem. O tom, jak přinutil svou rodinu, aby se očistila a zbavila model. Právě o Jákobovi řekli, že byl, poslušný Bohu '. "
"Vypravěč se lidí právě zeptal:, Vidíme v příběhu, že se Jákob jen nyní stává dobrým vůdcem nebo že byl dobrým vůdcem už dlouhou dobu? 'A pak se zeptal: , Mohlo by nám to, co Jákob udělal s modlami, něco říct? Co myslíte? ' Lidé mezi sebou debatují. "
O pár minut později nám tlumočník šeptá: "Teď toho v příběhu vidí více. Říkají: , Jákob vybral od své rodiny všechny bůžky a pak ty pohanské předměty k uctívání ukryl pod dubem v Sichemu! Místo úkrytu si zapamatoval! 'Nyní si vyprávějí o Jákobově chamtivosti. ‚Jákob nedůvěřoval Bohu, že se o něj postará! ' " "Dělal ústupky, když své rodině dovolil, aby měli bůžků, 'říkají. Ten muž právě řekl:, Některé z okultních předmětů byly náušnice, takže Jákob musel o modlách ve svém domě vědět již dříve. ' "
Jak skupina diskutuje o Jákobovi, postaví se jedna žena a se vzrušením a výraznou gestikulací něco rychle mluví v jazyce Kamba. Tlumočník nám šeptá: "Tato paní říká:, Už jsou z nás křesťané, ale i tak máme poschovávané talismany a posvátné předměty. Nesmíme je dále skrývat. Musíme je zničit! ' "
O pár minut později se postaví statný muž a hromovým hlasem něco prohlásí, na co zbytek mužů odpovídá souhlasem. Nyní už hoříme zvědavostí, o čem je řeč, a proto se rychle nakloníme k tlumočníkovi a ptáme se: "Co říká?"
Tlumočník počká, dokud muž dovypráví myšlenku a pak nám pošeptá: "Ten muž právě řekl:, Jsem vůdcem své rodiny. Učiní tak, jak jim řeknu. Ale jsem jako Jákob. Nevedl jsem je duchovně. Musím se změnit. ' "
[Ten den v daném biblickém příběhu věřící odhalili Jákobova pokrytectví. Jak ten muž, tak ta žena, kteří se postavili a promluvili, poznali při pohledu na Jákobův hřích své vlastní hříchy.
V ten den jsme byli svědky toho, jakou nadpřirozenou moc má Boží slovo a jak Bůh dokáže přes příběhy mluvit přímo k jádru lidského světonázoru! Tito většinou nevzdělaní, na ústní komunikaci odkázáni lidé, objevili hluboké pravdy a udělali osobní ponaučení, které by misionáři dokázali prosadit asi jen po dlouhých letech modliteb a hledání způsobů, jak je k tomu dovést.]
Nikdo není příliš ztracen a nikdy není pozdě. V Nepálu, okrese Nawalparasi, žil jeden šaman, který se během 66 let svého života nikdy neučil číst - a přitom ovládal stovky lidí, kteří k němu navíc vzhlíželi s úžasem a bázní. Jako čerstvý šedesátník sice slyšel o Ježíši, aby nemyslel si, že Ho potřebuje. Jistěže, slyšel zprávy o lidech, kteří se modlili v Ježíšově jménu, a jejich modlitby byly vyslyšeny. Jemu však pomáhali duchové, tak nač by žádal o pomoc Ježíše?

Jednoho dne šamanovi vážně onemocněl vnuk a vypadalo to, že zemře. Šaman vyvolával a vzýval duchy, aby chlapce uzdravili, ale on pomalu umíral. V zoufalství šel nakonec stařec požádat Ježíšovy následovníky, aby se za jeho vnuka pomodlili. Nemoc chlapce po modlitbě opustila. Ale ani teď se stařec nestal křesťanem, zůstal šamanem tak, jako předtím.

Asi o tři měsíce nato se mužova žena, která byla věřící, zúčastnila semináře STS. V ten večer se vrátila domů a vyprávěla manželovi příběh, který se právě naučila. Tento 27veršový příběh o Naamanovi z Druhé knihy králů vyučovali Nepálci a účastníci o něm diskutovali. V první části příběhu se dozvěděli, že Naamán byl velitelem syrského vojska, ale měl malomocenství. Když se Naamán doslechl, že ho může uzdravit izraelský prorok, vypravil se s velkou karavanou do Izraele, ačkoli šlo o nepřátelské území. Ale když Naamán přišel až k Elíšovu domu, Elíša se nezachoval podle Naamánových představ. Prorok Naamána ani nevyšel pozdravit!

Místo toho za ním poslal sluhu, který mu řekl, aby se sedmkrát ponořil do místní řeky a byl tak uzdraven. Naamán rozzlobený odešel. Čekal, že prorok udělá něco jiného. Postěžoval si: "Nejsou snad v Damašku řeky Abana a Parpar lepší než všechny vody izraelské? Nemohl jsem se v nich umýt a být zdráv? "

Teprve poté, co Naamána jeho služebníci prosili, aby se pokořil a zkusil ponořit se do řeky, Naamán souhlasil. Šel k řece, ponořil se, jak mu bylo řečeno - a byl okamžitě uzdraven!

Když si šaman vyslechl celý příběh, řekl své ženě: "Jsem jako Naamán. Moje pýcha mi brání následovat Ježíše. "

Následující den šel šaman na seminář se svou ženou. Tam instruktorovi řekl: "Chci následovat Ježíše." Řekli mu, co má dělat a pak se modlil za své spasení. Po tom všem tento nevzdělaný stařec, který strávil většinu života v okultismu, požádal, zda by shromážděným nemohl vyprávět, co se právě událo. Řekl toto:

"Naamán byl pyšným mužem a téměř kvůli své pýše přišel o uzdravení. I já jsem pyšný člověk. Už roky jsem věděl, že mám následovat Ježíše, ale nechtěl jsem si přiznat, že Ho potřebuji. Lidé ke mně vzhlíželi. Nechtěl jsem se vzdát svého postavení, i když Bůh uzdravil mého vnuka. Moje pýcha mě téměř stála moje spasení! Ale nyní jsem Ježíšovým následovníkem. "

Jistěže, pokud kdokoli, zda je vzdělaný nebo ne, objeví duchovní informaci v Bibli, má na tom zásluhu v první řadě Duch svatý. Vidíme však i to, že poté, co si bývalý šaman vyslechl biblický příběh, použil svou schopnost induktivně myslet a uviděl odraz svých vlastních rozhodnutí v daném příběhu. Hloubka daného objevu přesahuje vzdělání.

Je zajímavé, že služebníci zmiňovaní v těchto misijních zprávách jsou druhou, třetí či čtvrtou generací místních instruktorů STS. Všichni pocházejí z kultur se silnou tradicí ústního podání a většina z nich je původem z venkova.

A co používání biblických komentářů?

Komentáře jsou klenotnicí moudrosti pro všechny, kteří studují Písmo. Křesťané už celá staletí přijímají požehnání nejen z ústních výkladů zbožných mužů a žen, ale i z písemností, které po sobě zanechali. Jistým způsobem se zkoumání myšlenek komentátora podobá tomu, když si vyslechneme něčí názor osobně.

Jeden nenápadný rozdíl je však v tom, jak podávané informace přijímáme. Od tištěné publikace očekáváme, že bude mimořádně spolehlivá. Je pravda, že se do tištěných díl investuje více času a studia a také obvykle podléhají určitému dohledu. Avšak bez ohledu na to, zda jde o názor nějakého člověka nebo psaný text, každý takový zdroj musí být v souladu s Písmem.

V 17. kapitole Skutků nás Bůh učí, jak si můžeme ověřovat, co nám někdo říká. Pavel v ní Židům v Tesalonice vysvětluje, jak Písma odkazují na Ježíše a přináší jim dobrou zprávu. Někteří uvěří a přidají se k němu i Silasovi. Ale židé, kteří neuvěřili, popudí místní darebáky, aby vyvolali ve městě nepokoje.

Pavel a Silas jsou nuceni v noci uprchnout do Beroje. Tamních Židy Pavel označí za šlechetnější než ty v Tesalonice, protože pozorně poslouchali jejich slova a každý den zkoumali Písmo, jestli je to opravdu tak.

Všimněte si, že Berojští si za své počínání vysloužili pochvalu. Ověřovali si v Písmu to, co slyšeli. Písmo bylo jejich konečnou autoritou. Zajímavé! Koho že si to ověřovali? ... Ano, máte pravdu! Samotného apoštola Pavla!

Takže i dnes, na základě jejich příkladu, musíme Biblí poměřovat informace podávané v jakékoli formě - osobně, v komentářích nebo v jakýchkoli jiných učebních materiálech. Pokud studujete příběhy s lidmi, kteří mají přístup k Písmu v tištěné nebo zvukové podobě, určitě jim na konci diskuse nezapomeňte zmínit místo v Bibli, kde se příběh nachází. Svým posluchačům tím umožníte, aby si mohli ověřit správnost toho, co jste je učili a o čem se diskutovalo.

Na jednom velkém shromáždění v Africe všichni vyzdvihovali efektivitu příběhů a ústní metody STS. Jeden horlivý (a také mírně oportunistický) mladý muž, který se učil biblické příběhy, se na nás obrátil se zajímavou prosbou. Odvážil se požádat nás o toto: "Mohli byste nám poslat komentáře?" Jeho otázka mě nejprve zarazila, ale pak jsem mu s úsměvem odpověděla: "To by se dalo zařídit. Spojte se s námi, když se naučíte všech 210 příběhů, které jsou na seznamu. Tehdy budete připraven posoudit opodstatněnost názorů v komentářích." (Dnes se už studenti UBS učí 296 příběhů!)

V některých náboženských kruzích lidé povýšili názory komentátorů nad jasný smysl Písma. Někdy lidé své pochopení Písma přebírají od komentátorů, protože jim chybí motivace nebo odvaha studovat je na vlastní pěst. Raději přijímají jako pravdu názory nějakého učeného teologa, kterému už něco vyšlo knižně, než by měli sami sedět nad Biblí a zkoumat, co říká.

Nesmíme podlehnout myšlence, že ačkoli je Bible určena jednoduchým lidem, její nejhlubší a nejkrásnější pravdy z ní dokáží vytáhnout pouze vzdělaní teologové. Musíme s jistotou vědět, že Pán Bůh chtěl, aby k nejhlubším duchovním pravdám Jeho slova měli přístup všichni věřící, a ne jen elitní skupinka, které bylo dopřáno systematické vzdělávání.

V jistém smyslu přináší skupinová diskuse o biblickém příběhu podobný užitek jako čtení si cenných postřehů biblických komentátorů. Nicméně během diskuse, když někdo vyjde s názorem, který může a nemusí být opodstatněný, se můžete svobodně zeptat: "Mohl byste mi ukázat, kde se o tom hovoří v příběhu?" Stejně tak všechny povzbuzujeme, aby s toutéž otázkou svobodně prověřili informace v komentářích.

Ve skutečnosti je to tak, že se lidé staví do role komentátora vždy, když se pokoušejí vysvětlit smysl zkoumané pasáže. Proto bez ohledu na to, koho je to názor, zda

začátečníka nebo vzdělaného teologa, který se s námi dělí o plody dlouholetého studia, odpovědnost je vždy na nás. Musíme se ujistit, že to, co přijímáme, je jednoznačně obsažené v příběhu.

10. kapitola

Klasifikace vypravěčů Simply The Story

Praktikant. Během každého semináře STS získávají účastníci školení v metodě STS a osobní zpětnou vazbu. Je naší odpovědností i radostí ukazovat jim, jak používat STS. Potřebují si však ještě vytříbit své dovednosti a pochopit principy STS do hloubky. Ten, kdo se zúčastní semináře STS, se stává "praktikantem". Většina účastníků se na něm naučí používat STS natolik, že dokáží ve sféře svého vlivu efektivně vyprávět biblické příběhy a předávat druhým pravdy Božího slova formou diskuse.

Praktikanty povzbuzujeme a vyzýváme, aby začali lidem vyprávět příběhy co nejdříve. Dokonce jim poskytujeme různé materiály, které mohou používat na postupné předávání metod STS druhým, například brožuru Služba, která roste.

I když jsou praktikanti připraveni stát se aktivními vypravěči, ještě NEMAJÍ potřebné dovednosti na vedení semináře STS či oficiálně školení jiných pod hlavičkou STS. Někdy však lidé, kteří se teprve nedávno naučili používat STS, zatouží dělat víc než jen vyprávět příběhy. Nadchne je myšlenka předávat postupy STS dalším. Takové nadšení vítáme a určitě nechceme bránit rozšiřování této služby.

V neformálním kontextu mohou čerství praktikanti STS klidně ukazovat jiným, jak hledat duchovní poklady v příběhu. To je první krok k předání STS novým lidem. Už jen používání alespoň některých otázek moudrého rádce určitě obohatí jejich osobní ztišení a studium Písma. Praktikanti mohou vyprávět příběhy a vysvětlovat posluchačům otázky používané v STS či distribuovat záložky novým žákům. Mohou skupině nabídnout interaktivní objevování Bible od STS či Audio školení pro praktikanty a dohlížet na průběh diskuse.

Většina nových praktikantů dokáže druhým ukázat hodnotu STS už tím, že jim předvede příběh s diskusí. Nechat lidi, aby si na vlastní kůži vyzkoušeli interaktivní objevování hlubokých pravd v biblickém příběhu, je ve skutečnosti ten nejefektivnější způsob, jak je pro STS nadchnout a vysvětlit jim, o co jde. Při představování této služby se mohou čerství vypravěči dělit s druhými o své zkušenosti s používáním STS a propagační materiály, které jim umíme poskytnout my.

Ti, kteří by chtěli skutečně vyučovat celé STS, musí podle našich předpisů splnit následující podmínky:

- Velmi dobře porozumět každé části postupu STS,
- Být schopni předvést modelové vyučování pomocí STS,
- Vědět apologetiku (cíl a používání) všeho, co STS definuje.

Někteří praktikanti si chtějí zkrátit cestu ke kompletní kvalifikaci certifikovaného instruktora, protože "to chtějí co nejméně komplikovat a rychle dostat tyto novinky k lidem, kteří je potřebují. "

Už několikrát jsme byli svědky toho, že nadšení praktikanti s dobrým úmyslem zorganizovali a vedli neautorizovaný seminář STS. Avšak vedoucí těchto seminářů nebyli vyškolení na instruktory STS. Nebyli proto ani schopni poskytnout druhým

plnohodnotné školení STS. V důsledku toho jen málokdo z jejich žáků pochopil STS a přesvědčil se o jeho hodnotě. A tak si lidé, kteří přišli na seminář s očekáváním, že se naučí efektivní a reprodukovatelný model vyučování příběhů formou diskuse, odnesli jen nepříliš uspokojivou zkušenost.

Tito účastníci odešli ze semináře pouze zpola připraveni, a co horší, mylně se domnívali, že dostali z STS všechno. Zkušenost s nezralým a slabým podáním STS obyčejně u lidí způsobuje, že jen zřídkakdy mají zájem zúčastnit se plně autorizovaného semináře STS. Myslí si, že už STS poznali, ale neosvědčilo se jim to. Pak už žel další šanci naučit je celý soubor dovedností nedostáváme.

"Prostě" neznamená "prostý". Na první pohled může lidem při názvu metody "Simply The Story" (Prostě příběh) napadnout, že STS je "jednoduchá", vždyť v ní jde pouze o vyprávění příběhů. Pokud by bylo vyprávění příběhů jedinou věcí, kterou na seminářích děláme, stihli bychom lidi vyškolit za den! Pravda je ale taková, že STS zavádí řadu změn ve výuce a misijních strategiích. Někdy je potřebné dovést také účastníky ke změně pohledu na to, jak se lidé nejlépe učí a co jsou ty nejefektivnější způsoby, jak předávat biblické pravdy druhým.

Do seminářů, které praktikanty tak nadchly, investovali jejich instruktoři mnoho času a úsilí, a proto by podle našeho názoru měli být ochotni udělat stejnou investici i praktikanti. Bez pořádného vyškolení jako druhé učit STS, jen vygenerujeme další neadekvátně připravené vypravěče. Trápení s používáním příběhů ve službě a z něj vyplývající zklamání je nakonec může přivést k závěru, že vyprávění příběhů nefunguje a nejlépe udělají, pokud to nechají být.

Na našem úvodním 37hodinovém školení účastníkům ukážeme, jak STS funguje a jak se používá. Dozví se také, jak školit jiné a dostanou příležitost si to nacvičit. Učivo však nezahrnuje postupy jak vést seminář STS, jak druhým dávat osobní zpětnou vazbu, ani nevysvětluje účel a důvody některých změn v tradičních postupech, které metoda STS zavádí.

Znamená to, že se praktikanti nemohou zapojit do šíření této služby a pomáhat druhým naučit se a používat dovednosti STS? Ani náhodou! Ve skutečnosti takové neformální rozšiřování STS mezi lidmi vítáme. (Více informací o možnostech, jak vést druhé najdete v 11. kapitole této příručky.)

Pokud chcete, aby byla vaše skupinka vyškolená, kontaktujte nás. Rádi vám pomůžeme. A pokud po tom toužíte, s potěšením vám vypracujeme plán k dosažení instruktorské kvalifikace. Záleží nám na tom, abychom vůdcovství odevzdávali do rukou lidem, kteří jsou opravdu připraveni. Certifikovaným instruktorem se můžete stát, jakmile splníte následující podmínky:

- Znáte náplň / učivo semináře.
- Umíte vyprávět příběhy metodou STS na pokročilé úrovni.
- Znáte smysl a účel každé části školení.
- Prokážete schopnost dávat začínajícím vypravěčům zpětnou vazbu a rady.
- Za přítomnosti pokročilého instruktora prokážete schopnost vést seminář STS podle pravidel.

Instruktoři: pomocní, dočasní, certifikovaní a pokročilí

Kromě kvalifikace potřebné pro jednotlivé stupně instruktorů by měly být členové našeho týmu s námi jedné mysli a jednoho srdce v základních článcích víry. Nadějné

instruktory proto žádáme, aby souhlasili s níže uvedeným vyznáním víry TGSPSTS (je k dispozici i na naší webové stránce).

Vyznání víry

Vyznáváme následující pravdy:

- Celé Písmo, Stará i Nová smlouva, je jediná kniha, která je Bohem vdechnuté Slovo.
- Doktrínu o Trojici.
- Pád a následnou morální zkaženost člověka a jeho potřebu být znovuzrozený.
- Božskou i lidskou přirozenost Ježíše Krista, Jeho narození z panny, bezhříšný život, zástupnou a výkupnou smrt, tělesné vzkříšení, vystoupení do nebes a budoucí fyzický návrat na zem.
- Doktrínu ospravedlnění jedině skrze víru, jedině vírou v Krista.
- Vzkříšení těla, jak v případě spravedlivých, tak i nespravedlivých.
- Věčný život spasených a věčné zatracení ztracených

Pomocní instruktoři. Po absolvování semináře splňuje většina praktikantů podmínky, aby mohli asistovat na dalším semináři STS jako vedoucí kmene - přidělené skupinky, neboli jinými slovy pomocný instruktor. (Každá skupinka dostane jméno podle jednoho z dvanácti kmenů Izraele.)

Dočasní instruktoři.

Pomocní instruktoři, kteří vedli skupinku minimálně během třídenního semináře a chtějí se posunout dále, musí být schopni jasně vyučovat proces přípravy a prezentace. Musí také prokázat schopnost učit druhé lidi laskavě, moudře a s citem. Těm, kteří splní podmínky, může udělit titul dočasného instruktora každý certifikovaný instruktor.

Certifikovaní instruktoři.

Po asistenci na jednom nebo více seminářích se mohou dočasní instruktoři ucházet o titul certifikovaného instruktora. Uchazeči musí před pokročilým instruktorem prokázat určitou úroveň dovedností ve všech částech STS i vedení semináře.

Certifikovaní instruktoři mohou vést oficiální seminář STS a zastávat jakoukoliv vůdčí roli kromě udělování titulu certifikovaného instruktora.

Pokročilí instruktoři.

Na to, aby někdo mohl být povýšen z certifikovaného na pokročilého instruktora, musí nejdříve učit po boku jiného pokročilého instruktora a prokázat mimořádné schopnosti ve vyučování, hodnocení a motivováni nových vypravěčů. Kromě toho musí být schopen samostatně organizovat a vést semináře.

Pokročilí instruktoři mohou nejen vést semináře STS, jako jediní mohou schvalovat a udělovat titul "certifikovaného instruktora" kvalifikovaným dočasným instruktorům. Instruktoři ústních biblických škol STS, které právě probíhají v mnoha zemích, pocházejí z řad místních certifikovaných instruktorů.

11. kapitola

Možnosti použití, zdroje materiálů a rozšiřování STS

Možnosti uplatnění metody Simply The Story

Zakomponujte STS do své již existující služby. Ať už pracujete s dětmi, dorostem, mládežníky nebo dospělými jakéhokoliv věku a postavení, STS vaši diskusi oživí a vtáhne lidi do studia Božího slova.

Délku své prezentace můžete přizpůsobovat množství přiděleného času, například tím, že omezíte počet probíraných postřehů a ponaučení. Jak jsme již zmínili, nemusíte vždy využít dobrovolníka. Pokud máte na službu jen omezený čas, řekněme 30 minut, můžete ušetřit čas tím, že z prezentace vypustíte převyprávění příběhu dobrovolníkům. Příběh posluchačům nejprve vyprávíte sami a pak přejdete rovnou k provedení příběhem. Funkčnost STS to zásadně neohrozí.

Konverzační STS. Když vás čas mimořádně tlačí nebo máte jen omezenou příležitost někomu vyprávět příběh, můžete udělat pár kreativních věcí. Poté, co na našich školeních pochopí lidé základy STS, nacvičujeme s nimi toto velmi praktické využití STS. Zde je krátký popis toho, jak to děláme:

Příběh do sedmi veršů se dá vyprávět za něco víc než minutu a pár vybraných objevů a aplikací stihnete probrat za pět či deset minut. Vyprávějte příběh, opakujte ho po částech a při každém úseku posluchačům položte jen pár pozorovacích otázek. Poté, co skupina najde v příběhu několik objevů, položte k daným objevům aplikační otázky.

Před každou otázkou opakujte dopodrobna část příběhu ukrývající poklad, který mají vaši posluchači objevit. Například, pokud vyprávíte příběh z evangelia Marka 1, 40 - 45, měli byste svůj dotaz uvést takto: "Pamatujete si ještě na to, jak Pán Ježíš projevil soucit s malomocným, který se před ním poklonil a prosil Ho:, Pokud chceš, můžeš mě očistit. '? "Teprve potom položte svůj dotaz. Klíčové je klást otázky, až když jsme do opakování zahrnuli dostatek podrobností, které lidem příběh připomenou, takže budou schopni správně odpovědět na vaši otázku.

Kazatelské inovace. Kazatelé z tradičních, konzervativních denominací a sborů obvykle váhají, zda STS používat z kazatelny. Ve většině sborů nebývá zvykem, aby kazatel během kázání kladl otázky. Navíc vyprávět příběh namísto čtení je na některé kruhy až příliš. Kazatelé ze všech koutů světa, kteří se zúčastnili našich seminářích, a líbila se jim myšlenka STS, našli tato řešení:

1. Někteří začali STS používat na neformálních setkáních mládeže. U mladých sklidila metoda velmi pozitivní ohlasy. Později přišli jejich rodiče za kazatelem s otázkou: "Proč takto neučíte i nás?"

2. Jiní kazatelé používají styl STS přímo z kazatelny. Namísto vyprávění však příběh přečtou z Písma. Od konzervativního, formálního způsobu čtení se postupně posouvají k živé, poutavé četbě. Poté příběh předají "vypravěčským" stylem. Následně kladou otázky vedoucí k duchovním postřehům a ponaučením. Někteří vítají hlasité odpovědi, jiní zase kladou řečnické otázky. (Jak jsme již zmínili, na ty se nahlas neodpovídá.) Pokládáme za důležité zdůraznit, že po řečnické otázce musí následovat chvíle ticha, během níž kazatel nemluví. Lidé musí mít čas zpracovat

otázku a popřemýšlet nad odpovědí. Je to nutnost. Chvíli trvá, než se kazatelé s krátkou chvílí ticha naučí pracovat. Po tichu kazatel vypráví o myšlenkách, které mohli lidé najít, a pak je rozvine.

Kazatelé někdy lidem položí otázku a požádají je, aby utvořili malé skupinky po třech nebo čtyřech a diskutovali spolu o ní. Po pár minutách kazatel pronese myšlenky, ke kterým shromáždění mohlo dojít.

3. Někteří v církvi představí STS jako "způsob, jakým se zvěstuje evangelium negramotným lidem v méně rozvinutých zemích. "Členové sboru jsou obvykle na ústní styl studia Písma zvědaví a rádi si ho vyzkouší. Během zkoušení najednou zjistí, že se jim to nějak zalíbilo!

4. Kazatelé také představili STS vedoucím nedělní školy. Jiní ji používají na domácích skupinkách během týdne.

5. Jiní používají STS při vyučování nově obrácených křesťanů. Základní seznam příběhů vhodný pro tento účel lze nalézt v brožuře Služba, která roste.

Celé STS živě, bez odpovědí

1. Interpreti STS vyprávěli příběhy skupinám zahrnujícím až 15 000 posluchačů. Hlasité odpovědi v tom případě nebyly možné, proto lidi vypravěč požádal, aby příběh vylíčili svému sousedovi v publiku. Provedení příběhem se přeskočilo a otázky byly rétorické. Aby vypravěč udržel pozornost posluchačů, několikrát je během vyprávění požádal: "Pokud souhlasíte, zvedněte ruku. "
2. Příběhy se dají pomocí metody STS vyučovat i přes rádio či televizi. Převyprávění dobrovolníkem se vynechá, ale jiné části zůstávají zachovány. Klíčové je vyplnit těch pět sekund po položení otázky nějakou "nesmyslnou vřavou“ nebo činností, která zve k přemýšlení.
   "Nesmyslná" má být proto, že pokud budete nadále mluvit smysluplná slova, lidé vás budou stále poslouchat a NEBUDOU přemýšlet nad odpověďmi na otázky. Například, toto jsou smysluplná slova: "Co si o tom myslíte?" "Napadá vás, co se událo dál?" "Co na to říkáte?" " Jaká je odpověď?"
3. Nesmyslnou vřavu definujeme jako zvuky mluvení, které ale nemají žádný význam. Vyplňují jen chvíle ticha. Nesmyslné zvuky posluchače nerozptylují tím, že je nutí naslouchat, vyplňují však vysílací prostor, aby lidé nepřeladili na jinou stanici, protože z rádia nic neslyší. Nesmyslnými zvuky by mohly být například slova jako: "Hm?" "Áh?" "Uhm. Uhm. "" Mh. "Na webové stránce STS najdete příklady různých forem vyprávění.
4. Pokud jste zruční v používání STS a máte možnost posadit tři nebo čtyři lidi za mikrofon vysílacího studia, můžete tvořit fascinující rozhlasový program. Vypravěč STS z Filipín, kterého jsme vám už zmiňovali, používal právě tento formát. Do každého z jeho vysílání během týdne přišlo více než 650 esemesek a telefonátů! Tento a jiné rozhlasové formáty se úspěšně používají v různých zemích.

Divadelní ztvárnění: Zábavné a mocné

Na divadelní ztvárnění příběhu se nejen dobře dívá. Kromě pobavení herců i diváků nám divadlo pomáhá reálněji si představit události zachycené v Bibli. Můžete ho používat jako další způsob prvního vyprávění příběhu.

Poproste své pomocníky, aby bez slov ztvárnili jednotlivé postavy v příběhu. Slova postav vyslovuje vždy výlučně vypravěč. Když si posluchači vyslechnou celý příběh pouze z úst vypravěče, dokáží ho převyprávět. Navíc, jelikož celý příběh vypráví tatáž osoba, posluchači po návratu domů nemají problém vyprávět ho členům své rodiny a jiným, kteří ho ještě neslyšeli.

Nedoporučujeme, aby pomocníci sami říkali repliky postav. Když dovolíte několika lidem mluvit, stává se z toho divadelní hra. Přestože jsou biblické divadelní hry poutavé a mohou divákům hodně dát, je velmi těžké je zreprodukovat a vyprávět dalším. Reprodukovatelnost se tedy ztrácí. Kromě toho je přesné ztvárnění příběhu tímto způsobem mnohem náročnější. Je v něm zapojených mnoho lidí, kteří se musí naučit a vzpomenout si na svůj text ve správnou chvíli. Když během prezentace někdo něco zapomene, může se i dramatický okamžik příběhu změnit na pořádnou komedii. Musíme si dávat pozor, abychom vážné poselství příběhů nezesměšnili.

Projekt Boží příběh nabízí několik možností jak se naučit a rozšiřovat STS - a také několik studijních materiálů (v mnoha jazycích):

1. Příručka STS. Tato příručka, ve zvukovém nebo textovém formátu, detailně popisuje metodu a postupy STS.
2. Informační prezentace STS. Podle možností instruktorů děláme informační prezentace, které mohou trvat od půl hodiny až do dvou hodin. Probíráme na nich vzorový příběh, vysvětlujeme myšlenku STS a mluvíme o ovoci, které metoda přináší. Poté, co si takhle lidé prakticky vyzkoušejí STS, vyslechnou svědectví a využití otázek a odpovědí se lidé dokáží rozhodnout, zda je zorganizování semináře, případně jejich účast na něm opravdu něco pro ně.
3. Třídenní seminář STS. Tento model nabízí předvedení a vysvětlení metody i praktická cvičení pro účastníky. Mnoha lidem stačí tři dny školení na to, aby se naučili základní dovednosti praktikantů, a mohli při troše cviku sloužit pomocí příběhů druhým lidem.
4. Sdružený seminář STS. Tento druh dvou překrývajících se seminářů organizujeme proto, že z něho mohou časem vyrůst kvalifikovaní instruktoři STS. Instruktoři mohou následně školit další lidi. Tento druh semináře je ideální volbou v případech, kdy musí instruktoři nebo i samotní účastníci na seminář přijet z velké dálky.

   Během 18 hodin probíhá školení v malých skupinách v poměru jeden instruktor na každé tři účastníky. Po 18 hodinách intenzivního školení a nácviku zaujmou tito čerstvě vyškolení praktikanti místo pomocných instruktorů. Pomáhají vyškolit větší skupinu účastníků, kteří přijdou na následujících 19 hodin semináře. V ideálním případě tento druhý "seminář" probíhá v poměru jeden pomocný instruktor na pět účastníků.

Po 37 hodinách semináře (obvykle rozložených na 5 dní) se může většina pomocných instruktorů stát dočasnými instruktory. Jak jsme si již vysvětlili dříve, k tomu, aby se z dočasných instruktorů stali certifikovaní instruktoři, potřebují nabýt jistou praxi ve vyprávění příběhů a zkušenosti při vypomáhaní na seminářích.

5. Multiplikační seminář STS.
   Tento druh semináře probíhá během pátečního večera, soboty a neděle nebo jen během soboty a neděle. V průběhu čtyř po sobě jdoucích víkendů po 14 vyučovacích hodinách dokážeme vyškolit všechny členy průměrně velkého církevního sboru, aby se stali kompetentními praktikanty STS.
   Za pět či sedm týdnů je možné vyškolit všechny členy většího sboru (až do 50 000 členů). Úžasné je, že většině lidí zapojených do těchto multiplikačních seminářů se stačí zúčastnit se jednoho či dvou víkendových soustředění, abychom pokryli celou církev!
6. Domácí seminář STS.
   Na tomto semináři školí jeden certifikovaný instruktor tři věřící v domácím prostředí. Instruktor vede 2,5 hodinové sezení jednou týdně šest po sobě jdoucích týdnů. Sezení mohou probíhat večer, odpoledne či o víkendech.
   Tento druh semináře je vhodný pro ty, kteří se z pracovních nebo rodinných důvodů nemohou zúčastnit jednodenního nebo delšího semináře. Nicméně, domácí prostředí vytváří bezpečnou a příjemnou atmosféru pro stydlivější lidi. I k tomuto formátu semináře poskytujeme potřebné instrukce, materiály a časový plán.
   Výsledkem šesti sezení by měly být tři vyškolení praktikanti STS, kteří jsou následně pozváni na druhý šestitýdenní seminář v domácím prostředí. Povzbuzujeme je, aby každý z nich přivedl s sebou tři nové lidi.
   Stejně jako to děláme na sdruženém či multiplikační semináři, i zde instruktor postupně zapojuje praktikanty do vedení. Na konci druhého šestitýdenního semináře pomáhá každý z původních účastníků vyškolit dalších tří lidi na praktikanty STS. Ke svým dovednostem STS získají navíc i zkušenost pomocných instruktorů.
   Účastníci mohou pokračovat ve školení dalších nebo v týdenním setkávání nad Božím Slovem, už jako domácí biblická skupinka nebo společenství. Pokud bude každý z původních dvanácti lidí ochoten pozvat a vyškolit dalších tři nové lidi, na konci dalšího šestitýdenního cyklu bude mít skupina 36 členů (Bez původního instruktora). Mnoho domácností dokáže přijmout takový počet lidí. Mnoho praktického vyučování probíhá v úzkém kruhu, proto se skupinky po čtyřech mohou rozejít do více místností nebo vyjít ven. Čerstvě vyškolení praktikanti STS mohou školení pokračovat a pomáhat druhým naučit se používat STS. Mohou například začít domácí skupinku nebo používat své vypravěčské a učitelské dovednosti k evangelizaci.
   Nebo mohou STS používat pro individuální biblické studium a osobní poznávání Pána. Všechny zmíněné způsoby využití STS jsou vítány. Metoda STS lidem pomáhá efektivně se učit, nacházet v něm osobní ponaučení a mluvit o Božím slově s druhými lidmi. Boží pravdy začnou formovat životy vypravěčů i posluchačů, k Jeho slávě. Pokud by většina vyškolených

praktikantů dále pomáhala v školení dalších, za dva roky od prvního domácího semináře, který vedl certifikovaný instruktor, by mohlo být vyškolených více než 6000 lidí! Toto je přirozený a realizovatelný model učednictví a mentoringu. Jelikož se STS soustřeďuje na poslech Božího slova a vede k uplatnění osobních ponaučení, není divu, že tak mocným způsobem zasahuje lidi a šíří se mezi nimi.

7. Učednictví.
   Lidé ze seminářů STS odcházejí jako praktikanti s novými dovednostmi, které mohou používat při vedení jednotlivců i skupin. Několik materiálů a příruček, jako například Služba, která roste, vám ukáže, jak se dají rozvíjet vaše dovednosti během služby skrze příběhy. Nicméně to nejhlavnější je, že vám poskytnou pokyny, jak těm, které učíte, předávat STS kousek po kousku - přímo během služby! (Na webové stránce najdete na horní liště odkazy "Training Info" a "Resources", které vás zavedou k různorodým zdrojům a možnostem.)
8. Brožury.
   Prospekty s popisem, svědectvími a způsoby, kde všude lze použít STS a Boží příběh. Požádejte io další brožurky se specializovanými tématy a možnostmi využití STS.
9. Audio školení pro praktikanty.
   Zájemcům nabízí zkušenost s hloubkovou přípravou biblického příběhu metodou STS a je navrženo pro interaktivní skupinovou diskusi. Skupiny stráví od 2 do 6 hodin diskusemi a objevováním! K dispozici ve formátu MP3, na CD i solárních přehrávačích.
10. Interaktivní objevování Bible.
    Biblické příběhy s řečnickými i skupinovými otázkami. Vhodné pro použití ve školách, sborovém vyučování či domácích skupinkách. Zaujme věřící i hledající. Průměrná délka objevování je od 60 do 90 minut. K dispozici na DVD a v audio formátu.
11. Internetové zdroje.
    Množství informací o STS v psané, zvukové i audiovizuální podobě můžete najít na stránce SimplyTheStory.org. Najdete tam podrobnosti o STS, jejím vzniku, často kladené otázky, apologetické informace, materiály ke stažení, svědectví z celého světa, informace o plánovaných seminářích a ústních biblických školách, vzorové příběhy a mnoho dalšího. Použijte tříminutové video s názvem Co a proč, které představuje školení STS a může vám skvěle posloužit na krátkodobých misijních výjezdech.
    Na stránku pravidelně přidáváme nové materiály a články.
12. Procvičování a mentoring živě.
    Vyzkoušejte si online procvičování příběhů přes Skype a mentoring v rámci našich Dálkových kurzů STS.
13. Audio příručka.
    K dispozici je i nahrávka příručky STS na CD. Zeptejte se na ni na vašem semináři.
14. Twitter. Sledujte naše příspěvky na Twitteru:
    http://www.twitter.com/SimplyTheStory

15. Pozvání a organizace semináře.

Pokud byste měli zájem uspořádat u vás seminář STS, kontaktujte nejbližšího oblastního ředitele prostřednictvím emailu uvedeného na konci příručky, podá vám všechny potřebné informace. Na naší webové stránce zadejte do vyhledávacího okénka slovo "Hosting". Získáte tak přehled o všech podmínkách a pravidlech.

Příloha A: Hodnotící formuláře pro instruktory

Co se od vypravěčů očekává během prezentace (pomocný seznam pro instruktory - trenéry):

1) Uhlídat si délku úvodu k příběhu a použít ho jen v nezbytném případě.
2) Nepoužívat v úvodu informace z mimobiblických zdrojů.
3) Zachovat přesnost biblického příběhu, nic k příběhu nepřidat, ani z něj nic nevynechat.
4) Zůstat v jednom biblickém příběhu, nekombinovat informace z paralelních pasáží.
5) Reagovat na vyprávění a odpovědi dobrovolníka a posluchačů povzbudivými a moudrými slovy.
6) Provést příběhem při 3. opakování rychle a PRECIZNĚ. Obsáhnout celý příběh. Použít několik opakovacích stylů. Pochválit posluchače.
7) Vyprávět část příběhu a pak otevřít diskusi pomocí konkrétní otázky moudrého rádce.
8) Prokázat schopnost pružně a spontánně odpovídat na konkrétní otázky posluchačů.
9) Povzbudit diskusi mezi posluchači tím, že řekne: "Co si o tom myslíte? Chcete k tomu něco říci? Jak to vidíte vy ostatní? "
10) Zopakovat "duchovní" část postřehu, který lidé našli. Potom použít 4 otázky (od nejvzdálenějších k nejosobnějším) a umožnit posluchačům najít duchovní ponaučení.
11) Neplést se!
12) Zachovat všech 5 komponentů prezentace metodou STS.

Níže jsou uvedeny oblasti, které si instruktor může poznamenat, pokud vypravěč udělal něco výborně nebo pokud je třeba, aby danou oblast lépe procvičil. U některých kategorií není třeba nic vyplňovat, pokud ta část proběhla normálně. Seznam slouží k tomu, aby si instruktor pamatoval, co probrat s vypravěčem po prezentaci a nemusel ho přerušovat během ní. Pokud se vypravěč ztratí, může začít znovu.

Podrobný formulář na zaznamenání vypravěčova výkonu

Vypravěči řekněte: "Během vašeho vyprávění si budu dělat poznámky k oblastem, které jste zvládli velmi dobře i k věcem, na kterých je třeba ještě trochu zapracovat. Díky tomu vás během prezentace nebudu přerušovat a na konci vám budu umět dát hlubokou zpětnou vazbu. Pokud ale budete potřebovat něco napovědět nebo s něčím pomoci, jsem tu pro vás.“ Poznámka instruktorovi: Mnohé kolonky mohou zůstat prázdné, pokud vše probíhalo normálně.

Přehled k hodnocení trojí prezentace příběhu

Čas začátku prezentace:	
Modlitba	
Využití Bible	
	Vyprávění příběhu - Komentáře
1.Úvod	
2.Přesnost	
3.Schopnost zaujmout	
4.Zůstal v příběhu	
5. Gesta	
	Dobrovolník - komentáře
1.Vyzvání dobrovolníka	
2.Povzbudil	
	Provedení příběhem - komentáře
1.Provedl rychle	
2.Použil různé styly (3)	
3.Účast posluchačů	
4.Přesnost	
5. Povzbudil reakce	

Formulář k hodnocení diskuse o dvou duchovních pokladech

Čas začátku:	**Duchovní postřehy - komentáře**
1.Přesně rozčlenil příběh	
2.Před každou otázkou zopakoval daný oddíl příběhu	
3.Použil různé otázky MR	
4.Použil gesta jako připomínku	
5.Diskuse různým směrem	
6.Interakce se skupinou	
7.Laskavé odpovědi	
8.Vyrovnal se s chybnými odpověďmi	
9.Odpovídá z příběhu	
10. Používal klíčová slova	
11. Dobře naslouchal	
12. Nechal příběh vyučovat	
Čas začátku:	**Duchovní ponaučení - komentáře**
1.Zopakoval duchovní postřehy	
2.Využil 4 otázky – zdaleka – k srdci	
3.Ponaučení z hloubky příběhu	
4.Diskuse různými směry	
5. Podíl zapojení skupiny (v %)	
6. Laskavé odpovědi	
7. Povzbuzoval	
8.Umožnil lidem objevovat	
9.Nekázal	
Čas dokončení:	**Všeobecná práce se skupinou**
1.Vyrovnal se s problémy	
2. Reakce na otázky mimo příběh	
3.Popis skupiny	
4. Práce s načasováním	
5. Uvedl odkaz do Bible	

Příloha B: Vzorový příběh krok za krokem

Jak si připravit otázky

Zacheus, Lukáš 19, 1 - 10

Jak již naznačuje samotný název, v této kapitole si projdeme krok za krokem další vzorový příběh. Příběh o Zacheovi jsme vybrali úmyslně. Zčásti proto, že ho lidé obvykle zařazují do kategorie jednoduchých příběhů vhodných do dětské besídky. Takovým zajisté je - ale je také velmi hluboký.

Často ho slyšíme v této podobě: "Jistý muž jménem Zacheus velmi toužil vidět Ježíše. Protože byl nízkého vzrůstu, rozhodl se vylézt na strom, aby viděl přes dav. Lidé v davu ho neměli rádi, protože vybíral daně, ale Ježíš si toho malého muže všiml a šel k němu na oběd. Zacheus byl tak šťastný, že se rozhodl rozdat polovinu svého majetku chudým. I my bychom měli být jako Zacheus. "

Ačkoli to, co jsme právě slyšeli, skutečně v příběhu můžeme nalézt, dá se v něm toho objevit mnohem, mnohem více. Když budeme příběhem procházet metodou STS, odhalíme mnohé hluboké pravdy, které ukrývá.

Při zkoumání biblického příběhu o Zacheovi se soustředíme na formulování otázek. Použijeme na to metodu, která není zrovna ústní. Možné postřehy, ponaučení a otázky vám napíšeme. Vše napsané však představuje to, co by se mělo odehrávat ve vaší mysli. Jelikož nemůžeme být spolu a povídat si s vámi o přípravě osobně, museli jsme zvolit jinou metodu, jak vám tyto myšlenkové postupy předat - napsat je. Slova kurzívou představují to, co by vás mohlo napadnout. Zapsané otázky jsou příklady toho, co byste se mohli posluchačů zeptat na rozproudění diskuse.

Příprava biblického příběhu je založena na postupném nacházení duchovních pokladů a formulování otázek, které k nim dovedou naše posluchače. Když to děláte ve své mysli, příběh se stává vašimi poznámkami. Příběh je jako šňůra na prádlo. Když podél šňůry pomalu přecházíte ve své mysli, věšíte si na ni své poklady a pomocné otázky.

Pohled na množství poznámek k našemu vzorovému příběhu vás může trochu vylekat. Mohou se vám zdát příliš dlouhé, ale když si je začnete procházet, asi řeknete (jako řekli jiní), že se v tom hodně opakuje. Upřímně řečeno, tato ukázka nemusí vyhovovat vašemu stylu učení. Doporučujeme vám však, abyste se z ní alespoň pokusili něco naučit. Možná vám pomůže přijít na způsob, jak tvořit vhodné otázky. Stává se, že někteří lidé si až díky této kapitole ujasní, jak mají formulovat otázky.

Zpočátku, když si budete příběh o Zacheovi procházet sami, v něm asi nenajdete tolik pokladů, kolik vám jich představíme my. Nenechte se tím odradit. My jsme tento konkrétní příběh učili už mnohokrát na mnoha místech světa. Během četných diskusí s velkým množstvím lidí jsme se z něj hodně naučili a objevili v něm kopu pokladů, o které se nyní dělíme s vámi. Uvedené myšlenky jsou tedy sbírkou postřehů, které jsme nabyli během skupinových diskusí.

I vy budete přicházet na stále více pokladů, když to nevzdáte a budete se cvičit v přípravě a vyprávění příběhů. Může se vám dokonce stát, že v příběhu, který si nyní projdeme, najdete po nějakém čase další poklady. S Božím slovem to tak prostě funguje - nikdy nevyčerpáte bohatství jeho pravd!

V této kapitole budeme postupovat následovně: Poté, co si přečtete a naučíte se příběh o Zacheovi, ukážeme vám, jak nejprve v příběhu najít duchovní poklady a jak formulovat otázky, které k nim mohou dovést další lidi.
Může se stát, že některé duchovní objevy, které vám nabídneme, nebudete v příběhu vidět nebo s nimi nebudete souhlasit. Není to nic neobvyklého, ani byste to neměli vnímat jako problém. Když budete učit metodou STS jiné lidi, podělíte se s nimi jen o to, co v příběhu vidíte vy osobně. Některé myšlenky, které vám nabízíme, mohou být právě ze zmiňované kategorie - na diskusi. Když se o nich ve skupině diskutuje, velmi často Bůh mluví přes druhé a najednou si ve známé pasáži všimneme to, co jsme dosud nikdy neviděli.
Tvoření otázek, které vedou druhé k objevování, patří k nejtěžším částem celého STS. Doufáme, že vám námi nabízené opakování pomohou alespoň trochu se s touto novou zručností spřátelit. Když budete tento příběh vyučovat, můžete z něj pro krátkost času či jiné důvody probrat jen několik pokladů, a další si odložit na jindy.
Pojďme na to
Při tomto cvičení se doporučuje, abyste se nejprve naučili desetiveršový příběh o Zacheovi stylem STS. (Použijte k tomu text v hovorové řeči, který naleznete níže.) Naučte se příběh podle návodu v této příručce, v části Jak si připravit příběh:

1. Jedenkrát si přečtěte celý příběh nahlas.
2. Při čtení vám jistě neunikne, že jde o příklad příběhu převyprávěného do hovorové řeči. Používáme v něm slova, která běžně říkáme. Například, v Bibli může být použito slovo "celník", ale v tomto příběhu se mluví o "výběrčím daní".
3. Představujte si v mysli, co se v příběhu odehrává od začátku do konce.
4. Hned, jak dočtete, zavřete oči a nahlas opakujte vše, co jste si z příběhu zapamatovali. Představujte si příběh v obrazech. Snažte se zapamatovat si přesný příběh, ne přesná slova.
5. Vraťte se k příběhu a přečtěte si ho znovu nahlas. Určitě si všimnete částí, které jste vynechali, nebo nedopatřením k příběhu přidali.
6. Zavřete oči. Opět si příběh zopakujte nahlas. Při mluvení a vizualizaci příběhu v mysli nezapomínejte používat i vhodná gesta.

Po přibližně čtyřech čteních a opakováních si většina lidí uvědomí, že už umí vyprávět celý příběh dost přesně. Čím déle budete příběh zkoumat, tím vám bude bližší a budete ho znát důvěrněji. Předtím, než ho budete sdílet s lidmi, si ho můžete dále číst a opakovat, dokud ho nebudete umět na 100%.
Pokud si však ani po čtyřech či šesti takových kolech neumíte zapamatovat obsah příběhu, s vysokou pravděpodobností jste nevědomky sklouzli ke starému známému učení se slov nazpaměť, namísto nového způsobu, při kterém se snažíte zapamatovat si obsah. Zvyk je železná košile, i v učení. Vrátili jste se do starých kolejí a zcela tím změnili koncept STS!
Pokud si příběh neumíte zapamatovat, doporučujeme, abyste si ještě jednou prošli pokyny. Postupujte krok za krokem a pokuste se příběh o Zacheovi naučit ... technikou STS. A při opakování tentokrát nenahlížejte do psaného textu. Nezapomeňte, že příběh čtete nahlas a opakujete nahlas! (Lukáš 19, 1 - 10, převyprávěné)

Ježíš pak vešel do Jericha. Byl v něm muž, jménem Zacheus, který byl hlavním výběrčím daní a byl bohatý. Toužil spatřit Ježíše, aby věděl, kdo to je. Kvůli zástupu Ho ale nemohl spatřit, neboť byl nízké postavy. Běžel tedy napřed a vylezl na divoký fíkovník, aby Ježíše viděl odtud, neboť měl tudy jít. Když Ježíš přišel na to místo, vzhlédl a řekl mu: "Zachee, pojď rychle dolů, neboť dnes musím zůstat ve tvém domě." On rychle slezl a s radostí Ho přijal. Všichni, kteří to viděli, reptali: Šel si odpočinout k hříšníkovi.
Ale Zacheus řekl Pánu: "Pane, polovinu svého majetku dávám chudým, a pokud jsem někoho v něčem oklamal, vrátím to čtyřnásobně."
Ježíš mu odpověděl: "Dnes přišla spása do tohoto domu, vždyť i on je Abrahamovým synem. Syn člověka přišel hledat a spasit, co zahynulo. "

Nepřehlédněte!

Poté, co si připravíte příběh, si možná uvědomíte, že nejste schopni podložit všechny myšlenky, které vás při přípravě napadly. Když budete učit druhé, měli byste nepodložené myšlenky vynechat. Odložte si je stranou, možná je budete moci použít jindy, když budou podložené jiným příběhem.
Někdy se vám během prezentace a kladení otázek může stát, že vám Bůh zjeví nějakou další pravdu prostřednictvím odpovědí posluchačů. Příležitostně také dochází k tomu, že se během diskuse vaše původní myšlenky ukážou jako pravdivé!
Předtím, než budete pokračovat ve čtení, přemýšlejte chvíli o příběhu. Zkuste se do něj zadívat, zda v něm nenajdete nějaké duchovní poklady. Pak si procházejte příběh o Zacheovi a zkuste si odpovědět na každou z otázek moudrého rádce. Jaké duchovní informace se dozvídám o každé postavě v příběhu z toho, co říká, dělá, jak se rozhoduje (a jak jinak by se mohla rozhodnout)? Všímejte si následky a dosah daných rozhodnutí. Co se dozvídám o Bohu z toho, co říká a dělá? Toto cvičení je skvělou příležitostí na tříbení vašich dovedností.
Pak, když budete mít příběh ještě čerstvě v paměti, si můžete své objevy srovnat s našimi. Možná najdete poklady, které my nezmiňujeme. Podobně i my možná uvádíme některé objevy, které jste si nevšimli zase vy. Užijte si své hledání pokladů!

Některé z duchovních objevů, o kterých jsme přemýšleli:

1. Lidé s očividným zájmem o Ježíše bránili Zacheovi, aby se dostal do Jeho blízkosti.
2. Zacheus byl nízké postavy, ale vysokého postavení. Byl to boháč a hlavní výběrčí daní, ale tak moc chtěl vidět Ježíše, že neváhal sáhnout po nestandardním řešení, když to jednodušší selhalo.
3. Pravděpodobnost, že si při své důležitosti Zacheus vysloužíod lidí posměch za svůj nepříliš důstojný běh po ulici a lezení na strom, ho neodradila od kroků nutných k tomu, aby viděl Ježíše.

4. V příběhu vidíme, že Pán Ježíš jde po ulici obklopený zástupem, který se na Něj tlačí a chce Ho vidět. On si však nikoho z nich nezavolá stranou. Na místo toho si vybírá člověka, který je od něj dál a navíc je na stromě!
5. Ježíš Zachea oslovil jménem, což nám ukazuje Ježíšův osobní zájem o tohoto člověka.
6. Ježíš se sám pozval do Zacheova domu, což je ve většině kultur dost troufalé. Ježíš tím dává najevo Své poznání a jistotu toho, co se "musí" stát, jakoby znal budoucnost.
7. Když se někdo podívá nahoru, zejména, pokud je to vůdce, který má u sebe následovníky, často zvednou zrak i kolemjdoucí, aby zjistili, na co se ten člověk dívá. Je proto vysoce pravděpodobné, že Ježíš nebyl jediný, kdo se na Zachea díval. Viděli ho všichni kolem! Zacheus při svém "odhalení" neprojevil ani strach, ani rozpaky. Naopak projevil radost.
8. Ježíš Zacheovi nevysvětluje, proč musí vejít do jeho domu. Je zajímavé, že Zacheus nezaváhal a okamžitě reagoval na Ježíšovo předvolání. Ukazuje nám to, že Ježíšovi důvěřoval.
9. Lidé v zástupu mluvili proti Zacheovi a reptali na Ježíše, že "si šel odpočinout k hříšníkovi ". Slovo "šel" může naznačovat, že Ježíš byl právě na od chodu nebo již k Zacheovi odešel. Na základě toho, co Ježíš zástupu řekl v přítomnosti Zachea, můžeme usuzovat, že Ježíš věděl o jejich kritice. Nebránil se vůči stížnostem davu a pokračoval po cestě k Zacheovu domu.
10. Lidé se pohoršovali nad Ježíšem, že "si šel odpočinout k hříšníkovi", což naznačuje, že se lidé v zástupu za hříšníky zjevně nepovažovali.
11. Lidé v davu se tvářili jako "následovníci" Pána Ježíše. Šli za Ním a tlačili se na Něj z každé strany natolik, že Zacheus Ježíše kvůli nim ani neviděl. Ačkoliv jejich kritika naznačuje, že jim záleželo na tom, s kým Ježíš stoloval, zdá se, jakoby Mu tím chtěli naznačit, že jejich domy by byly mnohem lepší volbou. Ve skutečnosti Mu stížnostmi kvůli výběru hostitele projevili maximální neúctu.
12. Kritizující zástup si sice myslel své, ale zdá se, že neměl dost odvahy říci to Ježíšovi do očí. Lidé zjevně neměli ponětí o Ježíšově moci, když se chovali, jako by je Ježíš ani nemohl slyšet, vždyť si to jen tak reptali mezi sebou.
13. Když bohatý Zacheus řekl, že dává polovinu svého majetku chudým, ukázal tím, že se v jeho srdci něco událo.
14. Zacheus prohlásil, že pokud někoho v něčem oklamal, vrátí mu to čtyřnásobně. Zacheus neřekl, že tak učiní, jen pokud ho někdo obviní nebo jej uznají vinným. Ukradené peníze chtěl vrátit ze své vlastní iniciativy a na základě svobodného rozhodnutí. Někdo by mohl přijít s názorem, že Zacheus asi již dříve dával peníze chudým, ale postoj lidí v zástupu svědčí spíše o opaku. Pokud by již dříve rozdal polovinu svého majetku chudým, mohl to samozřejmě udělat potají. Pokud by ale byl vrátil čtyřnásobek újmy těm, které poškodil, určitě by se to rychle rozkřiklo a Zachea by lidé považovali za ctihodného člověka.

    Z příběhu se dozvídáme jen tolik, že si Zacheus v určitém bodě tohoto příběhu přiznal svou hříšnost a chtěl věci napravit. Ježíš řekl, že v ten den při

šla spása do Zacheova domu. Vidíme, že Zacheus projevil nevídanou štědrost.

15. Na první pohled by se mohlo zdát, že se Zacheus pokusil koupit si u Ježíše duchovní přijetí. Víme však, že Zacheus v ten den skutečně uvěřil v Pána Ježíše, protože On sám mu řekl: "Dnes přišla spása do tohoto domu." Zacheus je v příběhu jediný, kdo si přiznal, že je hříšný, a také jediný, kdo získal v ten den spasení.
16. V příběhu řekl Ježíš přímo Zacheovi: "Dnes přišla spása do tohoto domu. "Neskončil však při tom, ale dodal," vždyť i on je Abrahamovým synem." Z tohoto vidíme, že tam kromě Zachea byli přítomni i jiní lidé. Nicméně z toho, co Ježíš řekl, se dá usuzovat, že to říkal někomu jinému a Zachea před těmito lidmi bránil!
17. Ježíšův výrok, že účelem Jeho příchodu je "hledat a spasit, co zahynulo," se mohl týkat Zachea. Ale zdá se, že jde také o souhrnný výrok, kterým Ježíš kritizoval zástup.
18. V tomto příběhu vidíme, jak se Ježíš, v té době významný vůdce, osobně zajímal o člověka, jehož každý nenáviděl. Ježíš znal jeho jméno. Ježíš nedal na názor ostatních. Věděl, co si zástup mumlal pod nos. Ale nakonec mohl říci, že Zacheus v ten den přijal spasení. Kombinace všech těchto věcí v příběhu poukazuje na to, že Ježíš je Bůh.
19. Na začátku příběhu to vypadá tak, že Zacheus je ten, kdo hledá Ježíše. Ale nakonec je tento příběh o tom, že Ježíš hledal Zachea!

Formulování otázek k duchovním postřehům:

V rámci cvičení vám ukážeme, jak formulovat otázky, které druhé přivedou k výše uvedeným postřehům. Určitě vám neunikne, že někdy použijeme i několik otázek za sebou, abychom pozornost posluchačů obrátili na daný postřeh.

Každá z otázek má posluchače nasměrovat k duchovním postřehům, které vám vždy po jednom zopakujeme pod zkratkou "DP". Za nimi následují otázky, které mají druhým pomoci objevit daný duchovní postřeh. Ty označujeme "ODP". Věříme, že díky tomuto systému snáze pochopíte, jak vést lidi krok za krokem k tomu, aby našli duchovní postřehy. Podobá se to lákání ptáčka do klece pomocí cestičky z drobků.

Pokud se na otázky podíváte blíže, uvidíte, že používáme slova související s otázkami moudrého rádce. Můžeme se ptát, jaké duchovní informace se dozvídáme o stavu srdce postav v příběhu z toho, co říkají a dělají, z rozhodnutí, které učinily nebo mohly udělat, a také z následků a vlivu těchto rozhodnutí. A také hledáme, co se z příběhu dozvídáme o Božím charakteru.

1.DP - Lidé s očividným zájmem o Ježíše bránili Zacheovi, aby se dostal do Ježíšovy blízkosti.

DPO:

- *V tomto příběhu jsme viděli, že Zacheus chtěl vidět Ježíše, ale nedokázal se k Němu dostat. Kromě toho, že byl nízkého vzrůstu, jsme také viděli, že se mu lidé postavili do cesty. Co právě dělali, když mu zatarasili přístup k Ježíši?*
- *Pokud řekneme, že lidé, kteří chtěli být v Ježíšově blízkosti, bránili hledajícímu ve výhledu na Ježíše, co nám to říká o zástupu?*

2. DP - Zacheus byl nízké postavy, ale vysokého postavení. Byl to boháč a hlavní výběrčí daní, ale tak moc chtěl vidět Ježíše, že neváhal sáhnout po nestandardních řešeních, když to jednodušší selhalo.

DPO:

- *Jak byste popsali Zacheovo společenské postavení, obchodní a ekonomický status ve společnosti?*
- *Takže Zacheus si za peníze najal pár siláků, aby mu k Ježíši prorazili cestu? Souhlasíte? Ne?*
- *Dobře, co se Zacheus ve skutečnosti rozhodl udělat? Když tento vysoce postavený muž nemohl vidět Ježíše přirozenou či jednoduchou cestou, do jakého extrému se rozhodl Zacheus zajít?*

3. DP - Pravděpodobnost, že si při své důležitosti Zacheus za svůj nepříliš důstojný běh po ulici a lezení na strom vysloužil od lidí posměch, ho neodradila od kroků nutných k tomu, aby viděl Ježíše.

DPO:

- *Vidíme v první části příběhu něco, co by nám mohlo prozradit, co si místní lidé mysleli o Zacheovi?*
- *Zacheus byl důležitý člověk a věděl, že ho lidé považují za opovrženíhodné individuum. Považuje se u lidí Zacheova ražení takové chování - běh po ulici a lezení na strom - za normální? Riskoval tím Zacheus něco, pokud by ho někdo viděl utíkat po ulici a lézt na strom?*
- *Co jiného mohl Zacheus udělat?*
- *Co nám o Zacheovi říkají jeho činy?*

4. DP - V příběhu vidíme, že Pán Ježíš jde po ulici obklopený zástupem, který se na Něj tlačí a chce Ho vidět. On si však nikoho z nich nezavolá stranou. Namísto toho si vybírá člověka, který je od něj dál a navíc je na stromě!

DPO:

- *Když šel Ježíš po ulici obklopen zástupem, koho z nich oslovil?*
- *Co nám může Ježíšovo chování ukazovat?*

5. DP - Ježíš Zachea oslovil jménem, což nám ukazuje Ježíšův osobní zájem o tohoto člověka.

DPO:

- *Když tak nad tím uvažuji, dá se z Ježíšových slov vyčíst osobní zájem o Zachea?*

6. DP - Ježíš se sám pozval do Zacheova domu, což je ve většině kultur dost troufalé. Ježíš tím dává najevo Své poznání a jistotu toho, co se "musí" stát, jakoby znal budoucnost.

DPO:

- *Kdo vedl rozhovor a v čem bylo pozvání trochu neobvyklé?*

7. DP - Když se někdo podívá nahoru, zejména, pokud je to vůdce, který má u sebe následovníky, často zvednou zrak i kolemjdoucí, aby zjistili, na co se ten člověk dívá. Je proto vysoce pravděpodobné, že Ježíš nebyl jediný, kdo se na Zachea díval. Viděli ho všichni kolem! Zacheus při svém "odhalení" neprojevil ani strach, ani rozpaky. Naopak projevil radost.

DPO:

- *Zažili jste to už, že jste byli ve skupině lidí a někdo z nich se podíval nahoru a na něco zíral? Co udělali ostatní ve skupině?*
- *Dá se z příběhu zjistit, zda Zachea na stromě viděl i někdo jiný kromě Ježíše? Jak?*
- *Zacheus se ocitl ve velmi trapné situaci a každý ho VIDĚL! Jak se asi může cítit bohatý a mocný člověk, když ho přistihnou při něčem tak dětinském a navíc na stromě?*
- *Zacheus se nesnažil skrývat, ani omlouvat. Rozhodl se být radostný a spěchat se k Ježíši. Jak jinak se mohl zachovat? Co nám o něm ukazují jeho reakce?*

8. DP - Ježíš Zacheovi nevysvětluje, proč musí vejít do jeho domu. Je zajímavé, že Zacheus nezaváhal a okamžitě reagoval na Ježíšovo předvolání. Pospíchal. Ukazuje nám to, že Ježíšovi důvěřoval.

DPO:

- *Jak Zacheus reagoval na to, když ho Ježíš zavolal dolů? Co přesně udělal? Co nám to říká o Zacheovi?*

9. DP - Lidé v zástupu mluvili proti Zacheovi a reptali na Ježíše, že "si šel odpočinout k hříšníkovi ". "Šel" může naznačovat, že Ježíš byl právě na od chodu nebo již k Zacheovi odešel. Na základě toho, co Ježíš zástupu řekl v přítomnosti Zachea, můžeme usuzovat, že Ježíš věděl o jejich kritice. Nebránil se nespokojenému davu a pokračoval po cestě do Zacheova domu.

DPO:

- *Z toho, co si lidé reptali pod nos, víme, že se považovali za lepší než Zacheus. Ovlivnilo to nějak Zachea?*

- *Ježíš se nenechal vyrušit a pokračoval v cestě k Zacheově domu. Jak jinak by mohl reagovat na kritiku zástupu?*
- *Co nám o Ježíši vypovídá Jeho nereagování na kritiku davu?*

10. DP – To, že lidé pohrdali Ježíšem, že "si šel odpočinout k hříšníkovi", naznačuje, že lidé v zástupu se za hříšníky zjevně nepovažovali.

DPO:

- *Mohlo by nám to, co si lidé v zástupu mezi sebou reptali, říct něco o Zacheově duchovním stavu?*
- *Můžeme z reptání lidí v davu odhadnout, co si lidé mysleli o svém vlastním duchovním stavu?*

11. DP - Lidé v davu se tvářili jako "následovníci" Pána Ježíše. Šli za Ním a tlačili se na Něj z každé strany natolik, že Zacheus Ježíše kvůli nim ani neviděl. Přestože jejich kritika naznačuje, že jim záleželo na tom, s kým Ježíš stoloval, zdá se, jakoby Mu tím chtěli naznačit, že jejich domy by byly mnohem lepší volbou. Ve skutečnosti Mu pomluvením Jeho výběru hostitele projevili maximální neúctu.

DPO:

- *Přemýšlím, zda je na začátku příběhu něco, kvůli čemu bychom zástup označili za "následovníky" Ježíše?*
- *Dav Pána Ježíše obsypal a šel za Ním, kam se pohnul. Co nám naznačuje jejich chování a zjevný zájem o to, s kým Ježíš trávil Svůj osobní čas?*
- *Jakou úctu zástup Ježíšovi ve skutečnosti projevuje, když se vyjadřuje k Jeho záměru jít do Zacheova domu?*

12. DP - kritizující zástup si sice myslel své, ale zdá se, že neměl dost odvahy říct to Ježíšovi do očí. Lidé zjevně neměli ponětí o Ježíšově moci, kdy se chovali, jakoby je Ježíš ani nemohl slyšet, vždyť si to jen tak reptali mezi sebou.

DPO:

- *Pamatujete si, jak se zástup rozpačitě Ježíše zeptal, proč chce opustit všechny, kdo chtějí být s Ním a místo toho jít do domu hříšníka? Ne? Máte pravdu. Nikdo z nich takto nereagoval. Co místo toho udělali?*
- *Co v jejich chování nám může ukázat, zda si Ježíše skutečně vážili nebo ne?*

13. DP - Když bohatý Zacheus řekl, že dává polovinu svého majetku chudým, ukázal tím, že se něco událo v jeho srdci.

DPO:

- *Jakou štědrou věc se Zacheus zavázal udělat?*
- *Ukazuje nám to, že se mu změnil žebříček hodnot?*

14. DP - Zacheus prohlásil, že pokud někoho v něčem oklamal, vrátí mu to čtyřnásobně. Zacheus neřekl, že tak učiní, jen pokud ho někdo obviní nebo ho uznají vinným. Ukradené peníze chtěl vrátit ze své vlastní iniciativy a na základě svobodného rozhodnutí.

Někdo by mohl přijít s názorem, že Zacheus asi již dříve dával peníze chudým, ale postoj lidí v zástupu svědčí spíše o opaku. Pokud by již dříve rozdal polovinu svého majetku chudým, mohl to samozřejmě udělat potají. Ale pokud by už dříve byl vrátil čtyřnásobek újmy těm, které poškodil, určitě by se to rychle rozkřiklo a lidé by Zachea považovali za ctihodného člověka.

Z příběhu se dozvídáme jen tolik, že si Zacheus v určitém bodě tohoto příběhu přiznal svou hříšnost a chtěl věci napravit. Ježíš řekl, že v ten den přišla spása do Zacheova domu. Vidíme, že Zacheus projevil nevídanou štědrost.

DPO:

- *Je v příběhu něco, co by naznačovalo, že Zachea někdo obvinil či usvědčil z krádeže, proto se nyní snaží penězi "vykoupit" z problémů?*
- *Dozvídáme se z příběhu, ať Zacheus začal lidem vracet peníze už před setkáním s Ježíšem nebo si myslíte, že Zacheus dospěl k tomu rozhodnutí až v den, kdy ho navštívil Ježíš?*
- *Můžeme na základě názoru lidí na Zachea říci, že byl již dříve neuvěřitelně čestným výběrčím daní a už předtím se o polovinu utržených peněz dělil s chudými?*
- *Co myslíte, bylo to pro Zachea těžké jít osobně za těmi, které křivě obvinil a vzal od nich peníze, a vrátit jim je?*
- *Dokážeme na základě příběhu říci, zda Zacheovi setkání s Ježíšem změnilo život? Pokud ano, co o tom svědčí?*

15. DP - Na první pohled by se mohlo zdát, že se Zacheus pokusil koupit si u Ježíše duchovní přijetí. Víme však, že Zacheus v ten den skutečně uvěřil v Pána Ježíše, protože On sám mu řekl: "Dnes přišla spása do tohoto domu." Zacheus je v příběhu jediný, kdo si přiznal, že je hříšný, a také jediný, kdo získal v ten den spasení.

DPO:

- *Myslíte si, že se Zacheus snažil koupit si Ježíšovu přízeň?*
- *Je v příběhu něco, na základě čeho bychom mohli posoudit, zda v daný den skutečně došlo v Zacheově životě k nějaké změně v duchovní oblasti?*
- *Mohlo by nám to, co Ježíš řekl o Zacheovi, ukázat, zda Zacheus skutečně uvěřil?*
- *Kdo si v příběhu přiznal, že je hříšný?*
- *Kdo se v příběhu za hříšného nepovažoval?*
- *Kolik lidí v příběhu projevilo Ježíši důvěru?*

- *Kdo ze všech lidí v příběhu získal spasení?*
- *Můžeme na základě příběhu říci, jaký je rozdíl mezi těmi, kteří měli přístup k Ježíši a získali spasení a těmi, kteří k Ježíši měli přístup, ale nedošli k spásné víře?*

16. DP - V příběhu řekl Ježíš přímo Zacheovi: "Dnes přišla spása do tohoto domu. "Neskončil však při tom, ale dodal," vždyť i on je Abrahamovým synem. " Z tohoto vidíme, že tam kromě Zachea byli přítomni i jiní lidé. Navíc, z toho co Ježíš řekl, se dá usuzovat, že to říkal někomu jinému a Zachea před těmito lidmi bránil!

DPO:

- *Zdá se, jakoby tam v okamžiku Zacheova vyznání víry byl jen on a Ježíš. Ale když Ježíš říká, "vždyť i on je Abrahamovým synem," nenaznačuje nám to, že tam s nimi byli i jiní lidé?*
- *Myslím na to, že nejprve Ježíš mluví k Zacheovi přímo a pak o něm říká, že "on" je Abrahamovým synem. Ke komu asi tehdy Ježíš mluvil?*
- *Snaží se Ježíš Zachea nějakým způsobem obhajovat?*
- *Co se Ježíš snaží lidem ukázat o nich samotných a o Zacheovi?*

17. DP - Ježíšův výrok, že účelem Jeho příchodu je "hledat a spasit, co zahynulo," se mohl týkat Zachea. Ale zdá se, že jde také o souhrnný výrok, kterým Ježíš kritizoval zástup.

DPO:

- *Ježíš zakončil příběh tím, že přítomným řekl o účelu Svého příchodu na svět - "hledat a spasit, co zahynulo". Co nám říká Jeho souhrnný výrok?*
- *Myslíte si, že se Ježíš snažil lidem ukázat něco o nich samých?*
- *Máte k tomu nějaké své postřehy?*

18. DP - V tomto příběhu vidíme, jak se Ježíš, v té době významný vůdce, osobně zajímal o člověka, jehož každý nenáviděl. Ježíš znal jeho jméno. Ježíš nedal na názor ostatních. Věděl, co si zástup mumlal pod nos. Kromě toho byl Ježíš schopný říci, že Zacheus v ten den přijal spasení. Kombinace všech těchto věcí v příběhu poukazuje na to, že Ježíš je Bůh.

DPO:

- *Dělá v tomto konkrétním příběhu Ježíš něco, co nám ukazuje, kým je?*
- *Je v příběhu vidět něco, co Ježíš říká nebo dělá, co by naznačovalo, že je více než jen člověk? Například, kdo ví, co si druzí myslí nebo dokáže s jistotou říci, že něčí hříchy byly odpuštěny?*

19. DP - Na začátku příběhu to vypadá tak, že Zacheus je ten, kdo hledá Ježíše. Ale nakonec je tento příběh o tom, že Ježíš hledal Zachea!

DPO:

- *Když si vezmeme začátek příběhu, řekli byste, že v něm Zacheus hledal Ježíše?*
- *Na základě čeho si to myslíte?*
- *Když se ale posuneme dál, řekli byste, že Ježíš hledal Zachea?*
- *Kde to v příběhu vidíte?*
- *Jak je to tedy? Hledal Zacheus Ježíše nebo Ježíš Zachea?*
- *Nebo je pravda obojí? Co myslíte?*

Duchovní ponaučení, která vidíme

Dalším krokem je příprava duchovních aplikací. Každá z aplikací se musí zakládat na konkrétním duchovním postřehu, proto vám uvádíme seznam duchovních postřehů ještě jednou. Za každým postřehem následuje s ním spojené duchovní ponaučení.
Stejně jako jsme to udělali s otázkami, které vedou k duchovním postřehům, dáme vám nakonec i návrhy otázek, které druhé dovedou k duchovním ponaučením. Všechno to opakujeme kvůli tomu, abyste si všimli, jak vedou otázky posluchače k postřehům, jak postřehy vedou nás k ponaučením a nakonec jaké otázky vedou posluchače k ponaučením.
Nyní se podíváme na seznam duchovních ponaučení. Předtím si však zopakujeme duchovní postřehy, z nichž ponaučení vycházejí. Uvádíme je znovu kvůli tomu, aby bylo pro vás jednodušší sledovat, jak spolu souvisí. Označili jsme je opět "DP". Za každým duchovním postřehem bezprostředně následuje duchovní ponaučení označené zkratkou "DPN". Duchovní ponaučení jsou návrhy, proto je, tak jako v případě duchovních postřehů, uvádíme kurzívou.

1. DP - Lidé s očividným zájmem o Ježíše bránili Zacheovi, aby se dostal do Jeho blízkosti.
DPN - My, kteří o sobě tvrdíme, že následujeme Ježíše, můžeme být někdy tak upření na to, abychom se k Němu dostali co nejblíže (nebo byli co nejnábožnější), že někdy - ať už vědomě či nevědomě - stojíme v cestě těm, kteří Ho hledají.
2. DP - Zacheus byl nízké postavy, ale vysokého postavení. Byl to boháč a hlavní výběrčí daní, ale tolik chtěl vidět Ježíše, že neváhal sáhnout po nestandardním řešení, když to jednodušší selhalo.
DPN - Když chceme najít Ježíše, musíme být připraveni dát hrdost stranou a učinit vše potřebné, abychom Ho nalezli a následovali.
3. DP - Pravděpodobnost, že si při své důležitosti Zacheus vysloužil od lidí posměch za svůj nepříliš důstojný běh po ulici a lezení na strom, ho neodradila od kroků nutných k tomu, aby viděl Ježíše.
DPN - Nikdy nesmíme dopustit, aby nám naše pýcha či strach z toho, co na to řeknou lidé, bránili v poznávání Ježíše. I kdyby to, co musíme udělat, vypadalo v očích lidí hloupě či pod naši úroveň, musíme to i tak učinit.

4. DP - V příběhu vidíme, že Pán Ježíš jde po ulici obklopený zástupem, který se na Něj tlačí a chce Ho vidět. On si však nikoho z nich nezavolá stranou. Namísto toho si vybírá člověka, který je od něj dál a navíc je na stromě!
DPN - V ten den se o Ježíšovu přízeň ucházelo množství lidí. Zdálo se, že je zajímal, ale On si jich nevšímal a vybral si jen jednu jedinou osobu. Mnozí lidé ve světě se tváří, že je Bůh zajímá, ale mnozí to nemyslí upřímně. Tak, jak Ježíš oslovil právě toho jednoho, který to myslel upřímně, tak Bůh i dnes zná naše srdce a ví, zda Ho skutečně hledáme.
5. DP - Ježíš Zachea oslovil jménem, což nám ukazuje Ježíšův osobní zájem o tohoto člověka.
DPN - Zde vidíme Ježíšův hluboký zájem a péči o člověka - Ježíš ví, kde se daná osoba nachází i to, jak se jmenuje. Pokud pochopíme, že Ježíš je milostivý vůči těm, kteří Ho hledají, zatoužíme, aby nás znal jménem. Vědomí toho, že nás Ježíš zná osobně, může být pro nás velkou útěchou. Pokud Zacheus toužil Ježíše alespoň spatřit, jaké nádherné pro něj muselo být, když ho Ježíš oslovil jménem!
6. DP - Ježíš se sám pozval do Zacheova domu, což je ve většině kultur dost troufalé. Ježíš tím dává najevo Své poznání a jistotu toho, co se "musí" stát, jakoby znal budoucnost.
DPN - Je úžasné a povzbuzující, že Ježíš chce být s těmi, kteří Ho hledají, i to, že Ježíš ví, co se stane.
7. DP - Když se někdo podívá nahoru, zejména, pokud je to vůdce, který má u sebe následovníky, často zvednou zrak i kolemjdoucí, aby zjistili, na co se ten člověk dívá. Je proto vysoce pravděpodobné, že Ježíš nebyl jediný, kdo se na Zachea díval. Viděli ho všichni kolem! Zacheus při svém "odhalení" neprojevil ani strach, ani rozpaky. Naopak projevil radost.
DPN - Když se na nás dívají nevěřící nebo nevěrní následovníci Ježíše a myslí si o nás, že jsme pro smích nebo nepříliš inteligentní, neboť chceme poznat Ježíše, nesmíme se jimi nechat ovlivnit. Když víme, že se o nás Ježíš osobně zajímá, měli bychom reagovat s radostí.
8. DP - Ježíš Zacheovi nevysvětluje, proč musí vejít do jeho domu. Je zajímavé, že Zacheus nezaváhal a okamžitě reagoval na Ježíšovo zavolání. Pospíchal. Ukazuje nám to, že Ježíšovi důvěřoval.
DPN - Pokud si v určitém okamžiku uvědomíme, že nás Ježíš volá, musíme na to odpovědět, a reagovat podle Jeho pokynů. Poslechnout okamžitě je projevem důvěry vůči tomu, kdo vydal rozkaz. Opožděné uposlechnutí může být totéž jako neuposlechnutí.
9. DP - Lidé v zástupu mluvili proti Zacheovi a reptali na Ježíše, že "si šel odpočinout k hříšníkovi ". "Šel" může naznačovat, že Ježíš byl právě na odchodu nebo již k Zacheovi odešel. Na základě toho, co Ježíš zástupu řekl v přítomnosti Zachea, můžeme usoudit, že Ježíš věděl o jejich kritice. Nebránil se reptajícímu davu a pokračoval po cestě do Zacheova domu.
DPN - Můžeme dobře začít. Nesmíme se však nechat vychýlit z cesty, i kdyby se na nás valila kritika našeho okolí - a i kdyby přicházela z řad věřících.
10. DP - Rozhořčení na Ježíše, že "si šel odpočinout k hříšníkovi", naznačuje, že lidé v zástupu se za hříšníky zjevně nepovažovali.

DPN - Pýchu lidí prozradí jejich slova a skutky. Kéž bychom nebyli jako tito pyšní lidé, kteří si nechtěli přiznat svou hříšnost.
11. DP - Lidé v davu se tvářili jako "následovníci" Pána Ježíše. Šli za Ním a tlačili se na Něj z každé strany natolik, že Zacheus Ježíše kvůli nim ani neviděl. Přestože jejich kritika naznačuje, že jim záleželo na tom, s kým Ježíš stoloval, zdá se, jakoby Mu tím chtěli naznačit, že jejich domy by byly mnohem lepší volbou. Ve skutečnosti Mu kritikou výběru hostitele projevili maximální neúctu.
DPN - Ne všichni, kteří o sobě tvrdí, že následují Ježíše, Ho skutečně znají. Někteří lidé, kteří se chovají zbožně, projevují totální neúctu vůči tomu, co Ježíš dělá a říká v Bibli.
12. DP - kritizující zástup si sice myslel své, ale zdá se, že neměl dost odvahy říct to Ježíšovi do očí. Lidé zjevně neměli ponětí o Ježíšově moci, kdy se chovali, jakoby je Ježíš ani nemohl slyšet, vždyť si to jen tak reptali mezi sebou.
DPN - Reakce zástupu se velmi podobá dnešním lidem, kteří si myslí, že Bůh neslyší, co si mezi sebou šeptají, a nevidí, co dělají v skrytosti a pod rouškou noci.
13. DP - Když bohatý Zacheus řekl, že dává polovinu svého majetku chudým, ukázal tím, že se něco událo v jeho srdci.
DPN - Skutečné setkání s Ježíšem způsobuje změnu světonázoru a hodnot.
14. DP - Zacheus prohlásil, že pokud někoho v něčem oklamal, vrátí mu to čtyřnásobně. Zacheus neřekl, že tak učiní, jen pokud ho někdo obviní nebo ho uznají vinným. Ukradené peníze chtěl vrátit ze své vlastní iniciativy a na základě svobodného rozhodnutí.
Někdo by mohl přijít s názorem, že Zacheus asi již dříve dával peníze chudým, ale postoj lidí v zástupu svědčí spíše o opaku. Pokud by již dříve rozdal polovinu svého majetku chudým, mohl to samozřejmě udělat potají. Ale pokud by byl vrátil čtyřnásobek újmy těm, kterým poškodil, určitě by se to rychle rozkřiklo a Zachea by lidé považovali za ctihodného člověka.
Z příběhu se dozvídáme jen tolik, že si Zacheus v určitém bodě tohoto příběhu přiznal svou hříšnost a chtěl věci napravit. Ježíš řekl, že v ten den přišla spása do Zacheova domu. Vidíme, že Zacheus projevil nevídanou štědrost.
DPN - Zacheus, bohatý výběrčí daní, se změnil z chamtivce na čestného a štědrého člověka. Přestože byl hlavním výběrčím daní, pokořil se a slíbil, že se přizná těm, jež oklamal, a vrátí čtyřnásobek toho, co jim ukradl. Když uvěříme v Pána Ježíše a přiznáme si svou hříšnost, měli bychom se také pokořit, vyrovnat se se svou minulostí a štědře nahradit škodu těm, kterým jsme ublížili.
15. DP - Na první pohled by se mohlo zdát, že se Zacheus pokusil koupit si u Ježíše duchovní přijetí. Víme však, že Zacheus v ten den skutečně uvěřil v Pána Ježíše, protože On sám mu řekl: "Dnes přišla spása do tohoto domu." Zacheus je v příběhu jediný, kdo si přiznal, že je hříšný, a také jediný, kdo získal v ten den spasení.
DPN - Spasení přichází k tomu, kdo si nejprve přizná, že je hříšný.
16. DP - V příběhu řekl Ježíš přímo Zacheovi: "Dnes přišla spása do tohoto domu. "Neskončil však při tom, ale dodal," vždyť i on je Abrahamovým synem. " Z tohoto vidíme, že tam byli mimo Zachea přítomni i jiní lidé. Navíc z toho, co

Ježíš řekl, se dá usuzovat, že to říkal někomu jinému a bránil Zachea před těmito lidmi!

DPN - Viděli jsme, jak se Ježíš choval k Zacheovi a jak se Zacheus obrátil a uvěřil v Něho. Ale kromě nich tam byl i kritizující zástup, který to vše sledoval. Ježíš se však ani od nich neodvrací. Snaží se tímto samospravedlivým lidem pomoci uvědomit si, že i oni potřebují Boží milost a že Zacheus je hodný Jeho pozornosti. I dnes jsou mezi námi samospravedliví a kritičtí lidé, jejichž život se změní, když následují Pána Ježíše.

17. DP - Ježíšův výrok, že účelem Jeho příchodu je "hledat a spasit, co zahynulo," zajisté poctil Zachea. Zdá se, že jde o souhrnný výrok, kterým Ježíš kritizoval zástup.

DPN - Když chceme od Boha pochvalu a uznání, musíme si přiznat svou ztracenost a hříšnost a dovolit Mu, aby nás zachránil.

18. DP - V tomto příběhu vidíme, jak se Ježíš, v té době významný vůdce, osobně zajímal o člověka, jehož každý nenáviděl. Ježíš znal jeho jméno. Ježíš nedal na názor ostatních. Věděl, co si zástup mumlal pod nos. Kromě toho byl Ježíš schopný říci, že Zacheus v ten den přijal spasení. Kombinace všech těchto věcí v příběhu poukazuje na to, že Ježíš je Bůh.

DPN - Když chceme vědět, jak by se k nám choval Ježíš dnes, můžeme se podívat na to, jak Ježíš komunikoval s davem a se Zacheem.

19. DP - Na začátku příběhu to vypadá tak, že Zacheus je ten, kdo hledá Ježíše. Ale nakonec je tento příběh o tom, že Ježíš hledal Zachea!

DPN - V příběhu vidíme, že Zacheus skutečně hledal Ježíše, ale také to, že i Ježíš hledal Zachea. Víme, že platí obojí. My musíme hledat Ježíše. Ale je úžasné uvědomit si, že i On hledá nás!

Formulování otázek k duchovním ponaučením:

Nakonec se podívejme na otázky, které vedou k duchovním ponaučením. Opět uvádíme seznam duchovních postřehů i duchovních ponaučení, abyste si mohli uvědomit, jako jedno s druhým souvisí. Otázky k duchovním aplikacím označujeme zkratkou "DAO". Všimněte si, že mezi nimi chybí dvě poslední otázky, které jste se naučili: "Stalo se to někdy vám nebo někomu, koho znáte?" a "Co z tohoto příběhu by nám mohlo pomoci, pokud bychom se ocitli v podobné situaci?" Tyto otázky můžete posluchačům klást tak často, jak uznáte za vhodné.

1. DP - Lidé s očividným zájmem o Ježíše bránili Zacheovi, aby se dostal do Blízkosti.

DPN - My, kteří o sobě tvrdíme, že následujeme Ježíše, můžeme být někdy tak upření na to, abychom se k Němu dostali co nejblíže (nebo byli co nejzbožnější), že někdy - ať už vědomě či nevědomě - stojíme v cestě těm, kteří Ho hledají.

DPNO:

- *Je možné, že i dnes nábožensky založení lidé stojí v cestě upřímným hledačům Boha?*
- *Jakými způsoby to mohou dělat?*

2. *DP - Zacheus byl malé postavy, ale vysokého postavení. Byl to boháč a hlavní výběrčí daní, ale tolik chtěl vidět Ježíše, že neváhal sáhnout po nestandardním řešení, když to jednodušší selhalo.*
   DPN - Když chceme najít Ježíše, musíme být připraveni dát hrdost stranou a učinit vše potřebné, abychom Ho nalezli a následovali.
   DPNO:
   - *Stává lidem i dnes, že hrdost musí jít stranou, když se chtějí přiblížit k Ježíši?*
   - *V jakých případech?*
   - *Stalo se to někomu z vás nebo někomu, koho znáte? Mohli byste nám o tom vyprávět?*

3. *DP - Pravděpodobnost, že si při své důležitosti Zacheus vyslouží od lidí posměch za svůj nepříliš důstojný běh po ulici a lezení na strom, ho neodradila od kroků nutných k tomu, aby viděl Ježíše.*
   DPN - Nikdy nesmíme dopustit, aby nám naše pýcha či strach z toho, co na to řeknou lidé, bránili v poznávání Ježíše. I kdyby to, co musíme udělat, vypadalo v očích lidí hloupě či pod naši úroveň, musíme to i tak učinit.
   DPNO:
   - *Setkáváme se s tím i dnes, že lidé zesměšňují ty, kteří hledají Ježíše?*
   - *Jaký je to pocit, když vás někdo zesměšní?*
   - *Stali jste se vy nebo někdo, koho znáte, terčem posměšků pro svůj zájem o Ježíše? Museli jste někdy udělat něco ponižujícího, abyste se o Ježíši dozvěděli více?*
   - *Bylo by pro nás lákavé vyhnout se posměchu, kdyby se to dalo?*
   - *Jaký příklad v příběhu o Zacheovi by nám mohl pomoci učinit správné rozhodnutí?*
4. *DP - V příběhu vidíme, že Pán Ježíš jde po ulici obklopený zástupem, který se na Něj tlačí a chce Ho vidět. On si však nikoho z nich nezavolá stranou. Na místo toho si vybírá člověka, který je od něj dál a navíc je na stromě!*
   DPN - V ten den se o Ježíšovu přízeň ucházelo množství lidí. Zdálo se, že je zajímal, ale On si je nevšímal a vybral si jen jednu jedinou osobu. Mnozí lidé ve světě se tváří, že je Bůh zajímá, ale mnozí to nemyslí upřímně. Tak, jak Ježíš oslovil právě toho jednoho, který to myslel upřímně, tak Bůh i dnes zná naše srdce a ví, zda Ho skutečně hledáme.
   DPNO:
   - *Co myslíte, kolik procent světového obyvatelstva se hlásí k nějakému náboženství?*
   - *Potkali jste někdy nábožensky založené lidi, kteří ve skutečnosti nebyli následovníky Boha?*
   - *S ohledem na to i na ty, které jsme viděli v příběhu - jsou mezi nábožensky založenými lidmi dnešního světa takoví, kteří jen dodržují náboženské předpisy a takoví, kteří skutečně hledají Boha?*
   - *V tomto příběhu se událo něco, podle čeho jsme rozeznali pravého hledače. Co to bylo?*
   - *Co to pro nás může znamenat dnes?*

5. DP - Ježíš Zachea oslovil jménem, což nám ukazuje Ježíšův osobní zájem o tohoto člověka.

DPN - Zde vidíme Ježíšův hluboký zájem a péči o člověka - Ježíš ví, kde se daná osoba nachází i to, jak se jmenuje. Pokud pochopíme, že Ježíš je milostivý vůči těm, kteří Ho hledají, zatoužíme, aby nás znal jménem. Vědomí toho, že nás Ježíš zná osobně, může být pro nás velkou útěchou. Pokud Zacheus toužil Ježíše alespoň spatřit, jaké nádherné pro něj muselo být, když ho Ježíš oslovil jménem!

DPNO:

- *Přináší nám způsob, jakým Ježíš mluvil se Zacheem, v něčem naději?*
- *Mohl byste vysvětlit proč?*
- *Co je lepší: mít Boha, který je neosobní, nebo Boha, který nás zná?*
- *Co je podle vás dobré a co špatné na tom, že máme Boha, který nás zná?*
- *Promluvil Bůh k vám někdy osobně?*

6. DP - Ježíš se sám pozval do Zacheova domu, což je ve většině kultur dost troufalé. Ježíš tím dává najevo Své poznání a jistotu toho, co se "musí" stát, jakoby znal budoucnost.

DPN - Je úžasné a povzbuzující, že Ježíš chce být s těmi, kteří Ho hledají, i to, že Ježíš ví, co se stane.

DPNO:

- *Viděli jsme, že Ježíš věděl, že se Jeho návštěva u Zachea uskuteční. Může mít Jeho úmyslné pozvání a řízení situace pro nás nějaký význam? Pokud ano, v čem?*
- *V příběhu se Ježíš sám pozval do Zacheova domu. Chtěl být s někým, kdo Ho skutečně hledal. Co nám to říká?*

7. DP - Když se někdo podívá nahoru, zejména, pokud je to vůdce, který má u sebe následovníky, často zvednou zrak i kolemjdoucí, aby zjistili, na co se ten člověk dívá. Je proto vysoce pravděpodobné, že Ježíš nebyl jediný, kdo se na Zachea díval. Viděli ho všichni kolem! Zacheus při svém "odhalení" neprojevil ani strach, ani rozpaky. Naopak projevil radost.

DPN - Když se na nás dívají nevěřící nebo nevěrní následovníci Ježíše a myslí si o nás, že jsme pro smích nebo nepříliš inteligentní, neboť chceme poznat Ježíše, nesmíme se jimi nechat ovlivnit. Když víme, že se o nás Ježíš osobně zajímá, měli bychom reagovat s radostí.

DPNO:

- *Stává se lidem i dnes, že ve snaze poznat Ježíše musí být jiní než zbytek rodiny, sociální skupiny nebo kultury?*
- *Byli jste toho někdy svědky?*
- *Možná bude nutné, abychom i my byli jiní než někdo či něco, co je pro nás důležité. Když se dostaneme do takové situace, jak nás může povzbudit chování Zachea, případně důsledky jeho rozhodnutí?*
- *Můžeme na Ježíšovo zavolání odpovědět s radostí?*

8. *DP - Ježíš Zacheovi nevysvětluje, proč musí vejít do jeho domu. Je zajímavé, že Zacheus nezaváhal a okamžitě reagoval na Ježíšovo předvolání. Pospíchal. Ukazuje nám to, že Ježíšovi důvěřoval.*
   DPN - Pokud si v určitém okamžiku uvědomíme, že nás Ježíš volá, musíme na to odpovědět, a reagovat podle Jeho pokynů. Poslechnout okamžitě je projevem důvěry vůči tomu, kdo vydal rozkaz. Opožděné uposlechnutí může být totéž jako neuposlechnutí.
   DPNO:
   - *V příběhu jsme viděli, že Ježíš věděl osobní věci o lidech v zástupu i o Zacheovi. A pak zavolal jednu osobu jménem. Když Pán Ježíš dnes někoho zavolá, jak může reagovat?*
   - *Možná jednou také pocítíme, že nás Ježíš volá. Jak nám v té chvíli může tento příběh pomoci?*
   - *Viděli jsme, že Zacheus odpověděl na Ježíšovo volání rychle a s radostí. Jak různě můžeme odpovědět na Ježíšovo volání my dnes? Kam byste zařadili "opožděnou poslušnost"?*

9. *DP - Lidé v zástupu mluvili proti Zacheovi a reptali na Ježíše, že "si šel odpočinout k hříšníkovi ". "Šel" může naznačovat, že Ježíš byl právě na odchodu nebo již k Zacheovi odešel. Na základě toho, co Ježíš zástupu řekl v přítomnosti Zachea, můžeme usoudit, že Ježíš věděl o jejich kritice. Nebránil se reptajícímu davu a pokračoval po cestě k Zacheovu domu.*
   DPN - Můžeme dobře začít. Nesmíme se však nechat vychýlit z cesty, i kdyby se na nás valila kritika našeho okolí - a i kdyby přicházela z řad nábožných lidí.
   DPNO:
   - *Zástup pomlouval Ježíše a kritizoval Zachea. Stává se i dnes, že lidé, kteří se sami cítí nadřazeně, se dívají svrchu na ty, kteří udělali nějaké dobré duchovní rozhodnutí?*
   - *V jakých situacích se to stává?*
   - *Dá se z příběhu naučit, jak odpovědět na takovou kritiku či nesouhlas?*

10. *DP - Pohoršování se nad Ježíšem, že "si šel odpočinout k hříšníkovi", naznačuje, že lidé v zástupu se za hříšníky zjevně nepovažovali.*
    DPN - Pýchu lidí prozradí jejich slova a skutky. Kéž nejsme jako tito pyšní lidé, kteří si nechtěli přiznat svou hříšnost.
    DPNO:
    - *Když dnes někdo hledá Boha, komentují to nějak nábožensky založení lidé, kteří si o sobě myslí, že jsou dokonalí a bez hříchu?*
    - *Jak byste popsal samospravedlnost?*
    - *Myslíte si, že by skutečný následovník Pána Ježíše mohl mít takovou samospravedlnost - nebo by ji dokonce měl mít?*

11. *DP - Lidé v davu se tvářili jako "následovníci" Pána Ježíše. Šli za Ním a tlačili se na Něj z každé strany tolik, že Zacheus Ježíše kvůli nim ani neviděl. Přestože jejich kritika naznačuje, že jim záleželo na tom, s kým Ježíš stoloval, zdá se,*

jakoby Mu tím chtěli naznačit, že jejich domy by byly mnohem lepší volbou. Ve skutečnosti Mu pomluvením výběru hostitele projevili maximální neúctu.
DPN - Ne všichni, kteří o sobě tvrdí, že následují Ježíše, Ho skutečně znají. Někteří lidé, kteří se chovají zbožně, projevují totální neúctu vůči tomu, co Ježíš dělá a říká v Bibli.
DPNO:

- *Pamatujete si, jak se zástup tvářil, že Ježíše respektuje, ale ukázal svou pravou tvář, když kritizoval Ježíšovo rozhodnutí, u koho si odpočine?*
- *Stává se i dnes, že se lidé tváří jako následovníci Boha, ale ve skutečnosti respektují více sebe než Boha?*
- *Dokázali byste na to uvést nějaké příklady?*

12. *DP - kritizující zástup si sice myslel své, ale zdá se, že neměl dost odvahy říct to Ježíšovi do očí. Lidé zjevně neměli ponětí o Ježíšově moci a chovali se, jakoby je Ježíš ani nemohl slyšet, vždyť si to jen tak reptali mezi sebou.*
    DPN - Reakce zástupu se velmi podobá lidem dneška, kteří si myslí, že Bůh neslyší, co si mezi sebou šeptají, a nevidí, co dělají v skrytosti a pod rouškou noci.
    DPNO:
    - *V příběhu jsme viděli, že Ježíš věděl, co si lidé mezi sebou říkali. Myslíte si, že i dnes lidé říkají nebo dělají potají věci v přesvědčení, že o tom nikdo neví, ani Bůh?*
    - *Dokázali byste na to uvést nějaké příklady?*
    - *Jak nás může skutečnost, že Bůh všechno vidí, ovlivnit v tom, co říkáme a děláme v soukromí?*

13. *DP - Když bohatý Zacheus řekl, že dává polovinu svého majetku chudým, ukázal tím, že se něco událo v jeho srdci.*
    DPN - Skutečné setkání s Ježíšem způsobuje změnu světonázoru a hodnot.
    DPNO:
    - *Jak může skutečné setkání s Ježíšem ovlivnit světonázor a hodnoty dnešního člověka?*
    - *Dokázali byste uvést příklady toho, v čem nás může setkání s Ježíšem změnit?*

14. *DP - Zacheus prohlásil, že pokud někoho v něčem oklamal, vrátí mu to čtyřnásobně. Zacheus neřekl, že tak učiní, jen pokud ho někdo obviní nebo ho uznají vinným. Ukradené peníze chtěl vrátit ze své vlastní iniciativy a na základě svobodného rozhodnutí.*
    Někdo by mohl přijít s názorem, že Zacheus asi již dříve dával peníze chudým, ale postoj lidí v zástupu svědčí spíše o opaku. Pokud by již dříve rozdal polovinu svého majetku chudým, mohl to samozřejmě udělat potají. Ale pokud by byl vrátil čtyřnásobek újmy těm, které poškodil, určitě by se to rychle rozkřiklo a Zachea by lidé považovali za ctihodného člověka.

Z příběhu se dozvídáme jen tolik, že si Zacheus v určitém bodě tohoto příběhu přiznal svou hříšnost a chtěl věci napravit. Ježíš řekl, že v ten den přišla spása do Zacheova domu. Vidíme, že Zacheus projevil nevídanou štědrost.
DPN - Zacheus, bohatý výběrčí daní, se změnil z chamtivce na čestného a štědrého člověka. Přestože byl hlavním výběrčím daní, pokořil se a slíbil, že se přizná lidem, které oklamal, a vrátí čtyřnásobek toho, co jim ukradl. Když uvěříme v Pána Ježíše a přiznáme si svou hříšnost, měli bychom se také pokořit, vyrovnat se se svou minulostí a štědře nahradit škodu těm, kterým jsme ublížili.
DPNO:

- *Zacheův život se po setkání s Ježíšem od základů změnil. Znáte lidi, jejichž život se radikálně změnil poté, co uvěřili v Pána Ježíše?*
- *Pokud ano, jakým způsobem se jejich život změnil?*
- *Jaká emoce nebo vnitřní postoj musí být v člověku, aby dokázal jít za těmi, kterým ublížil, a vynahradit jim újmu?*
- *Znáte někoho, kdo se poté, co uvěřil v Pána Ježíše, snažil dát do pořádku staré hříchy a vynahradit lidem, o co je ukrátil? Pokud ano, jak?*

15. *DP - Na první pohled by se mohlo zdát, že se Zacheus pokusil koupit si u Ježíše duchovní přijetí. Víme však, že Zacheus v ten den skutečně uvěřil v Pána Ježíše, protože On sám mu řekl: "Dnes přišla spása do tohoto domu." Zacheus je v příběhu jediný, kdo si přiznal, že je hříšný, a také jediný, kdo získal v ten den spasení.*
    DPN - Spasení přichází k tomu, kdo si nejprve přizná, že je hříšný.
    DPNO:
    - *Mluvili jsme o tom, zda si Zacheus chtěl penězi naklonit Ježíše nebo ne. Snaží se dnes lidé dělat dobré skutky a dávat peníze na charitu, aby udělali na Boha dojem nebo si získali Jeho přízeň za peníze?*
    - *Pokud ano, jakými způsoby to dělají?*
    - *Přemýšleli jste i vy někdy podobně nebo znáte lidi, kteří to takto dělali?*
    - *Viděli jsme, že Zacheus byl jediný člověk v příběhu, který si přiznal, že je hříšný. Dokázal také, že změna jeho srdce byla skutečná - vždyť měl jiný postoj k penězům a lidem. Kromě toho, sám Ježíš potvrdil, že to Zacheus myslí vůči Bohu upřímně.*
    - *Přiznávají si dnes lidé snadno, že jsou hříšní nebo se tomu brání?*
    - *Když se podíváte na příběh, jak důležité by podle vás mělo být vyznání hříchů pro lidi dnes?*

16. *DP - V příběhu řekl Ježíš přímo Zacheovi: "Dnes přišla spása do tohoto domu." Tím však neskončil, ale dodal, "vždyť i on je Abrahamovým synem." Z tohoto vidíme, že tam byli mimo Zachea přítomni i jiní lidé. Navíc z toho, co Ježíš řekl, se dá usuzovat, že to říkal někomu jinému a Zachea před těmito lidmi bránil!*
    DPN - Viděli jsme, jak se Ježíš choval k Zacheovi a jak se Zacheus obrátil a uvěřil v Něho. Ale kromě nich tam byl i kritizující zástup, který to vše sledoval. Ježíš se však ani od nich neodvrací. Snaží se tímto samo spravedlivým lidem pomoci uvědomit si, že i oni potřebují Boží milost a že Zacheus je hodný Jeho

pozornosti. I dnes jsou mezi námi samospravedliví a kritičtí lidé, jejichž život se změní, když následují Pána Ježíše.
DPNO:

- *Zacheus uvěřil v Pána Ježíše. Přestože Zachea nikdo neměl rád, Ježíš tohoto neoblíbeného člověka bránil před samospravedlivým davem. Stává se i dnes, že se na některé lidi dívají ostatní shora kvůli jejich životnímu stylu nebo zaměstnání?*
- *Jaké lidi obvykle označují za hříšníky lidé, kteří jsou přesvědčení o své spravedlnosti?*
- *Viděli jste to už někdy na vlastní oči?*
- *Pokud jste to už někdy viděli, chtěli ti samospravedliví lidé, aby "hříšník" vyhledal duchovní pomoc - aby se takříkajíc setkal s Ježíšem?*
- *Ježíš přesto vše projevil duchovní zájem i o zástup a mluvil k němu. Co to může znamenat pro nás dnes?*

17. *DP - Ježíšův výrok, že přišel, aby "hledal a spasil to, co zahynulo," zajisté poctil Zachea. Zdá se, že jde o souhrnný výrok, kterým Ježíš kritizoval zástup.*
    DPN - Když chceme od Boha pochvalu a uznání, musíme si přiznat svou ztracenost a hříšnost a dovolit Mu, aby nás zachránil.
    DPNO:
    - *Prozrazují nám Ježíšova závěrečná slova na konci příběhu něco, co od nás chce Bůh dnes?*
    - *Kolik lidí na světě je schopných toho dosáhnout?*
    - *Je těžké nebo lehké přiznat si svou hříšnost a ztracennost?*
    - *Narazili jsme v příběhu na něco, co by mohlo vysvětlovat, proč někteří lidé, kteří slyší Ježíše, v něho neuvěří?*
    - *Co tento příběh říká vám osobně?*

18. *DP - V tomto příběhu vidíme, jak se Ježíš, v té době významný vůdce, osobně zajímal o člověka, jehož každý nenáviděl. Ježíš znal jeho jméno. Ježíš nedal na názor ostatních. Věděl, co si zástup mumlal pod nos. Kromě toho byl Ježíš schopný říci, že Zacheus v ten den přijal spasení. Kombinace všech těchto věcí v příběhu poukazuje na to, že Ježíš je Bůh.*
    DPN - Když chceme vědět, jak by se k nám choval Ježíš dnes, můžeme se podívat na to, jak Ježíš komunikoval s davem a se Zacheem.
    DPNO:
    - *Myslíte si, že by dnes lidé chtěli vědět, jak by se k nim choval Ježíš?*
    - *Co by asi chtěli vědět?*
    - *Co v příběhu by mohlo odpovídat na vaše dotazy nebo otázky jiných lidí?*

19. *DP - Na začátku příběhu to vypadá tak, že Zacheus je ten, kdo hledá Ježíše. Ale nakonec je tento příběh o tom, že Ježíš hledal Zachea!*
    DA - V příběhu vidíme, že Zacheus skutečně hledal Ježíše, ale také to, že i Ježíš hledal Zachea. Víme, že platí obojí. My musíme hledat Ježíše. Ale je úžasné uvědomit si, že i On hledá nás!

DPNO:

- *Co myslíte, platí i dnes, že lidé potřebují hledat Ježíše?*
- *Je v příběhu něco o tom, že Ježíš hledá lidi?*
- *Odporuje si to? Co myslíte? Hledá Ježíš lidi nebo hledají lidé Ježíše?*
- *Je možné, aby platilo obojí? Jak byste to vysvětlili?*
- *Co to může znamenat pro nás dnes?*

Příloha C: Zprávy od uživatelů – mentoring a znásobení

"Přestože neumím číst a psát, sloužím Pánu jako kazatel a evangelista už pět let. Obrátil jsem se v roce 1993. Chtěl jsem sloužit Bohu naplno a jít studovat teologii, ale žádný teologický seminář mě nepřijal kvůli mé negramotnosti. Kromě toho jsem nerozuměl kázání, protože byla podávána stylem, který byl pro mně jako pro nevzdělaného člověka nepřístupný.
Trápil jsem se otázkou, jak se podělit o evangelium s rodinou a přáteli a vtom mi Pán Bůh poslal do cesty Projekt Boží příběh, který mi změnil život i službu. Díky Mu za to. Doposud jsem se naučil 155 příběhů metodou STS a s radostí mohu vyznat, že nyní dokážu zvěstovat evangelium gramotným i negramotným. "
Y. Babu - evangelista / kazatel MMBC - Karnataka, Indie

"Představte si skupinu lidí z různých kultur, věkových skupin, věřící i nevěřící, aktivně zapojených do hledání a objevování pokladů Božího slova - a máte obraz toho, co se obvykle děje na studijních skupinkách Simply The Story. STS používáme v misii, na domácích biblických skupinkách, ve službě dětem a mladým. Metoda STS ovlivnila i moje kázání. "
kazatel Chris Johnson - Calvary Chapel, USA

"Simply The Story je Bohem daný způsob naplňování velkého poslání v naší době. I když jsme si po staletí vystačili s jedinou metodou otevírání Božího slova (výkladovým kázáním), vidíme její omezení. Poté, co jsem si nastudoval STS z této příručky, se odvážím říci, že existuje i jiný, lepší způsob získávání učedníků. Metoda STS změnila můj pohled na svět a otevřela mi oči - nyní vidím Písmo mnohem jasnějším způsobem. Přestože o významu STS v jižním Súdánu, kde je negramotnost velmi vysoká, není nejmenších pochyb, vidím, jak tato metoda ovlivňuje i vzdělané lidi, včetně mě. Příručku vřele doporučuji všem křesťanským vedoucím na celém světě. Modlím se, aby Projekt Boží příběh mohl zdvojnásobit svou činnost a rozšířit STS široko, daleko. Tato příručka je skvělým odrazovým můstkem pro každého, kdo touží být jednou vyškolen certifikovanými instruktory.
Reverend Daniel Chagai Gak - Anglikánská církev, Sudán

"Jsem vědec a teolog se zaměřením na misi a s titulem PhD. z Fullerová teologického semináře. Celé roky jsem pracoval s lidmi, kteří dosáhli vysoké úrovně čtenářské gramotnosti. Postupně jsem ale přicházel na to, že jsem se pod vlivem západního vzdělávacího systému zcela omezil na "levou hemisféru" mozku a učil formou analýz, tezí a přednášek. Díky energičnosti metody Simply The Story, za níž stojí Dorothy a rostoucí hnutí kolem ní, jsem si znovu naplno uvědomil, že Největší Učitel, sám Pán Ježíš, učil vždy pomocí příběhů, dokonce i když mluvil s předními náboženskými vedoucími Své doby. Používání vypravěčského stylu vyučování na způsob STS změnilo mou službu mezi Židy zásadním způsobem. Musel jsem změnit své smýšlení, opustit lety vyjeté mentální koleje a začít Písmo předávat lidem živým způsobem, tak, aby proměňovalo jejich srdce.
STS pomáhá oživit tradici vyprávění příběhů na rozvinutém postmoderním západě a zároveň slouží k růstu církve mezi negramotnými v méně rozvinutých částech světa. Každý učitel může díky síle biblických příběhů a vyprávění zažít výrazné prohloubení svého povolání. STS vřele doporučuji všem jako způsob k dosažení tohoto cíle. "
Bill Bjoraker, PhD - profesor židokresťanských studií, William Carey International University, USA

"Zatímco velká část křesťanstva horečně hledá příležitosti vnášet do života sociální spravedlnost, svět nadále hladoví a prahne po skutečné spravedlnosti. Tento hlad a žízeň může utišit pouze Boží Slovo - Ježíš Kristus. Hluboký učednický přístup metody Simply The Story zprostředkovává lidem krásu a jas Ježíše Krista úžasným způsobem. STS používáme během našich ztišení s vnoučaty. Kazatelé našeho sboru prošli všichni školením STS a nyní ho využívají při vedení skupinek mládeže. Naše misijní komise a kazatel pracují na přesměrováni finanční podpory na rozšiřování seminářů STS a zakládání ústních biblických škol v Africe. Příležitosti na využívání induktivních metod studia Bible, evangelizace a učednictví stále rostou. Momentálně prožíváme povolání sloužit lidem v chudých amerických čtvrtích, ve kterých se rozmáhá beznaděj zejména díky falešným spasitelům a falešným evangeliím sociálního státu a jiných kultů založených na člověku. Jedinou skutečnou naději dovede lidem dát pouze pravé evangelium. Věříme, že moudrost učitelského přístupu našeho Pána v podobě STS si může Bůh použít k tomu, aby přinesl spasení a obnovu do této rozvrácené kultury. "
Mark Sands - ředitel Church Builder Foundation, celosvětová působnost

Mentoring a znásobení

První tři svědectví pocházejí od lidí, které osobně mentorovali vedoucí Projektu Boží příběh. Mentoři vyškolili další - kteří nyní školí zase další a další. No povězte, není toto Boží způsob?
Biskup z Embu se postavil a řekl mi: "Církev má problémy, protože nám chybí církevní otcové, kteří staví na Bibli ... Prosím, vzkaž těm, kteří tě vyškolili:, Děkujeme vám. I vaší zásluhou máme my biskupové otce. ' "
Bramuel Musy - ředitel organizace Straight Path Resources, Keňa

---

"Metoda STS nám pomohla vychovat tolik duchovních vedoucích jako nikdy předtím. Služba se nadále rozrůstá a vůdcovství předáváme dalším. Je stále více duchovních vedoucích, kteří slouží nejen v církvi, ale i v misiích. Boží slovo je určeno gramotným i negramotným, mladým i starým. Je vydatným duchovním pokrmem, při kterém můžeme zažívat společenství s naším trojjediným Bohem. "
Dr. Mark Muniyappa - All India Council / Projekt Boží příběh - Indie

---

"Jakými slovy mám vyjádřit svou vděčnost vůči všem vám? Vděčím Pánu a metodě Simply The Story za tak mnoho. Za 20 let své služby jsem se nesetkal s ničím užitečnějším než je toto. STS mi určitě pomohlo prohloubit a rozšířit mé poznání Božího slova, ale zároveň výrazně ovlivnilo i můj pracovní život. Naučil jsem se, že než se rozhodnu, mám hledat a zvažovat možnosti, které mám. Kromě toho se náš tým naučil předvídat, jaký dosah bude mít naše práce ".
Ramesh Sapkota, ředitel organizace bojující proti obchodování s lidmi Kingdom investments Nepal

---

"V první řadě bych chtěl vzdát slávu a vyjádřit vřelý dík našemu všemohoucímu Pánu Ježíši Kristu a mému staršímu bratrovi a spolumodlitebníku Rameshovi. Když jsem ho potkal, byl jsem krátce obrácený a moje služba se podobala novorozenému dítěti. Potřeboval jsem duchovní matku, která by se o mě nadále starala, krmila mě. Ramesh mě naučil používat STS. Tím se to začalo. V té době nás nebylo mnoho věřících a naše společenství bylo velmi slabé. Ramesh u nás zůstal a učil pomocí STS. Za velmi krátkou dobu se nám z Boží milosti a díky školení STS podařilo založit osm sborů a letos plánujeme založit další dva. STS jsem používal na získávání učedníků a zakládání sborů. Právě díky tomu jsem dostal pozvání podílet se na vedení školení STS, a nejen já, ale i vůdce jednoho ze založených sborů,

kterému jde STS lépe než mně. Děkuji ti, bratře Rameshi, byl jsem jen takovou housenkou, ale nyní je ze mě díky tvé vytrvalé pomoci už skoro dospělý motýl! Díky všem služebníkům Pána, kteří pracovali s námahou na STS k oslavě Jeho jména. Přineslo mi to hodně požehnání do osobního života i služby. "

kaz. Krishna P. Ghimire - pomocný generální tajemník, National Churches Fellowship of Nepal

Příloha D: Objev jednoho vůdce

Misionář v zemi uzavřené vůči evangeliu, kde ještě lidé neměli možnost slyšet dobrou zprávu:

Když jsem poprvé slyšel o ústních formách biblického studia, neměl jsem o ně nejmenší zájem. Odůvodňoval jsem to tím, že vybudovat silnou církev - zakořeněnou v Písmu – se nedá vyprávěním příběhů z dětské Bible. Ale když jsem byl na jedné misijní konferenci ve Spojených státech, bydlel jsem u manželů, kteří vyučovali ústní formy studia Bible po celém světě. Zasypal jsem je všelijakými otázkami, doprovázel je na víkendové školení a nahrával si je na kameru.

Velmi mi leželo na srdci, aby byla církev i jednotliví věřící zakořenění v Božím slově. Nestačí jen znát pravdy Písma, musíme Boží slovo induktivně vykládat a správně podávat slovo pravdy. Jinak si koledujeme o celou řadu problémů a vystavujeme věřící nebezpečí synkretismu. Má absolutní oddanost induktivnímu studiu a poctivé exegezi lety jen narůstala. Myšlenka ústního studia Bible ji nijak neoslabila, právě naopak. Úplně mě ohromila šířka možností, kde všude se dá induktivní, exegetické studium ústním způsobem použít. Je to vůbec možné? A proč bychom to měli dělat právě takto?

V první řadě, proč bychom měli učit právě takto? Všichni, kteří učí techniky ústního studia Bible, mají CD a videa se svědectvími, které umí vysvětlit mnohem lépe než já, proč je ústní studium Bible doslova nutností.

Myslím, že největší obrat u mě způsobila zpráva přednesená na setkání Lausanského hnutí pro světovou evangelizaci v roce 2004. Jasně totiž dokumentovala, že závratné procento lidí ve světě se učí nasloucháním, a to i ve vysoce "gramotných" zemích jako je Velká Británie a Spojené státy.

Náš tým pracuje v misii již 17 let. Evangelizace jsme dělali naprosto ústním způsobem - nepoužívali jsme žádné tiskoviny - naši spolupracovníci se naučili evangelium zpaměti a zvěstovali ho ústně. Tento přístup přinesl fenomenální výsledky, mnoho, velmi mnoho lidí uvěřilo v Pána Ježíše. Na návazných setkáních jsme však okamžitě přepnuli na "psaný" styl. Dali jsme věřícím Bible a začali si s nimi číst, probírat a učit se induktivně studovat Písmo. Ale s takovým přístupem jsme šli hlavou proti zdi. Nově obrácení věřící začali chřadnout. Nerostli ve víře, naopak ochladli a odpadli.

V jedné vesnici, do které jsme přišli, se asi 20 lidí obrátilo ke Kristu. Zdůrazňovali jsme jim, aby si četli Písmo, ukázali jsme jim, jak si ho mají sami induktivně studovat, trávili jsme s nimi čas a dělili jsme se s nimi o své životy. Dnes se ani o jednom z nich nedá říct, že by věrně a vytrvale následoval Krista. Mnozí z nich chtěli, ale s odstupem času se mi zdá, že nikdy skutečně nepřijali do srdce Boží Slovo. Jednoduše k nim neproniklo. To, co si četli a studovali, jim nikdy nedošlo. A co je ještě horší - nikdy se o Písmo nepodělili s jinými lidmi. Jak přineseme evangelium nezasaženým národům, když ti, kterým sloužíme, nebudou sloužit dalším?

Ústní vyučování Bible má podle mě zásadní výhody. Za prvé, mnozí lidé jsou schopni vstřebat biblické pravdy v takové míře, jaké bychom se nedočkali, pokud bychom je nutili si něco přečíst. Za druhé, pravděpodobnost, že lidé budou tyto pravdy odevzdávat ostatním, je mnohem vyšší při ústním přístupu - a o to nám jde, službu, která se sama dále "reprodukuje". Další výhodou v uzavřených částech světa je to, že se lidé tak snadno nedostanou do konfliktu s vládní mocí. Mohl bych pokračovat, ale znovu připomínám, že existuje mnoho CD a videí, které ukazují strategický význam tohoto přístupu.

Druhá otázka se mně osobně zdá být důležitější: "Dá se učit Boží slovo induktivně a výkladově i ústním způsobem? "

Mnohé organizace mají nějakou sekci, která propaguje a vyučuje ústní metody vyučování Bible. Většina z nich patří do sdružení International Orality Network (ION). Je i pár

organizací, které se vysloveně specializují na ústní vyučování Bible. Podíval jsem se na několik z nich, přečetl jsem si jejich materiály, podíval na videa atd. Zašel jsem na ústředí jedné z nich a zeptal se: "Kde ze všech těchto organizací nejlépe učí, jak vyučovat Boží slovo ústním způsobem? " Odpověděli: „STS neboli Simply The Story.“ Prošel jsem si jejich stránky, objednal materiály a sám jsem viděl ten rozdíl.

Nejvíce se mi na nich líbilo, že skutečně učí induktivně - ústní formou. Přesně tak jsem si představoval ústně vykládané biblické studium! Našel jsem, co jsem hledal. tak jsem s nimi navázal kontakt přes Skype. Na začátku listopadu k nám přišli dva instruktoři ze Simply The Story a vedly pětidenní seminář. První dva dny byly pro školitele (vybrané lidi z našeho týmu) a další tři dny ti, kteří byli právě vyškoleni, školili zbytek našeho týmu za pomoci instruktorů. Díky tomu se naše misijní služba úžasně rozběhla. Metodu jsme začali ihned používat a velmi mě těší zprávy, jak se s ní našim misionářům daří. To však neznamená, že jsme přestali lidi učit jak induktivně vykládat a studovat psané Slovo. Ani náhodou! Je to pro nás stále důležité.

Avšak to, co děláme ústní formou 1) skvěle doplňuje naše studium psaného Slova, nenahrazuje ho, 2) oslovuje lidi, kteří neumějí číst nebo neradi čtou, 3) dokáží to dělat dobře i řadoví členové církve, (aktivizujeme laiky), 4) dá se o to podělit s ostatními mnohem jednodušeji a zasahuje to nejen lidi, kterým přímo sloužíme, ale rozšiřuje se to, 5) je nejbezpečnějším způsobem rozšiřování Božího slova v uzavřené zemi, 6) není závislé na financování zvenčí, technologiích či jiných zdrojích! Je to nejreprodukovatelnější misijní strategie, jaká existuje.

Jak jsem již řekl, podíval jsem se na spoustu různých podob ústního vyučování, ale mnohé ve skutečnosti neučily Bibli ústní formou. Simply the Story skutečně zdůrazňuje přesné vyprávění biblických příběhů. Vezme se pokaždé jen jeden oddíl Písma a vypráví se hovorovou řečí, nejde o nějaké ulítlé parafrázování - to, co druhým předáváme, je skutečně Boží slovo v ústní podobě, rovnocenné s Božím slovem v písemné podobě.

Naším zdrojem je psané Boží slovo, kánon. Musíme ho vyučovat a zároveň učit, jak ho správně interpretovat. Ale z psaného Slova získáváme ústní Slovo. Když učíme Bibli ústně, máme před sebou otevřený výtisk Bible, abychom ukázali, že je to opravdu z Bible, z psaného Slova, že Písmo je náš zdroj.

Za dob rané církve muži četli z Písma a lidé poslouchali. Když Pavel posílal sborům listy, žádal v nich, aby se četly nahlas. Na jednom CD byla otázka, která mnou otřásla: "Jaké procento lidí umělo podle vás číst a psát v prvním století - v době, kdy "se přidalo k nim asi tři tisíce duší" za jediný den? "Jen okolo 5%“, alespoň tak zněla odpověď.

Věrné přidržení se Bible je jeden z důvodů, proč se mi Simply the Story tak líbí. Druhý je ten, že lidí vyučují, jak se mohou oni sami učit induktivním způsobem. Po vyprávění příběhu kladou posluchačům induktivní otázky k tomu, co právě slyšeli. Vedou lidi k vyslovování svých objevů, pokládají otázky, které lidem pomáhají správně příběhy interpretovat a aplikovat do svého osobního života.

Je to opravdu úžasný nástroj, skvěle zpracovaný a mistrně předávaný do rukou dalším.

Boží příběh: Od stvoření po věčnost

Metodu Simply The Story jsme se rozhodli rozvinout po tom, co jsme byli svědky nesmírného dosahu jeho "rodiče", Božího příběhu, po celém světě. Tento 80minútový přehled Bible zachycuje hlavní příběhy Starého i Nového zákona a je dostupný v audio i video formátu. Do roku 2011 byl Boží příběh přeložen do více než 300 světových jazyků. Oblíbenou formou Božího příběhu je jeho nahrávka na solárním přehrávači.

> Jistý súdánský chlapec se velmi rozzlobil na svého spolužáka. Vzal si do školy nůž a chystal se ho zabít. Jejich třídní učitelka v té době dostala solární přehrávač s nahrávkou Božího příběhu v jejich mateřském jazyce. V osudný den žákům pustila na přehrávači příběh o Kainovi a Abelovi.
>
> Po vyslechnutí biblického příběhu se něco stalo. Rozzlobený chlapec vytáhl nůž - a svěřil ho učitelce spolu s přiznáním, co hodlal udělat! Bůh se dotkl jeho srdce. Ještě v ten den chlapec prosil Boha o odpuštění všech svých hříchů a přijal Pána Ježíše jako svého Spasitele.

Boží slovo mluví. Všem, kteří používají Simply The Story, doporučujeme využít při službě i Boží příběh, pokud je dostupný v jazyce daného regionu. Boží příběh je k dispozici na solárních přehrávačích, CD a v MP3 formátu. Video verze je obohacena o stovky originálních ilustrací, díky kterým mluvené slovo ožívá před očima. Miliony lidí, kteří Boží příběh viděli na promítání nebo v televizi, uvěřili v Pána Ježíše a stali se Jeho následovníky. Boží příběh používají tisíce misijních organizací a denominací.

Díky tomu, že Boží příběh vypráví pouze jeden vypravěč, posluchači nemají takový problém parafrázovat jeho obsah dalším lidem. Nejdůležitější ovšem je, že lidé v kulturách závislých na ústním podání se po vyslechnutí "celého příběhu" obracejí k Bohu. Tím, že příběh začíná od stvoření, pádu člověka a Božího příslibu Spasitele, získávají pevný základ pro skutečné pochopení evangelia. Viděli jsme, jaký dosah a moc má Boží příběh v evangelizaci i při budování učedníků.

Za pomoci solárních přehrávačů a flipchartů (které obsahují 150 listů s ilustracemi z video verze) mohou vesničtí evangelisté "promítat" Boží příběh v tomto pojízdném kině prakticky kdekoliv! Doplňkové materiály jako je příručka pro vedení diskuse, scénář příběhu v knižní podobě a rozhlasové scénáře poskytují uživatelům širokou paletu způsobů, jak využít Boží příběh při naplňování velkého pověření.

www.GodsStory.org | Info@GodsStory.org

Kontakty ve světě

Afrika: EAfrica@GodsStory.org

Etiopie: Ethiopia@SimplyTheStory.org

Západní Afrika (francouzská a anglická):

STSWestAfrica@SimplyTheStory.org

Západní Afrika (francouzská a anglická): GSWestAfrica@SimplyTheStory.org

---

Evropa: BT@SimplyTheStory.org

Indie: IndiaDirector@GodsStory.org

Nepál: Nepal@SimplyTheStory.org

Jihovýchodní Asie: Thailand@SimplyTheStory.org

Španělsky mluvící země: LatinAmerica@SimplyTheStory.org

Oceánie: Oceania@SimplyTheStory.org

Filipíny: eb@SimplyTheStory.org

USA: info@SimplyTheStory.org

V angličtině je zažitý termín oral learner (s), který v češtině nejvíce vystihuje překlad **člověk učící se nasloucháním**. Lidé, kteří se učí nasloucháním, dokáží přijímat informace i zrakem, např. přes obrázky a film. Jejich omezení nespočívá v zrakovém postižení, ale v negramotnosti či nízké úrovni gramotnosti, která jim znemožňuje učit se z psaných textů. (Pozn. Překladatele)

Terafím - domácí bůžkové, modly
v angličtině Ministry That Multiplies, (pozn. překladatele)
v překladu Jednoduše příběh, (pozn. překladatele)